GEMEENTEBARENDRECHT | Gemeente Albrandswaard | RIDDERKERK GEMEENTE RIDDERKERK

Aan de gemeenteraden van Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk

Uw brief van:	-	Kenmerk:	
Uw kenmerk:	-	Contactpersoon:	T. Werksma
Bijlage(n):	-	Afdeling:	Financiën
Onderwerp:	Antwoordbrief op ingediende zienswijzen jaarstukken 2016 en begroting 2018 van de GR BAR	Doorkiesnummer:	0180 451 646
		Datum:	4 juli 2017

Geachte raadsleden,

Wij hebben uw zienswijzen op de jaarstukken 2016 en de begroting 2018 van de GR BAR-organisatie ontvangen en besproken in het algemeen bestuur op 4 juli 2017.

Zienswijzen gemeenten

- De jaarstukken 2016 en de begroting 2018 hebben Albrandswaard en Ridderkerk geen reden gegeven tot het maken van opmerkingen.
- Barendrecht heeft de volgende zienswijze ingediend:

"De stukken geven ons aanleiding tot het maken van de volgende opmerking:
Al een aantal jaren op rij worden er minder maatwerkkosten gemaakt voor de gemeente Barendrecht, dan destijds bij de start van de BAR-organisatie is ingebracht. Dit komt met name voor binnen de domeinen Ruimte en Strategie. Dit levert de gemeente Barendrecht jaarlijks een financieel voordeel op.
Barendrecht heeft echter binnen deze beleidsterreinen voor de komende periode specifieke wensen, zoals het opstellen van een tactische en strategische verkeersagenda, het opstellen van een visie koersbepaling station en het Lokaal Veiligheidsarrangement. Dit maatwerk (inclusief proceskosten voor besluitvorming) kan naar onze mening uit de jaarlijkse onderbesteding gerealiseerd worden. Wij verzoeken u dan ook rekening te houden met onze specifieke wensen en deze te realiseren binnen de bestaande middelen van de BAR-organisatie."

Antwoord op de zienswijzen
Albrandswaard en Ridderkerk hebben geen opmerkingen bij de jaarstukken en de begroting. Het verheugt ons dat u zich kunt vinden in de stukken zoals die zijn opgesteld.
We hebben kennis genomen van de zienswijze van Barenrecht en zullen met Barendrecht in contact treden om tot een goede oplossing te komen binnen de aanwezige budgettaire kaders.

Infographic bij jaarstukken 2016
Dit jaar is voor het eerst een infographic gemaakt bij de jaarstukken 2016 van de GR BAR. Hier kunt u op één A 4-tje en in één oogopslag de belangrijkste punten uit de jaarstukken aflezen.

Hoogachtend,
het algemeen bestuur van de GR BAR-organisatie,

de secretaris,

G.J. Bravenboer

de voorzitter,

drs. J. van Belzen

GEMEENTEBARENDRECHT | Gemeente Albrandswaard | RIDDERKERK GEMEENTE RIDDERKERK

Het algemeen bestuur van de GR BAR-organisatie

Gezien:

- het voorstel van het dagelijks bestuur van 22 juni 2017 en de ingediende zienswijzen van de gemeenteraden van Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk,

Besluit:

1. kennis te nemen van de ingediende zienswijzen van de gemeenten,
2. de antwoordbrief van de GR BAR aan de gemeenten over de ingediende zienswijzen vast te stellen en te versturen,
3. de jaarstukken 2016 vast te stellen,
4. het rekeningoverschot op de gebruikelijke wijze via de gemeentelijke bijdragen terug te geven aan de gemeenten,
5. de vastgestelde jaarstukken ter kennisgeving toe te sturen aan de gemeenteraden van Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk.

Barendrecht, 4 juli 2017

de secretaris,

G.J. Bravenboer

de voorzitter,

drs. J. van Belzen

GEMEENTEBARENDRECHT | Gemeente Albrandswaard | RIDDERKERK GEMEENTE RIDDERKERK

Het algemeen bestuur van de GR BAR-organisatie

Gezien:

- het voorstel van het dagelijks bestuur van 22 juni 2017 en de ingediende zienswijzen van de gemeenteraden van Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk,

Besluit:

1. de begroting 2018 van de GR BAR-organisatie vast te stellen,
2. de vastgestelde begroting 2018 van de GR BAR-organisatie ter kennisgeving toe te sturen aan de gemeenteraden van Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk.

Barendrecht, 4 juli 2017

de secretaris,

G.J. Bravenboer

de voorzitter,

drs. J. van Belzen

GEMEENTEBARENDRECHT | Gemeente Albrandswaard | RIDDERKERK GEMEENTE RIDDERKERK

Het algemeen bestuur van de GR BAR-organisatie

Gezien:

- het voorstel van het dagelijks bestuur van 22 juni 2017,

Besluit:

1. De 1e tussenrapportage 2017 van de GR BAR-organisatie vast te stellen. (dit is inclusief de mutaties in het investeringsschema 2017)
2. De vastgestelde 1e tussenrapportage 2017 van de GR BAR-organisatie ter kennisgeving toe te sturen aan de gemeenteraden van Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk.

Barendrecht, 4 juli 2017

de secretaris,

G.J. Bravenboer

de voorzitter,

drs. J. van Belzen

BAR-organisatie Jaarstukken 2016

PRIORITEITEN

- De dagelijkse taken goed uitvoeren
- Visie op onze dienstverlening opgesteld
  - Persoonlijk
  - Betrokken
  - Betrouwbaar
  - Modern
- Wachttijd callcenter verkort
- Gemeenteapp in gebruik genomen
- Centrum Ontwikkeling en Mobiliteit gestart
- 'Tijd voor taal'/helder schrijven ingevoerd
- Werkervaringsplaatsen beschikbaar gesteld
- Informatiebeveiliging op hoger peil gebracht
- Vernieuwde 'Londen' in gebruik genomen
- Bedrijfskleding vernieuwd
- 3 decentralisaties verder vorm gegeven
- Voorbereiding op Omgevingswet gestart

PRESTATIE-INDICATOREN	(SCORE)	(NORM)
Wachttijd telefoon	44 sec	(60 sec)
Medewerkers zonder vervanging	10%	(<19%)
Percentage specifieke functies	78%	(>75%)
Tijdige behandeling WMO-aanvragen	96%	(90%)
Budgetafwijking op totaal BAR-begroting	0,03%	(<1%)
Taakstelling	72%	(66%)
Bezetting specifieke functies	3,8%	(>2,38%)
Klantwaardering	7,0	(7,2)
Wachttijd balie	5,2 min	(5 min)
Tijdige betaling	89%	(90%)
Tijdige behandeling bijstandsaanvragen	84%	(90%)
Tijdige behandeling bezwaar	73%	(90%)

SALARISKOSTEN € 51.991.700

Fte: 754
Medewerkers: 833
Arbeidstevredenheid: 77%

HUISVESTINGSKOSTEN € 4.197.100

Werkplekken: 652

ICT € 3.895.800

Ondersteunde accounts: 1278

OVERIGE BEDRIJFSVOERINGKOSTEN € 2.763.300

Verzekeringen
Kantoorbenodigdheden
Abonnementen

OVERIGE PERSONEELSLASTEN € 1.069.500

Werkkostenregeling
Werving en selectie
HRM-systemen

OPLEIDINGEN € 837.900

Decentraal € 665.900
Centraal € 172.000

MATERIEEL € 566.500

Wagenpark en machines
€ 566.500

BELASTINGEN € 55.500

Vennootschapsbelasting
€ 55.000

GEMEENTE BARENDRECHT
26.0 MILJOEN
€ 26.041.100

Gemeente Albrandswaard
13.2 MILJOEN
€ 13.228.200

RIDDERKERK
26.1 MILJOEN
€ 26.107.500

20.1 DUIZEND
OVERSCHOT

ONZE INKOMSTEN TOTAAL

65.3 MILJOEN
TOTAAL € 65.376.800

ONZE UITGAVEN TOTAAL

BESPARING DOOR AMBTELIJKE SAMENWERKING
€ 4.223.470 IN 2016

GR BAR-organisatie

Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk
werken samen op basis van

vertrouwen, ruimte voor diversiteit en gezamenlijkheid

JAARSTUKKEN 2016

algemeen bestuur
4 juli 2017

Inhoud

Inleiding **4**

Financiële samenvatting **5**

A. Jaarverslag gemeenschappelijke regeling BAR **7**

1. Programmaplan 8

1.1 Doelstellingen 8

Excellente dienstverlening 9

Innoverende organisatiecultuur 10

Sterke omgevingsgevoeligheid 10

Efficiënte en transparante bedrijfsvoering 11

Financiën op orde 16

1.2 Financiële en overige ontwikkelingen 16

2. Paragrafen 19

2.1 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing 19

2.2 Paragraaf Financiering 23

2.3 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen 26

2.4 Paragraaf Bedrijfsvoering 26

B. Jaarrekening 2016 gemeenschappelijke regeling BAR **27**

3.1 Balans 28

3.2 Toelichting op de balans 30

3.3 Overzicht van baten en lasten 2016 35

3.4 Verrekenen van standaard en maatwerk - rapportage 2016 39

3.5 Staat van incidentele baten en lasten 43

3.6 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen 43

3.7 Rechtmatigheid 44

Bijlagen **47**

Bijlage Staat van kredieten 2016 48

Bijlage Overzicht (administratieve) begrotingswijzigingen 50

Bijlage indicatoren herijkte doelstellingen BAR - 2016 52

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant **56**

Inleiding

Voor u liggen de jaarstukken 2016 van de gemeenschappelijke regeling BAR-organisatie. In dit document legt het dagelijks bestuur verantwoording af over het gevoerde beleid in 2016.
De begroting 2016 is het uitgangspunt geweest voor de opstelling.
De jaarstukken bestaan uit twee delen. Het eerste deel is het jaarverslag. In dit deel is een toelichting gegeven op de uitvoering van de bedrijfsvoering. Het tweede deel is de jaarrekening, dat de financiële weergave geeft.

Jaarverslag
Bij de start van de BAR-organisatie is een aantal succesbepalende factoren benoemd welke passen bij de visie van de BAR. In het jaarverslag is aan de hand van deze factoren uitgewerkt op welke wijze de organisatie hieraan uitvoering heeft gegeven.

Paragrafen
In de paragrafen komen de onderwerpen aan de orde die van belang zijn om inzicht te krijgen in de risico's en het weerstandsvermogen, de financiering en de kapitaalgoederen van de GR BAR.

Jaarrekening
In de jaarrekening is de balans met toelichting opgenomen en het exploitatieresultaat inclusief een toelichting bij de relevante afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Bijlagen
Als bijlagen zijn opgenomen de Staat van kredieten 2016, het Overzicht van de (administratieve) begrotingswijzigingen 2016 en de Indicatoren herijkte doelstellingen BAR - 2016.

De in de jaarstukken genoemde bedragen zijn afgerond op honderden euro's, tenzij anders aangegeven.

Wij verwachten dat u met deze jaarstukken een instrument heeft dat u in staat stelt op hoofdlijnen uw controlerende taak te vervullen en wensen u succes bij de voorbereidingen voor de behandeling hiervan in de verschillende gemeenteraden en de vergadering van het algemeen bestuur.

Financiële samenvatting

- *Resultaat jaarrekening*

Nadat de jaarrekening 2016 was opgesteld resteerde een voordelig saldo van € 20.100. Dit is het verschil tussen de begroting na wijziging en het totaal van de werkelijke uitgaven. Om op één A-4tje inzicht te krijgen in de cijfers van deze jaarrekening wordt verwezen naar bladzijde 35, het Overzicht van baten en lasten 2016.
Het voordelige resultaat is veroorzaakt door lagere salarissen van € 92.400 en een nadelig saldo van € 72.300 bij de overige bedrijfsvoeringskosten.
Het rekeningoverschot 2016 wordt via de bijdragen verrekend (teruggegeven) met de gemeenten. Dit gebeurt in het dienstjaar 2016.

In tabel:
De in de tabel genoemde bedragen zijn gesaldeerde bedragen van de baten en de lasten (exclusief de bijdragen van de gemeenten)

Gesaldeerde bedragen (excl. bijdragen gemeenten)	**Rekening 2015**	**Begroting 2016**	**wijziging**	**begroting na wijziging**	**werkelijk**	**verschil**
Salariskosten (incl. inhuurkosten)	-50.501.800	-48.002.600	-4.081.500	-52.084.100	-51.991.700	92.400
Overige lasten bedrijfsvoering	-14.558.700	-13.802.300	489.500	-13.312.800	-13.385.100	-72.300
Totaal	**-65.060.500**	**-61.804.900**	**-3.592.000**	**-65.396.900**	**-65.376.800**	**20.100**

De begroting van de BAR bestaat uit bedrijfsvoeringskosten, oftewel de kosten van het ambtelijk apparaat. De begroting is bij de oprichting van de BAR op 1 januari 2014 ingebracht door de deelnemende gemeenten. De kosten voor de bedrijfsvoering die in de begrotingen van Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk waren opgenomen werden overgebracht naar de BAR.

Op basis van de begroting na wijziging is de inbreng per gemeente:

Ontwikkeling van gemeentelijke bijdrage	**Barendrecht**	**Albrandswaard**	**Ridderkerk**	**TOTAAL**
Oorspronkelijke begroting 2016	24.925.400	12.797.500	24.082.000	61.804.900
mutaties op basis van 2 tussenrapportages	1.345.800	198.700	2.047.500	3.592.000
Begroting na wijziging	**26.271.200**	**12.996.200**	**26.129.500**	**65.396.900**

- *Verrekening van standaard en maatwerk*

Afgesproken is dat het maatwerk op basis van nacalculatie wordt afgerekend per deelnemende gemeente. Alle kosten voor gezamenlijk gebruik, worden in rekening gebracht aan de hand van de verhouding zoals bepaald bij de begroting. De kosten welke worden gemaakt ten behoeve van maatwerk, worden separaat in rekening gebracht bij de betreffende gemeente. Om de werkelijke kosten van de standaardpakketten en maatwerkpakketten inzichtelijk te krijgen, wordt de tijdsbesteding per gemeente gemonitord. In de doorrekening van de loonkosten, levert de verschuiving van maatwerk naar standaard de volgende verrekening van gemaakte loonkosten tussen de gemeenten op:

Verrekening maatwerk en standaard	**Barendrecht**	**Albrandswaard**	**Ridderkerk**
maatwerk (op basis van uren)	€ -643.000	€ 105.000	€ -128.000
standaard (op basis van ingebracht budget)	€ 269.000	€ 131.000	€ 266.000
Subtotaal: verrekening op basis van uren	**€ -374.000**	**€ 236.000**	**€ 138.000**
Verrekening maatwerk (op basis van aantallen)	€ 152.000	€ 0	€ -152.000
Totaal verrekening uren en aantallen	**€ -222.000**	**€ 236.000**	**€ -14.000**

Per saldo krijgt Barendrecht € 222.000 terug, moet Albrandswaard € 236.000 bijbetalen en krijgt Ridderkerk € 14.000 terug.

- *Verrekenen resultaat jaarrekening en nacalculatie standaard en maatwerk met de gemeentelijke bijdragen*

- Het voordelige jaarrekeningsaldo van € 20.100 wordt volgens de afgesproken verdeelsleutel verrekend met de deelnemende gemeenten. De percentages van de verdeelsleutel worden jaarlijks geactualiseerd en voor deze jaarrekening 2016 zijn ze bepaald op:

Barendrecht 40,39%
Albrandswaard 19,63%
Ridderkerk 39,98%

- Het resultaat bij het maatwerk wordt ook verrekend met de deelnemende gemeenten.

Dit gebeurt beide via de gemeentelijke bijdragen en dat geeft het volgende beeld:

Jaarrekening 2016:	**Barendrecht**	**Albrandswaard**	**Ridderkerk**	**Totaal**
Begroting na wijziging	26.271.200	12.996.200	26.129.500	65.396.900
- verrekening maatwerk en standaardpakket	-222.000	236.000	-14.000	-
- verrekening jaarrekening-resultaat 2016	-8.100	-4.000	-8.000	-20.100
Definitieve jaarbijdrage 2016	**26.041.100**	**13.228.200**	**26.107.500**	**65.376.800**

De consequentie per gemeente is:

	Barendrecht	**Albrandswaard**	**Ridderkerk**	**Totaal**
Verschil ten opzichte van de begroting na wijziging	230.100	-232.000	22.000	20.100
	lagere bijdrage	hogere bijdrage	lagere bijdrage	

In de onderdelen Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2016 en Verrekenen van standaard en maatwerk wordt meer gedetailleerd ingegaan op de financiële afwijkingen ten opzichte van de begroting en de afwijkingen bij het maatwerk.

A. Jaarverslag gemeenschappelijke regeling BAR

1. Programmaplan

1.1 Doelstellingen

De BAR-organisatie is eigendom van de gemeenten Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk. Wij ondersteunen op een professionele manier de drie gemeentebesturen in hun activiteiten voor de lokale samenleving.

Onze visie is:
"*Wij zetten ons met passie en plezier in om een positieve bijdrage aan de maatschappij te leveren. Dit doen wij samen met onze omgeving: de burgers, partners, besturen en medewerkers. Met elkaar staan we sterker en presteren wij meer en beter. Onze bedrijfsvoering blinkt uit door efficiëntie. Via het werken volgens de BAR-code wordt het werk plezieriger, effectiever en efficiënter voor de medewerkers. Onze medewerkers zijn zelfstandige overheidsprofessionals. Zij werken transparant en worden aangesproken op resultaten. Ons management is coachend en inspirerend.*"

Het bestuurlijke organogram van de BAR-organisatie ziet er als volgt uit:

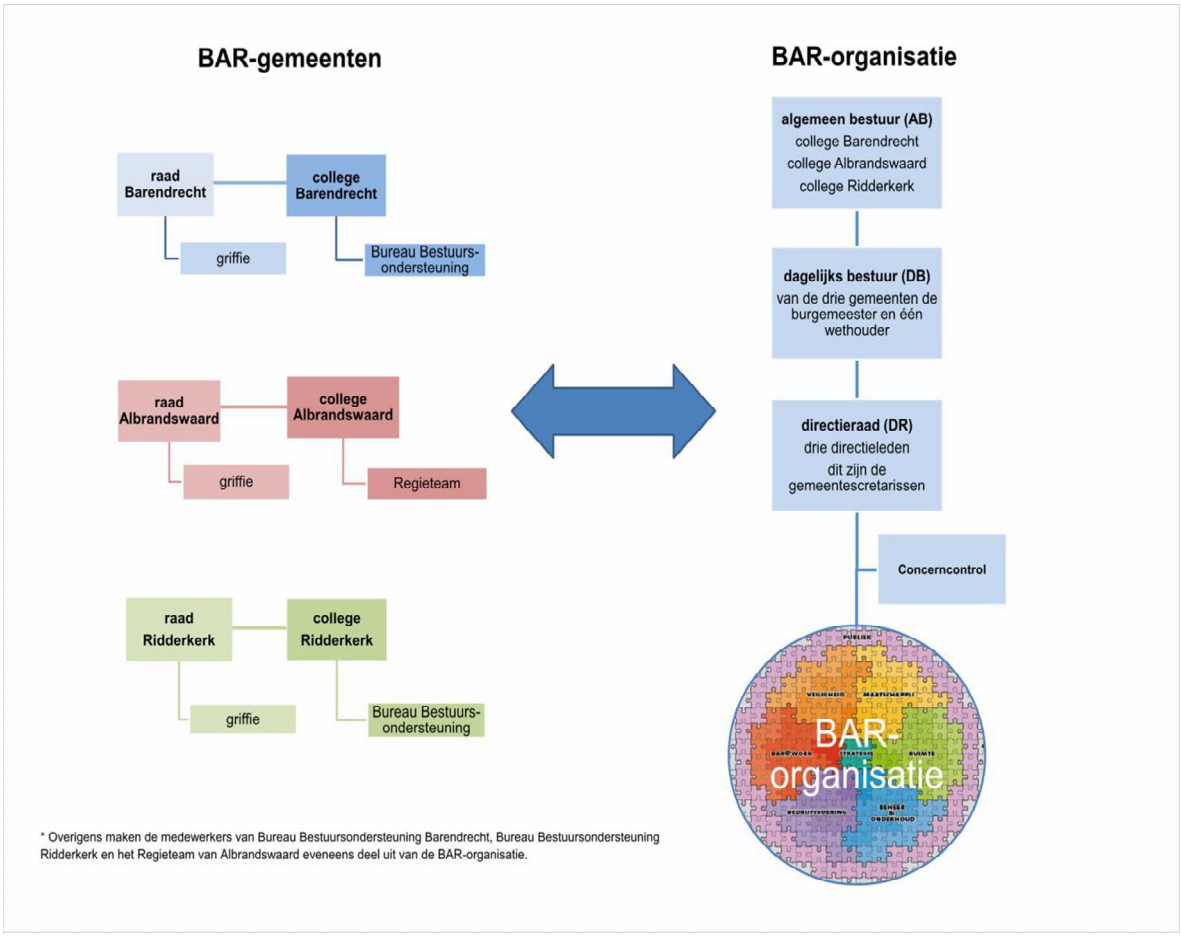

Succesbepalende factoren
Wij zien de volgende factoren als bepalend voor ons succes:

- ✓ excellente dienstverlening
- ✓ innoverende organisatiecultuur
- ✓ sterke omgevingsgevoeligheid
- ✓ efficiënte en transparante bedrijfsvoering
- ✓ financiën op orde

De domeinen vertalen deze succesbepalende factoren naar hun domein. Daarbij is nadrukkelijk gelet op externe ontwikkelingen en toekomstige trends.

Excellente dienstverlening

Visie op dienstverlening
In 2016 zijn we met de gehele organisatie bezig geweest met de toekomst van onze dienstverlening. Dit heeft geresulteerd in een Visie op Dienstverlening. Een visie die de BAR-organisatie in haar geheel richting geeft en waarmee wij in de komende jaren nog meer het verschil kunnen maken voor onze inwoners. De visie schetst waar we als BAR-organisatie voor staan:

- voor ons staat de inwoner centraal,
- wij zijn de nabije overheid,
- wij zijn gedreven door maatschappelijke opgaven.

Onze dienstverlening is Persoonlijk, Modern, Betrokken en Betrouwbaar.

Klant Contact Centrum en digitalisering
Kwaliteitsverbetering in het Klant Contact Centrum (KCC) is constant gemonitord en daar waar wenselijk en mogelijk verbeterd. Het resultaat hiervan is dat de wachttijden in het callcenter in 2016 onder controle zijn gekomen en dat we de norm van 2016 gehaald hebben. De gemiddelde wachttijd is inmiddels ruim onder de minuut. En beweegt zelfs al toe naar de norm van 2017, een gemiddelde wachttijd van een halve minuut.

De ingeslagen weg ten aanzien van digitalisering is in 2016 vervolgd. Onze inwoners, bedrijven en partners zijn steeds meer in de gelegenheid gesteld om hun zaken zelf te regelen op een voor hen passend moment. Dit kan via social media of via de website. Bijna alle (aanvraag)formulieren op de websites zijn inmiddels gedigitaliseerd. De ervaring is dat digitalisering niet direct leidt tot een vermindering van het aantal contacten via het callcenter. Het aantal klantcontacten neemt toe omdat we met uitbreiding van onze dienstverlening via Twitter, Facebook en gemeente-app de drempel verlagen voor inwoners om contact met ons op te nemen.

Zaakgericht werken
Voor de inwoner (of bedrijf of partner) is het van belang dat duidelijk is wat de status is van een vraag die hij ons gesteld heeft. Vanaf het moment dat de inwoner een vraag stelt tot aan het moment dat we antwoord geven op deze vraag (of een document leveren) is een “klantproces” dat uren, dagen of weken kan duren. Om ervoor te zorgen dat gedurende het gehele proces duidelijk is wat de status van de vraag is, zijn op elkaar afgestemde systemen en goede administratieve processen nodig. Iedereen die deelneemt in een “klantproces” zal de juiste stappen moeten zetten om de gevraagde kwaliteit te borgen. In 2016 is een eerste stap gezet om deze klantprocessen op deze wijze in te richten. Goed op elkaar afgestemde systemen en goede administratieve processen zorgen voor een meer moderne en betrouwbare gemeente.

Meldingen Openbare Ruimte
In 2016 zijn de drie gemeentelijke apps van start gegaan. Een onderdeel hiervan is het melden van storingen in de openbare ruimte. Er is in 2016 gebruik gemaakt van de app en de website. Toch melden de meeste inwoners nog telefonisch. De automatisering behoeft verdere verbetering. Dit is meegenomen in de aanbesteding voor Zaakgericht werken.

Wacht- en waakdiensten
De verandering in de organisatie van de wacht- en waakdiensten is volgens plan doorgevoerd. Het aantal piketmedewerkers is gedaald van 11 naar 5. De besparingen zijn onderdeel van de taakstelling. De werkzaamheden zijn conform de afspraken uitgevoerd. Er zijn geen grote incidenten geweest die extra inzet hebben gevraagd.

Innoverende organisatiecultuur

Ontwikkeling en Mobiliteit
De maatschappij is voortdurend in beweging en daarmee de BAR-organisatie ook. Om goed in te kunnen spelen op alle ontwikkelingen en een goede dienstverlening te kunnen borgen is het essentieel om de kwaliteiten en talenten van medewerkers optimaal in te zetten en hun flexibiliteit te vergroten.
Hiertoe is in 2016 binnen HRM een Centrum voor Ontwikkeling en Mobiliteit (COM) ingericht. Het COM maakt ontwikkeling en mobiliteit mogelijk door individuele behoeften te verbinden met de organisatiedoelstellingen. De interne en externe mobiliteit (buurgemeenten) kan hiermee worden vergroot. Daarbij is er een nauwe samenwerking met de BAR Academie, welke is geborgd in het “trechteroverleg”. Dit is een strategisch overleg waarin signalen, behoeften, speerpunten op domein- en organisatieniveau met elkaar worden verbonden en uitgewerkt. We faciliteren medewerkers zodat zij zich kunnen voorbereiden op hun loopbaan, nu en in de toekomst.

Vitaliteit
De verhoging van de pensioenleeftijd brengt extra aandachtspunten voor de buitendienst met zich mee. Door zware fysieke belasting hebben veel medewerkers moeite het werk vol te houden tot hun pensioengerechtigde leeftijd. In samenwerking met de afdeling HRM en de NV BAR-Afvalbeheer is een Vitaliteitsplan opgesteld voor de buitendienst. Hierin is aandacht voor het fit houden van de medewerkers met zware fysieke belasting en voor het versterken van schriftelijke en digitale vaardigheden zodat bij uitval ander passend werk kan worden gevonden.

Tijd voor taal
Eind 2016 is gestart met het traject Tijd voor taal om de schrijfvaardigheden te versterken. Dit blijkt in een grote behoefte te voorzien. Het traject versterkt de herinzetbaarheid bij uitval, de carrièrekansen en de kwaliteit van de dienstverlening. Er zijn maar liefst 83 deelnemers vanuit alle domeinen, waaronder 35 laaggeletterden, 19 niet-laaggeletterden en 6 werkervaringsplaatsen vanuit de BAR-organisatie en 14 laaggeletterden vanuit de NV BAR-Afvalbeheer. Er zijn 9 taalmaatjes, collega’s die collega’s helpen.

Sterke omgevingsgevoeligheid

Lobby en Public Affairs en bestuurlijke samenwerking in BAR-verband
In 2016 is verder gewerkt aan het thema lobby en public affairs. We weten steeds beter onze weg te vinden in de netwerken die we nodig hebben om de gemeentelijke doelstellingen te realiseren. In 2016 is verder gewerkt aan de lobby-agenda. En zijn stappen gezet om de organisatie te professionaliseren op dit thema. Op het gebied van mobiliteit en economie is er daadwerkelijk een slag geslagen. Onze ambtelijke en bestuurlijke positionering in de Vervoersautoriteit en Metropoolregio is versterkt.

Daarnaast is in de tweede helft van 2016 een start gemaakt met de advisering en facilitering van de bestuurlijke samenwerking in BAR-verband. Er is een goede basis gelegd waarop in 2017 kan worden verder gebouwd.

Volgen van maatschappelijke trends en ontwikkelingen
Als organisatie zijn we steeds beter in staat om te volgen welke relevante trends en ontwikkelingen er spelen in de samenleving. Vanuit een proactieve houding weten we deze ontwikkelingen te vertalen naar opgaven voor de organisatie. Er is ambtelijk een strategische agenda in ontwikkeling die helpt bij het identificeren van de belangrijke thema's en ontwikkelingen zodat we onze rol richting inwoners en richting bestuur optimaal kunnen invullen en we met de goede dingen bezig zijn in de organisatie.

Arbeidsparticipatie
Alle werkzaamheden met bijzondere groepen zijn binnen het Domein Beheer en Onderhoud samengevoegd tot het onderdeel Mensenwerk. Er zijn eind 2016 ongeveer 60 werkervaringsplaatsen voor mensen uit de Participatiewet, 13 WSW-ers, 2 activeringsplaatsen vanuit de Wajong en 7 garantiebanen. De doelgroep wordt intensief begeleid. Voor de werkervaringsplaatsen geldt dat zij klaargestoomd worden voor de arbeidsmarkt. Zowel het aanleveren als het uitplaatsen gebeurt door het Domein Maatschappij.
In 2016 is de samenstelling van de mensen op de werkervaringsplaatsen veranderd. De meeste mensen zijn statushouders uit Syrië en Eritrea. De begeleiding is meer gericht op taalbeheersing dan op resocialisatie. Dat betekent dat veel trajecten intensiever en langduriger zijn.

Efficiënte en transparante bedrijfsvoering

In control
Wij besteden veel aandacht aan het "in control" brengen en houden van de organisatie. Transparantie over het gevoerde beleid en de manier waarop overheidsmiddelen worden besteed is een belangrijk onderwerp voor gemeenten. Dit laten we zien aan de hand van de voortgang op het gebied van de (herijkte) doelstellingen van de BAR-organisatie. Daarnaast wordt periodiek onderzoek verricht naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van de organisatie. In 2016 zijn de onderzoeken uitgevoerd die waren opgenomen in het Onderzoeksplan 2016.

Jaarlijks wordt door het bestuur ook het Intern Controleplan vastgesteld. Het bestuur is verplicht zorg te dragen voor de interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de beheershandelingen. Deze toetsing vindt in de organisatie plaats aan de hand van het Intern Controleplan. De informatie uit interne controles plus de inbedding van interne controlemaatregelen in de organisatie helpen om de kwaliteit van de bedrijfsvoering in alle opzichten te verbeteren.
Omdat we vanaf het boekjaar 2014 met verscherpte eisen te maken hebben, zijn ook de vereisten voor de interne controles strenger geworden. In 2016 is door de organisatie invulling gegeven aan de interne controles zoals vastgelegd in het Intern controleplan 2016. Daarnaast is gewerkt aan het verder doorontwikkelen van de (verbijzonderde) interne controles. De aangescherpte werkwijze stelt de organisatie in staat om een onderbouwd oordeel over de kritische en niet-kritische processen te vormen. Tegelijkertijd worden de budgethouders/proceseigenaren voorzien van adviezen waarmee de processen qua risicobeheersing verbeterd kunnen worden. Het dagelijks bestuur is tussentijds geïnformeerd over de bevindingen uit de controles over het eerste halfjaar. Belangrijkste conclusie hierbij was dat de geconstateerde fouten/onzekerheden en de risico's daar uit voortvloeiend beperkt zijn. De aanbevelingen ter verbetering zijn inmiddels vertaald naar concrete maatregelen en ingebed in de reguliere controles.

Business Intelligence (BI)
Business Intelligence (BI) helpt de BAR-organisatie te besturen, processen aan te sturen en beslissingen te nemen. Hiervoor zijn stuurgegevens nodig op strategisch, tactisch en operationeel niveau. Het verzamelen, beschikbaar stellen en de interpretatie van informatie vraagt om een gestructureerde en centrale aanpak. BI en gegevensmanagement zijn in 2016 onderdeel uit gaan maken van een groter geheel: het datagedreven werken.
Om de koers van de organisatie en alle besluiten te kunnen baseren op beschikbare data, is het van belang ervoor te zorgen dat de vraag helder is, te weten welke uitdagingen op ons af komen en over welke data we kunnen beschikken ter onderbouwing van mogelijke oplossingsrichtingen voor deze uitdagingen. Daarvoor moet de data kwalitatief op orde en inzichtelijk zijn.
In 2016 is ingezet op het verbeteren van de datakwaliteit en is het centrale systeem doorontwikkeld. We hebben meer structuur aangebracht in het wegschrijven van de data ten behoeve van het genereren van informatie. Daarnaast zijn bij verschillende afdelingen dashboards en informatiesets ontwikkeld. Om het aanbod uniformer te krijgen en de klantvragen beter in beeld te hebben zijn voorbereidingen getroffen voor het programma datagedreven dienstverlening. Dit zal in 2017 verder vorm en inhoud krijgen.

Archiveren
Het proces van archiveren is door de digitalisering snel aan het veranderen. Het is een dynamisch gebeuren waar iedere medewerker mee te maken heeft. Alle gegevens en documenten die van betekenis zijn voor het verloop van de behandeling van een zaak en de bijbehorende besluitvorming moeten beschikbaar blijven conform de afgesproken of wettelijk termijn.
Het jaar 2016 is een voorbereidingsjaar geweest op de grote veranderingen die de komende jaren op het gebied van archivering gaan plaatsvinden. We hebben ons de vraag gesteld: hoe houden we digitale overheidsinformatie betrouwbaar, bruikbaar en toegankelijk?
Binnen het programma dienstverlening is verder vorm gegeven aan het project Makkelijk Digitaal. Een onderdeel hiervan is de geplande aanschaf van een nieuw documentmanagementsysteem in 2017. Hiervoor is in 2016 het bestek opgeleverd en in de markt gezet.
Daarnaast is het project digitale duurzaamheid gestart. Dit project ziet toe op het vindbaar krijgen en houden van alle (digitale) dossiers. Ter ondersteuning hiervan is het gestart met de opzet van een kwaliteitssysteem, hiermee kunnen we systematisch de informatiekwaliteit meten en borgen.
Ook is een plan opgesteld om de afdeling DIV te transformeren naar digitaal werken en ondersteunen.

Informatiebeveiliging
Het niveau van onze informatiebeveiliging sluit aan op de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG). Permanent zetten wij stappen om bedreigingen van buitenaf voor onze informatiesystemen voor te zijn en risico's te reduceren.
In dit kader zijn in 2016 de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Cryptshare is geïmplementeerd, dit is een technische oplossing om mail veilig / versleuteld te versturen,
- Splunk is verder ingericht, dit is een monitoringtool van ons netwerk op dreigingen en informatiebeveiligingsincidenten,
- Stap 3 van het aansluitproces bij de Informatiebeveiligingsdienst voor gemeenten **(**IBD) Is doorgelopen: het aanleveren van een lijst met IP-adressen en URL's,
- Er is een maandelijks intern CERT- overleg ingesteld (Computer Emergency Response Team),
- Managen en afhandelen van diverse informatiebeveiligingsincidenten.

Mede door de toenemende digitalisering is het zorgvuldig en veilig omgaan met de informatie en gegevens van burgers en organisaties ook voor de BAR-organisatie van groot belang. Een betrouwbare, beschikbare en correcte informatiehuishouding is essentieel voor de dienstverlening van de BAR-organisatie.
In dit kader speelde in 2016 het volgende:

- Er zijn diverse audits uitgevoerd, zoals Suwinet, DigiD, BRP,
- Er is een verdere invulling gegeven aan de Wet meldplicht datalekken,
- Er was een forse toename van adviesvragen en advisering van domeinen/afdelingen op het gebied van informatiebeveiliging en privacybescherming,
- Er was een forse toename van het aantal opgestelde bewerkersovereenkomsten,
- Er zijn diverse awareness sessies geweest rondom informatieveiligheid en privacybescherming.

In mei 2016 is definitief duidelijk geworden dat de Wet Bescherming Persoonsgegevens (WBP) wordt vervangen door de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Tussen de inwerkingtreding van de AVG op 25 mei 2016 en het van toepassing worden van de AVG op 25 mei 2018 is sprake van een transitieperiode van 2 jaar.

Sturing op Verbonden Partijen
2016 was het implementatiejaar van de nieuwe nota verbonden partijen. We zijn concreet aan de slag gegaan met het nieuwe instrumentarium om meer sturing te kunnen geven op verbonden partijen en gemeenschappelijke regelingen. Dat gebeurt in de vorm van de scan die ontwikkeld is om te bepalen welke positie we willen innemen ten opzichte van een verbonden partij of GR. Ook is gestart met het trainen en ontwikkelen van de accounthouders van verbonden partijen zodat zij nog beter in hun rol komen richting verbonden partij en richting onze besturen.

Nieuwe huisvesting buitendienst
Op 7 december 2015 heeft samenvoeging van de werven plaatsgevonden aan de Londen in Barendrecht. Aan de twee laatste knelpunten, de zoutloods en kantine van de PC Hooftstraat in Ridderkerk, wordt actief gewerkt om ook hiervoor in de eerste helft van 2017 een oplossing te hebben. De NV BAR-Afvalbeheer is onderhuurder geworden van de werf Nijverheidsweg in Rhoon.
Medewerkers zijn enthousiast. Hoewel de ruimte schaars is, zijn de faciliteiten beter dan ooit. Er zijn goede kleedruimten, werkplekken en vergaderfaciliteiten. Voor het eerst komen ook medewerkers van het gemeentehuis werken vanaf de werf. Dat verkleint de scheiding tussen de diverse onderdelen van de BAR-organisatie.

Bedrijfskleding
Met de verhuizing van medewerkers en voertuigen en de inzet van medewerkers op de verschillende gemeentehuizen zoals bodes en wellicht later ook het baliepersoneel wordt de veelheid van huisstijlen pas echt zichtbaar. Dit ondergraaft de professionele uitstraling die hoort bij onze organisatie. Het dagelijks bestuur heeft daarom besloten over te gaan naar één uitstraling voor (binnen- en buitendienst)medewerkers. De bodes lopen vanaf april 2015 in het nieuwe tenue. Aan kleding in de openbare ruimte worden veel eisen gesteld met betrekking tot reflectie en materiaal. Alle bedrijfswagens worden uitgevoerd in wit. De bedrijfskleding wordt uitgevoerd in fluorescerend geel, reflecterend grijs en antraciet.

In de vormgeving springt vooral het woord ‘gemeente’ er uit. Er komen geen gemeentenamen meer

op de kleding en voertuigen. Vanaf 1 januari 2016 is alle kleding in de nieuwe stijl, vanaf 1 januari 2017 ook alle voertuigen.

Na de verbouwing van de werf Londen heeft de BAR-organisatie een eigen kledingbureau. Het kledingbureau zorgt voor schone kleding en beheert de voorraad. Het bureau wordt bemenst door mensen met een beperking.

Formatie / bezetting in de organisatie, exclusief vacatureruimte
Per 31 december 2016 beschikte de BAR-organisatie over 754 fte (bezetting):

Domein	**Totaal fte domein**
Strategie	15
Bureau Concern Control	9
Maatschappij	148
Ruimte	90
Veiligheid	50
Beheer & Onderhoud	170
BAR@work	136
Financiën	40
Publiek	61
BBO RK/BD, Regieteam AW	35
TOTAAL GR BAR	**754**

Personeelsverloop (instroom, doorstroom en uitstroom) BAR-organisatie
Het instroompercentage is het percentage van de bezetting (fte) dat in 2016 in dienst is getreden bij de BAR-organisatie. Het doorstroompercentage is het percentage van de bezetting (fte) dat in 2016 via een interne sollicitatieprocedure een andere functie is gaan vervullen. Het uitstroompercentage is het percentage van de bezetting (fte) dat in 2016 uit dienst is getreden.

Personeelsverloop	**2015**	**2016**
Instroom	6,1 %	10,6 %
Doorstroom	4,4 %	3,1 %
Uitstroom	4,1 %	6,3 %

Ter vergelijking: in 2015 was het personeelsverloop bij gemeenten met 50.000-100.000 inwoners respectievelijk 5,4% (instroom), 4,8% (doorstroom) en 7,4% (uitstroom). Er is gekozen voor een vergelijking met deze gemeentegrootteklasse, omdat de omvang van de BAR-organisatie hier het beste bij past. De in-, door- en uitstroomcijfers binnen de sector gemeenten van 2016 zijn nog niet bekend.

Ziekteverzuim
In 2016 is het verzuimpercentage in de BAR-organisatie gemiddeld 4,91%.
In 2015 was het verzuimpercentage 5,53%.
Ter vergelijking: in 2015 was het verzuimpercentage bij gemeenten met 50.000-100.000 inwoners 5,2%. De Gemeentelijke Verzuimnorm, gebaseerd op een normstelling waarbij een kwart van de gemeenten een verzuim heeft dat lager ligt dan dit cijfer, is in 2015 voor gemeenten met 50.000-100.000 inwoners 4,6%. Er is gekozen voor een vergelijking met deze gemeentegrootteklasse, omdat de omvang van de BAR-organisatie hier het beste bij past. De landelijke verzuimcijfers binnen de sector gemeenten van 2016 zijn nog niet bekend.

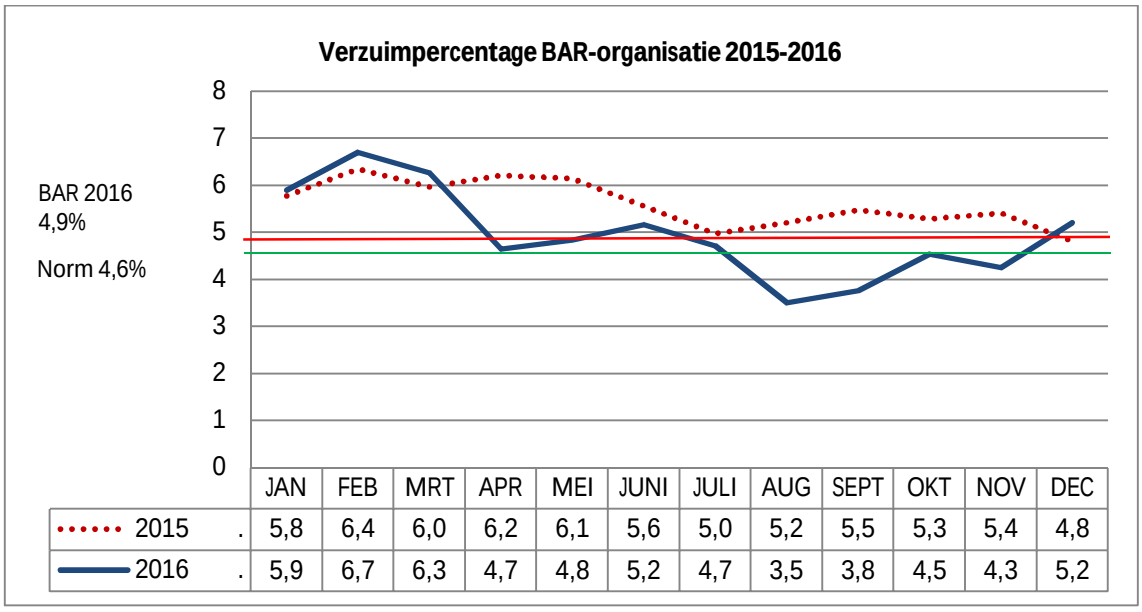

	JAN	FEB	MRT	APR	MEI	JUNI	JULI	AUG	SEPT	OKT	NOV	DEC
2015 .	5,8	6,4	6,0	6,2	6,1	5,6	5,0	5,2	5,5	5,3	5,4	4,8
2016 .	5,9	6,7	6,3	4,7	4,8	5,2	4,7	3,5	3,8	4,5	4,3	5,2

Het verzuimpercentage kan verdeeld worden in:
- kort verzuim (tot 1 week),
- middellang verzuim (1 tot en met 6 weken),
- langdurig verzuim (langer dan 6 weken).

In 2016 is het kortdurend verzuim in de BAR-organisatie 0,59%, het middellang verzuim 0,93% en het langdurig verzuim (lang en extra lang verzuim) 3,38%.
Ter vergelijking: In 2015 was dit in de BAR-organisatie respectievelijk 0,65%, 0,73% en 4,15% en bij gemeenten met 50.000-100.000 inwoners respectievelijk 0,9%, 0,9% en 3,4%.

Vitaliteit en duurzame inzetbaarheid
Vitaliteit en hieraan gekoppeld duurzame inzetbaarheid hebben veel aandacht ontvangen. Er is intensief gebruik gemaakt van het IZA-bedrijfszorgpakket. Meer dan 100 medewerkers hebben gebruik gemaakt van één van de specialisten uit dit netwerk. De workshops gericht op mentale fitheid, beweging en gezonde voeding zijn goed bezocht.

Garantiebanen
Een doorrekening tot en met 2025 van het Werkgeversservicepunt Rijnmond geeft aan dat de gemeenten Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk als werkgever in totaal ongeveer 20 garantiebanen moeten

realiseren tot 2025. In vervolg hierop is de norm tot 1 januari 2017 gesteld op 5 plaatsingen. Eind 2017 moeten in totaal 7 plaatsingen gerealiseerd worden, daarna gevolgd door 2 plaatsingen elk volgend jaar. Het realiseren van de garantiebanen heeft hoge prioriteit gekregen. De inspanningen hebben een mooi resultaat opgeleverd. Eind 2015 waren er drie aanstellingen gerealiseerd en eind 2016 waren er 11 medewerkers in dienst in een garantiebaan.

Financiën op orde

Invulling taakstelling

Eén van de doelstellingen van de BAR-organisatie is het behalen van een efficiëntievoordeel van € 6,2 miljoen op de bedrijfsvoering. Vooruitlopend op de totstandkoming van de GR BAR was voor 1 januari 2014 reeds € 1,2 miljoen bespaard op de bedrijfsvoeringskosten in de drie gemeenten (zoals reeds eerder gemeld). Het gevolg hiervan is dat er in de BAR nog een bedrag van € 5,0 miljoen op de bedrijfsvoering bespaard moet worden.
Vanwege onvoorziene extra kosten bij de bedrijfsvoering door het samenvoegen van de ambtelijke organisaties - die de BAR voor eigen rekening heeft genomen - is de taakstelling in 2015 toegenomen met € 885.000.
De totale bezuiniging komt hiermee op € 7.085.000.
In 2016 zou 2/3e deel van de taakstelling van € 5,0 miljoen en € 880.000 van de aanvulling moeten worden gerealiseerd. Het totaal bedrag aan taakstelling 2016 kwam hiermee op een bedrag van € 4.213.333. De daadwerkelijk ingeboekte taakstelling in 2016 bedraagt € 4.223.470.
Dit betekent dat de realisatie van de taakstelling op schema ligt.

1.2 Financiële en overige ontwikkelingen

Uitwerking nieuwe cao gemeenten

In april 2016 werd de nieuwe cao voor gemeenten van kracht. De looptijd van deze cao is van 1 januari 2016 tot 1 mei 2017. In de cao is een generieke salarismutatie overeengekomen van 3,0% per 1 januari 2016 en 0,4% per 1 januari 2017. De financiële gevolgen van de nieuwe cao zijn opgenomen in de begroting.

Individueel keuzebudget

In het cao-akkoord 2013-2015 werd afgesproken om per 1 januari 2016 het individueel keuzebudget (IKB) in te voeren. Het LOGA (Landelijk Overleg Gemeentelijke Arbeidsvoorwaarden) heeft besloten de invoering uit te stellen tot 1 januari 2017. Het IKB is een vrij besteedbaar budget voor iedere medewerker dat bestaat uit de eindejaarsuitkering, de vakantietoelage, de levensloopbijdrage en de financiële tegenwaarde van 14,4 uur bovenwettelijk (cao)verlof. De invoering van het IKB heeft financiële consequenties. In 2017 wordt er 19 maanden vakantietoelage uitbetaald, te weten in 2017 maandelijks 1/12 deel op grond van het nieuwe IKB en in mei 2017 de in de periode juni-december 2016 opgebouwde vakantietoelage. De in juni-december 2016 opgebouwde vakantietoelage leidt tot een éénmalige last in 2016 en komt als kortlopende schuld op de balans 2016. Dit laatste gaat om een bedrag van in totaal € 1.696.600. Dit is verwerkt in de 2e tussenrapportage 2016.

Prijsstijgingen

Voor 2016 is uitgegaan van een inflatie van 1% wat destijds voor de begroting 2016 was gebaseerd op prognoses van het Centraal Bureau voor de Statistiek van maart 2015. Hiervoor is van de gemeenten compensatie ontvangen. Net als vorige jaren is de prijscompensatie niet gebruikt om de inflatiegevoelige posten te verhogen maar is die ingezet als gedeeltelijke dekking van de taakstelling.

Btw-vrijstelling GR BAR (Koepelvrijstelling)
In 2015 ontstond discussie met de Belastingdienst of de BAR-organisatie Btw-vrijgestelde of Btw-belaste activiteiten uitvoert. Met andere woorden of de zogenoemde koepelvrijstelling wel of niet van toepassing is op de BAR. De belastingdienst heeft medio 2015 de koepelvrijstelling voor de BAR afgewezen waardoor Btw verschuldigd werd over de gemeentelijke bijdragen en heeft vervolgens naheffingsaanslagen opgelegd over 2014 en 2015. De naheffingsaanslagen zijn betaald en het Btw-nadeel 2014 en 2015 is verwerkt in de gemeentelijke programmarekeningen 2015.
Vervolgens sprak in februari 2016 de Europese Commissie zich uit voor een ruimere toepassing van de koepelvrijstelling dan (onder meer) in Nederland het geval is. Het kabinet gaf aan deze ruimte graag te willen benutten. Concreet betekent dit dat de koepelvrijstelling voor een fusieorganisatie van toepassing is als de diensten van die fusieorganisatie hoofdzakelijk (= voor 70% of meer) door de deelnemende gemeenten worden gebruikt voor onbelaste overheidsactiviteiten of vrijgestelde activiteiten. De GR BAR leek hieraan te voldoen waardoor de, als gevolg van de gemeentelijke samenwerking ontstane, Btw-problematiek zou zijn opgelost.
Maar er bleven nog steeds onzekerheden. Geldt de ruimere toepassing van de koepelvrijstelling vanaf 2016 of heeft het ook terugwerkende kracht naar 2014 en 2015? Tegen de naheffingsaanslagen van de belastingdienst zijn bezwaarschriften ingediend.
Op 10 maart 2017 heeft de Belastingdienst uitspraak gedaan. De koepelvrijstelling kan, met terugwerkende kracht, worden toegepast. Volgens de inspecteur voldoet de BAR ruimschoots aan het vereiste dat 70% van de dienstverlening wordt verleend voor onbelaste activiteiten van de deelnemende gemeenten. Deze informatie is verwerkt in deze rekening van de BAR en de rekeningen van de drie gemeenten. Het voordeel - teruggave van de reeds betaalde Btw - komt via de BAR-administratie uiteindelijk terecht in de gemeentelijke jaarrekeningen.

Vennootschapsbelasting (Vpb)
Met ingang van 1 januari 2016 zijn ook overheidsondernemingen belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb). Dit komt voort vanuit Europese regelgeving en is bedoeld om een gelijk speelveld te creëren tussen overheidsbedrijven (die economische activiteiten verrichten) en private ondernemingen.
De invoering van de vennootschapsbelasting wordt projectmatig opgepakt en is nog steeds in volle gang. De door de GR BAR-organisatie verschuldigde vennootschapsbelasting is op basis van de tijdens het opmaken van de rekening bekende gegevens ingeschat op € 55.000 en is als last voor 2016 in deze rekening meegenomen. Deze Vpb-last vloeit voort uit belaste activiteiten op het gebied van detachering, diensten aan derden, vastgoed (onderverhuur) en energie (zonnepanelen). Het streven is om de Vpb-aangifte 2016 eind december 2017 gereed te hebben. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de uitstelregeling 2016, wat inhoudt dat de Vpb-aangifte over het jaar 2016 uiterlijk op 1 mei 2018 door de Belastingdienst moet zijn ontvangen.

3D's
Om uitvoering te geven aan de nieuwe taken is voor twee jaar (2015 en 2016) geld beschikbaar gesteld voor onder andere de wijkteams, extra Wmo-consulenten en klantmanagers werk. De hoeveelheid werk kon beide jaren niet binnen het beschikbare budget worden gedaan. Om de nodige zorg te kunnen verlenen is hiervoor incidenteel extra geld vanuit de programmabudgetten van de gemeenten aan de BAR-organisatie beschikbaar gesteld.

Rechtmatigheid financiële beheershandelingen
De verbijzonderde interne controle (VIC) is uitgevoerd in 2016 per kwartaal/halfjaar met een doorloop naar januari 2017. De VIC wordt uitgevoerd voor 6 kritische en ruim 15 niet-kritische processen. (dit betreft niet allemaal processen van de GR BAR, sommige zijn van de gemeenten, maar ze worden alle uitgevoerd door de BAR)
Bij de uitgevoerde VIC is een beperkt aantal fouten en onzekerheden geconstateerd. Gezien de geringe financiële omvang wordt ruimschoots binnen de vastgestelde limieten gebleven.
Wel zijn bij de uitvoering van de VIC aanbevelingen gedaan ter verbetering van de processen. Ook de accountant heeft in de managementletter 2016 een aantal adviezen gegeven. Alle adviezen zijn inmiddels verwerkt in de betreffende processen en worden vanaf 2017 meegenomen in de VIC-aanpak.

In 2016 is door Concern Control samen met de vakafdelingen opnieuw veel tijd geïnvesteerd in de nieuwe aanpak van de verbijzonderde interne controle voor de komende jaren. Belangrijke uitgangspunten hierbij zijn:

- Een risicogerichte aanpak: alleen die processen betrekken bij de interne beheersing die er qua omvang en risico toe doen. Daarnaast vooral focussen op de processtappen waar de risico's kunnen ontstaan.
- Een procesgerichte aanpak: zoveel als mogelijk de interne controle / beheersing van de processen inpassen in de bestaande werkwijze zodat er geen extra werkzaamheden nodig zijn om de interne controle uit te voeren. Dit ter vervanging van de gegevensgerichte controle die op dit moment nog veelal wordt toegepast.
- Zoveel mogelijk steunen op digitalisering van processen. Dit geeft de nodige besparing van werkzaamheden. Inmiddels heeft de audit van het financiële pakket plaatsgevonden en is met positief resultaat afgerond. Voor 2017 wordt bezien welke audits kunnen worden uitgevoerd. De administratie van het Sociaal Domein is een mogelijkheid.
- Fiscale aspecten (omzetbelasting, vennootschapsbelasting en loonheffing) zijn in 2016 verwerkt in de VIC. Hiermee vindt de fiscale beheersing gelijktijdig met de procesbeheersing plaats.

Het interne controleplan 2017 is recent vastgesteld en de uitvoering van de VIC is zoveel mogelijk gebaseerd op de nieuwe systematiek.

2. Paragrafen

2.1 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Sinds 1 januari 2014 is de Gemeenschappelijke regeling BAR-organisatie formeel de uitvoeringsorganisatie voor de gemeenten Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk. Namens deze gemeenten voert de BAR-organisatie actief beleid op de beheersing van de risico's die we gezamenlijk lopen. Door inzicht in de actuele risico's en de mogelijke maatregelen, worden organisatie en bestuur in staat gesteld om op verantwoorde wijze besluiten te nemen. Alle risico's worden tenminste twee keer per jaar herijkt en er wordt continu geanticipeerd op nieuwe risico's. Alle onzekerheden of risico's die niet in de begroting (kunnen) worden opgenomen, worden vanaf het moment dat zij kwantificeerbaar zijn opgenomen in het risicoprofiel. Dit risicoprofiel komt tot stand met behulp van het risicomanagementsoftware-programma NARIS. Met behulp van dit programma worden de risico's systematisch in kaart gebracht en beoordeeld.

Weerstandvermogen, weerstandscapaciteit en risico's

Het weerstandsvermogen is het saldo van de weerstandscapaciteit en de risico's, oftewel: weerstandscapaciteit - risico's = weerstandsvermogen.
De weerstandscapaciteit bestaat uit de algemene reserve, de onbenutte belastingcapaciteit, het bedrag voor onvoorzien en stille reserves. Geen van deze componenten is aanwezig binnen de GR BAR wat maakt dat de BAR geen weerstandscapaciteit heeft. De in deze paragraaf geïnventariseerde risico's van de BAR zijn ondergebracht bij de gemeenten waar ze in de gemeentelijke risicoprofielen in de begrotingen zijn opgenomen.

Terugblik 2016

Het totale risico dat de BAR-organisatie loopt is over 2016 iets afgenomen. Dat is een positief gegeven omdat het aantal risico's door de inwerkingtreding van nieuwe wet- en regelgeving iets is toegenomen. De belangrijkste maatregelen die hierop van invloed zijn, zijn de processen die binnen de BAR-organisatie zijn (en deels nog worden) ingericht om de gemeenten zo goed mogelijk te bedienen. In 2016 is een flink aantal trajecten afgerond waardoor bepaalde onzekerheden en risico's zijn afgenomen. Zo zijn onder meer het opleveren van contractbeheer, verzekeringenbeheer, schadeverhaal en het proces melden datalekken ontwikkelingen die direct en positief van invloed geweest op de risicobeheersing in de BAR organisatie.

Met behulp van de geanalyseerde gegevens is een risicosimulatie uitgevoerd. De uitkomst van de simulatie geeft een betrouwbaar beeld van de benodigde weerstandscapaciteit.
De benodigde weerstandscapaciteit voor de BAR-organisatie na simulatie bij een dekkingspercentage van 90% is € 2.300.000. Eind 2015 was dit nog € 2.570.000. Aangezien de BAR-organisatie geen eigen weerstandscapaciteit heeft, wordt deze benodigde weerstandscapaciteit meegenomen in de risicoprofielen van de afzonderlijke gemeenten. Wanneer risico's zich daadwerkelijk voordoen zal vervolgens het weerstandsvermogen van de gemeenten moeten worden aangesproken.

Overzicht belangrijkste risico's BAR-organisatie

Het BAR-risicoprofiel toont de risico's die zich voor kunnen doen binnen de BAR-organisatie. Onderstaand overzicht toont de tien risico's met de grootste (financiële) impact. Deze tien risico's vertegenwoordigen 79,35% van de totale bedrijfsvoeringrisico's.

Nr	Risicogebeurtenis	Gevolgen	Maatregelen	Risicogebied	Max. risico	Invloed (%)
1	Aansprakelijkheid door fouten/onwetendheid/niet handelen van personeel	geld - financieel	HRM, begeleiding en ontwikkeling	HRM, personeels-samenstelling, domein- en procesinrichting	€ 269.000	16,25%
2	Cluster ICT risico's gerelateerd aan software, hardware, communicatie techniek en informatiebeveiliging.	geld - financieel	Kwaliteitsontwikkeling, organisatieontwikkeling	ICT	€ 210.000	12,92%
3	Onvoorziene frictiekosten GR BAR	geld - financieel	BAR@work, monitoring, organisatieontwikkeling, procesmanagement	HRM, organisatieontwikkeling	€ 186.000	11,40%
4	Risico's met betrekking tot beheer van binnen- en buitenaccommodaties	geld - financieel	Consolidatie- en rationalisatieprogramma, accommodatiebeheersproces, procesmanagement, organisatieontwikkeling	Gebouwenbeheer, Advies en programmering	€ 176.000	10,70%
5	Inzetten op competenties die onvoldoende ontwikkeld zijn kost meer dan geraamd	geld - financieel	HRM, begeleiding en ontwikkeling, consolidatie- en rationalisatieprogramma	HRM, personeels-samenstelling, domein- en procesinrichting	€ 113.000	6,88%
6	Cluster risico's fraude, privacy en Integriteit	geld - extra kosten en boetes, imagoschade	Procesmanagement, organisatieontwikkeling, verbeteren compliance functie	Bestuur & Management	€ 93.000	5,70%
7	Achterblijvende ontwikkeling bedrijfsprocessen/-structuur	geld - financieel tijd - uitstel doelstelling	Consolidatie- en rationalisatieprogramma, procesmanagement, organisatieontwikkeling, good governance	Bedrijfsvoering, Concern Control	€ 85.000	5,10%
8	Onvoldoende inzicht in en kennis van contracten	geld - schade voor de gemeente	Consolidatie- en rationalisatieprogramma, contractbeheer/ -management, procesmanagement, organisatieontwikkeling	Contractbeheer, Juridische zaken	€ 50.000	3,60%
9	Niet voldoen aan actuele wet- en regelgeving (Compliance)	geld - financieel	Consolidatie- en rationalisatieprogramma, procesmanagement, organisatieontwikkeling, ontwikkelen Governance Risk en compliance competenties	Juridische zaken	€ 47.000	3,50%
10	Uitvallen materiaal / voertuigen buitendienst	geld - financieel	Onderhoud, vakkundig gebruik	Materieel, uitvoering	€ 45.000	3,30%
	Totale invloed 10 risico's				**€ 1.274.000**	**79,35%**

Toelichting ontwikkeling belangrijkste risico's over 2016

1. Aansprakelijkheid door fouten, onwetendheid en niet handelen van personeel

Het grootste risico binnen nagenoeg iedere organisatie wordt gevormd door de mensen die er werken. Cultuur en daaruit voortvloeiend gedrag is hierop van grote invloed maar tegelijkertijd een lastig te

beïnvloeden component. In 2016 zijn er geen incidenten geweest die hebben geleid tot een directe claim op de reserves.

2. Informatieveiligheid en overige ICT risico's
Met ingang van 2016 is de nieuwe wetgeving omtrent het melden van eventuele datalekken van kracht. Aan het verzuimen van het tijdig melden van een datalek hangen stevige sancties. Er is in de organisatie een meldingsproces ingericht waarbinnen kan worden gereageerd op (mogelijke) datalekken of hieraan gerelateerde incidenten. Vanuit dezelfde expertise wordt ook ingezet op de preventie door middel van beveiliging van informatie. Informatieveiligheid is en blijft een belangrijke uitdaging in zowel technische als personele sfeer. De ontwikkelingen op het gebied van het opslaan van gegevens, het noodzakelijkerwijs delen van informatie met diverse netwerkpartners of het plaats- en tijd ongebonden werken met moderne hulpmiddelen stellen steeds hogere eisen op het gebied van beveiliging. Het risicocluster ICT laat veel beweging zien binnen de genoemde gebieden. In 2016 zijn er echter geen schades opgetreden die hebben geleid tot een claim op de reserves.

3. Onvoorziene frictiekosten GR BAR
Op het moment van het opstellen van dit risicoprofiel zijn er geen onvoorziene kosten bekend over 2016, waarvoor een beroep moet worden gedaan op de reserves.

4. Risico's met betrekking tot beheer van binnen- en buitenaccommodaties
In 2016 zijn er geen schades opgetreden die hebben geleid tot een claim op de reserves.

5. Inzetten op competenties die onvoldoende ontwikkeld zijn kost meer dan geraamd
Het risico omtrent de invulling van specifieke functies en kennisgebieden is over 2016 verder afgenomen. Het percentage functies dat wordt ingevuld zonder beschikbaarheid van vervanging is ook sterk verminderd. In 2016 zijn geen schades opgetreden die hebben geleid tot een claim op de reserves.

6. Cluster risico's fraude, privacy en Integriteit
7. Achterblijvende ontwikkeling bedrijfsprocessen/-structuur
8. Onvoldoende inzicht in en kennis van contracten
9. Niet voldoen aan actuele wet- en regelgeving (Compliance)
In 2016 zijn op diverse terreinen innovatieve beheersmaatregelen toegepast op onder meer het gebied van de grip op verbonden partijen, gesubsidieerde partijen, kapitaalgoederen, contractmanagement en verzekeringsmanagement. Op het gebied van procesconsolidatie zijn diverse programma's met succes doorgevoerd. In 2016 zijn binnen de risicoclusters geen schades opgetreden die hebben geleid tot een claim op de reserves.

10. Uitvallen materiaal / voertuigen buitendienst
In 2016 zijn geen schades opgetreden die hebben geleid tot een claim op de reserves.

Risico Vpb last (vennootschapsbelasting) en risico Koepelvrijstelling (Btw)
Deze risico's zijn vervallen omdat van beide de gevolgen zijn opgenomen in de jaarrekening 2016.

Financiële kengetallen

In het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is een aantal financiële kengetallen verplicht voorgeschreven. De volgende zijn (in beginsel) relevant voor de GR BAR.

1. *Netto schuldquote*
   Dit kengetal geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen.
   Berekening: Het totaal van de langlopende geldleningen, de korte schulden en de overlopende passiva gedeeld door 1% van de baten in de jaarrekening:
   18.717.400 = 27%
   1% van 69.894.600
2. *Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte geldleningen.*
   Dit kengetal is hetzelfde als 1 maar hier wordt ook rekening gehouden met de aan de activakant van de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd korter dan een jaar, het saldo van de liquide middelen en de overlopende activa.
   6.437.300 = 9%
   1% van 69.894.600
3. *Solvabiliteitsratio*
   Dit kengetal geeft inzicht in de mate dat een gemeente / GR in staat is aan de financiële verplichtingen te voldoen.
   Berekening: Eigen vermogen gedeeld door het totaal van de passiva.
   De BAR heeft geen eigen vermogen (= reserves), de helft van de formule is dus 0. Een berekening van dit kengetal zou een vreemde uitkomst geven en is daarom niet gemaakt.

Voor de kengetallen 1 en 2 geldt een percentage onder de 90% als goed. Bij een percentage tussen de 90 en 130% is waakzaamheid geboden bij het aangaan van nieuwe geldleningen en een percentage boven de 130% wordt te hoog bevonden, dan is de schuldenlast eigenlijk te zwaar.
Dit maakt dat de uitkomsten hierboven als goed zijn te kwalificeren. Dat komt mede omdat de financieringsbehoefte van de BAR niet zo groot is.

2.2 Paragraaf Financiering

Kaders

In de financiële regeling van de BAR-organisatie zijn de kaders gesteld voor het uitoefenen van de financieringsfunctie. In het treasurystatuut van de BAR-organisatie wordt dit verder uitgewerkt. Dit statuut voldoet daarnaast aan de wettelijke regelgeving zoals onder andere is opgenomen in de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) en de Wet Schatkistbankieren. Het treasurystatuut is in 2014 vastgesteld door het dagelijks bestuur. De kaders zoals deze zijn gesteld in de genoemde documenten zijn niet gewijzigd en zijn gehanteerd in 2016.

Afdekken reguliere exploitatiekosten en totaalfinanciering

Het tijdig, juist en volledig beschikbaar hebben van financiële informatie is van wezenlijk belang om de treasuryfunctie naar behoren uit te voeren. Een goede liquiditeitsplanning is hiervoor essentieel. De BAR-organisatie verkrijgt haar financiële middelen door periodieke bijdragen van de deelnemende gemeenten die de reguliere exploitatiekosten afdekken. Omdat de reguliere exploitatiekosten gefinancierd worden door de deelnemende gemeenten, heeft de BAR-organisatie in principe geen geldleningen nodig anders dan voor de aanschaf van bedrijfsmiddelen met een meerjarig nut.

Liquiditeitsverloop

Inmiddels is het op basis van historische gegevens mogelijk een beeld te krijgen van de financieringsbehoefte gedurende het jaar en voor de komende jaren. Het liquiditeitsverloop van de BAR-organisatie wordt met name bepaald door de momenten waarop de salarissen en de loonheffing betaald moeten worden. Bij de bevoorschotting vanuit de gemeenten wordt zo veel als mogelijk rekening gehouden met deze piekmomenten.

Schatkistbankieren

Sinds 2014 geldt de Wet Schatkistbankieren. Deze wet schrijft voor dat overtollige middelen dagelijks worden afgeroomd naar een rekening bij de Rijksschatkist. Het Ministerie heeft een drempelbedrag vastgesteld dat op de rekening-courant van de eigen bank mag blijven staan. Het drempelbedrag is het maximale bedrag dat een decentrale overheid dagelijks, over een heel kwartaal bezien, buiten de schatkist mag aanhouden. Deze drempel is vastgesteld op 0,75% van het begrotingstotaal. Voor de BAR-organisatie hield dit voor 2016 in dat wanneer het saldo op de rekening courant hoger was dan € 445.000 dit moest worden afgeroomd naar de Schatkist.
Met onze huisbankier, de Rabobank, hebben we in de loop van 2016 geregeld dat dagelijks automatisch wordt afgeroomd naar de Schatkist wanneer het saldo hoger is dan € 350.000. Hierdoor is de kans op overschrijding van de limiet minimaal.
Bij de Schatkist kunnen overtollige middelen eventueel tijdelijk op deposito worden weggezet. Decentrale overheden krijgen op de deposito's een rente vergoed die gelijk is aan de rentes die de Nederlandse Staat betaalt op leningen die ze op de markt aangaat. Op dit moment is deze rente 0%, bij overliquiditeit wordt er daarom geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om dit op deposito te zetten.
Conform de regelgeving wordt er bij het jaarrekeningonderdeel Toelichting op de balans verantwoording afgelegd over het totaal aan middelen dat per kwartaal buiten de schatkist is gehouden. Uit dat overzicht blijkt dat het drempelbedrag in 2016 niet is overschreden.

Renterisicobeheer

Conform het treasurystatuut is het voor de BAR-organisatie toegestaan zelfstandig lang- en kortlopende leningen af te sluiten. In 2014 is er per gemeente een lening verstrekt aan de BAR-organisatie voor de financiering van de materiele vaste activa die betrekking hebben op de bedrijfsvoering, welke zijn overgedragen van de gemeente aan de BAR-organisatie. Voor het bepalen van de aflossing en rente op deze leningen is aansluiting gezocht bij de bedragen voor aflossing en rente zoals deze oorspronkelijk in de begroting van de gemeenten waren opgenomen. In 2016 zijn er geen nieuwe langlopende leningen aangetrokken door de BAR-organisatie. Wel is er in de loop van het jaar tijdelijk gebruik gemaakt van kortlopende leningen.

Langlopende leningen per 31-12-2016

	hoofdsom 1-1-2016	aflossing	rentelasten	restant hoofdsom 31-12-2016
Barendrecht	675	404	20	271
Albrandsward	962	260	41	702
Ridderkerk	1.388	592	58	796
	3.025	**1.256**	**119**	**1.769**

Kasgeldlimiet

De bepalingen uit de Wet financiering decentrale overheden (fido), betreffende de kasgeldlimiet zijn ook van toepassing op de BAR-organisatie. De kasgeldlimiet geeft het renterisico op de korte termijn weer. Hieronder vallen alle kortlopende financieringen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar. De belangrijkste vormen hiervan zijn (opgenomen) daggeld- en kasgeldleningen en rekening-courantkrediet. De kasgeldlimiet is vastgesteld op 8,2% van het begrotingstotaal. Voor de BAR-organisatie bedraagt de kasgeldlimiet voor het jaar 2016 € 4.870.000.
Aangezien het volume van de financieringsbehoefte van de BAR-organisatie laag is, zal er in de praktijk geen sprake zijn van een overschrijding van de kasgeldlimiet. De kortlopende financiering in het afgelopen jaar is ook ruim onder de gestelde limiet gebleven.

Kasgeldlimiet (x € 1.000)

Omvang begroting per 1-1-2016	€ 59.394
	8,20%
Kasgeldlimiet in bedrag	€ 4.870

	bedragen x 1.000 euro			
	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.
Totaal vlottende schuld	**3.500**	**1.167**	**0**	**0**
Totaal vlottende middelen	**993**	**2.439**	**1.297**	**1.529**
Gemiddeld saldo schuld (+) of overschot (-)	**2.507**	**-1.272**	**-1.297**	**-1.529**
Kasgeldlimiet	**4.870**	**4.870**	**4.870**	**4.870**
Ruimte onder kasgeldlimiet	**2.364**	**6.143**	**6.168**	**6.400**

Renterisiconorm

De bepalingen betreffende de renterisiconorm uit de Wet fido zijn ook van toepassing op de BAR-organisatie. De renterisiconorm bepaalt dat jaarlijks maximaal 20% van het begrotingstotaal onderhevig mag zijn aan renteherziening en herfinanciering. Van renteherziening is sprake, als in de leningsovereenkomst is bepaald dat de rente gedurende de looptijd in een bepaald jaar zal worden aangepast. Herfinanciering bestaat uit het totaal aan aflossingen van langlopende leningen, want het renterisico wordt verkleind door aflossingen in de tijd te spreiden. Voor de BAR-organisatie bedraagt de renterisiconorm voor het jaar 2016 € 11.879.000.
Zoals uit onderstaand overzicht blijkt wordt ruimschoots onder de renterisiconorm gebleven. Dit is ook logisch, aangezien op dit moment alleen langlopende leningen zijn afgesloten voor de overgedragen activa.

bedragen x EUR 1.000

Renterisico op vaste schuld	2016
1a. Renteherziening op vaste schuld o/g	
1b. Renteherziening op vaste schuld u/g	
1. Netto renteherziening op vaste schuld (1a - 1b)	0
2. Betaalde aflossingen	1.256
3. Renterisico op vaste schuld (1+ 2)	**1.256**
Renterisiconorm	
4a. Begrotingstotaal 2016	59.394
4b. Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20,0%
4. Renterisiconorm	**11.879**
Toets Renterisiconorm	
5a Ruimte onder renterisiconorm (4 - 3)	10.623
5b Overschrijding renterisiconorm (4 - 3)	

2.3 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

De BAR-organisatie maakt gebruik van gemeentelijke huisvesting en bedrijfsmiddelen.
Ten aanzien van de huisvesting (gemeentehuizen en -werven) is besloten om de eigendomsverhouding van de gebouwen ongemoeid te laten. De BAR-organisatie huurt van de gemeenten. Het gemeentehuis van Barendrecht is ondergebracht in de Stichting Gebouwenbeheer (SGB).
De BAR heeft een investering gedaan voor bouwkundige aanpassingen van de gemeentewerf aan de Londen in Barendrecht vanwege de herhuisvesting van de buitendienst.

De eigen activa van de BAR bestaan vooral uit investeringen voor het wagenpark en I&A.

Voertuigen
De BAR-organisatie beschikt over 72 gekentekende voertuigen. Het idee is om deze voertuigen bij een externe partij in een leasecontract onder te brengen. In 2015 is gestart met het onderzoek naar de mogelijkheden en de vormen van een leasecontract voor deze voertuigen. Gezien de complexiteit heeft dit onderzoek zich in 2016 voortgezet. Er is nog geen besluit genomen over de wijze waarop het wagenpark in de toekomst wordt beheerd. De stop op het aanschaffen van voertuigen is doorgezet in afwachting van besluitvorming.
Een groot deel van het wagenpark is inmiddels afgeschreven.

I&A investeringen
Om de vele processen die binnen de BAR-organisatie en de gemeenten worden uitgevoerd te ondersteunen worden meer dan 100 applicaties gebruikt.
Het applicatielandschap wordt continue vernieuwd en geoptimaliseerd. Bij deze investeringen wordt nadrukkelijk ingezet op procesverbetering en op rationalisatie van het applicatielandschap met als doel het verbeteren van de kwaliteit van de producten en het beperken van de structurele kosten.
De (de)centrale applicaties draaien op een aantal platforms. Van belang is de betrouwbaarheid, snelheid en veiligheid van deze omgevingen. Hiertoe wordt jaarlijks geïnvesteerd in een actuele en op de vraag afgestemde omgeving.

Consolidatie en complexiteitsreductie van het applicatielandschap heeft ook in 2016 weer veel aandacht gekregen en tot de nodige investeringen geleid. Een aantal consolidaties is afgerond (onder meer publicatie ruimtelijke plannen en applicatie voor Beheer Openbare Ruimte) en een aantal andere consolidaties is in gang gezet (waaronder de aanbesteding voor een nieuw zaaksysteem). Het verbeteren en doorontwikkelen van onze dienstverlening, verminderen van complexiteit, verhogen van kwaliteit en verlagen van kosten zijn daarbij de belangrijkste doelstellingen.
Daarnaast is op meerdere gebieden sprake van vernieuwing en investering ten gevolge van nieuwe taken (bijvoorbeeld de ‘Suite4Sociale regie’ binnen het sociale domein en de vele nieuwe taken op het gebied van informatiebeveiliging).

2.4 Paragraaf Bedrijfsvoering

Dit is een verplicht voorgeschreven paragraaf (BBV). In de paragraaf in de begroting moet ten minste inzicht worden gegeven in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering. En in het jaarverslag moet hierover verantwoording worden afgelegd.
Maar omdat de GR BAR alleen bedrijfsvoering betreft is dit al opgenomen in de programmaverantwoording van deze rekening en is een paragraaf Bedrijfsvoering niet nodig.

B. Jaarrekening 2016 gemeenschappelijke regeling BAR

3.1 Balans

ACTIVA

Volgnr.	Omschrijving	31.12.2016		31.12.2015	
1.	***Vaste activa***				
	Materiële vaste activa		**6.293.100**		**6.487.700**
	- Investeringen met economisch nut	6.279.600		6.487.700	
	- Investeringen in openbare ruimte met maatschappelijk nut	13.500		0	
	Totaal vaste activa		**6.293.100**		**6.487.700**
2.	***Vlottende activa***				
	Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar		**11.330.400**		**18.816.900**
	- Vorderingen op openbare lichamen	8.912.000		0	
	- Uitzettingen in 's Rijks schatkist	986.100		452.000	
	- Debiteuren - Verrekeningen tussen gemeenten	0		17.982.700	
	- Debiteuren (semi) overheid	0		351.800	
	- Overige vorderingen	1.429.200		29.400	
	- Overige uitzettingen	3.100		1.000	
	Liquide middelen		**25.800**		**57.500**
	- Bank- en girosaldi	25.800		57.500	
	Overlopende activa		**656.300**		**720.800**
	- Van Europese en Nederlandse overheden nog te ontvangen bedragen met bestedingsverplichting	30.000		0	
	- overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	626.300		720.800	
	Totaal vlottende activa		**12.012.500**		**19.595.200**
	Totaal-generaal		**18.305.600**		**26.082.900**

PASSIVA

Volgnr.	Omschrijving	31.12.2016		31.12.2015	
3.	***Vaste passiva***				
	Eigen vermogen		**0**		**788.100**
	- Reserves:	0		0	
	- Gerealiseerd resultaat volgens Overzicht van baten en lasten	0		788.100	
	Voorzieningen		**0**		**0**
	- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	0		0	
	Vaste schulden, met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		**1.769.300**		**3.025.300**
	- Onderhandse leningen van:				
	- Openbare lichamen	1.769.300		3.025.300	
	Totaal vaste passiva		**1.769.300**		**3.813.400**
4.	***Vlottende passiva***				
	Netto vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		**11.917.600**		**19.886.900**
	- Overige kasgeldleningen	0		3.500.000	
	- Crediteuren - verrekeningen tussen gemeenten	0		1.977.300	
	- Crediteuren (semi) overheid	0		7.943.600	
	- Overige crediteuren	0		6.439.900	
	- Overige schulden	11.917.600		26.100	
	Overlopende passiva		**4.618.700**		**2.382.600**
	- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	4.596.700		0	
	- Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	22.000		0	
	- Overige overlopende passiva	0		2.382.600	
	Totaal vlottende passiva		**16.536.300**		**22.269.500**
	Totaal-generaal		**18.305.600**		**26.082.900**

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.
De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd.
Gunstige en ongunstige gebeurtenissen, die bekend worden na het opmaken van de jaarrekening en die nadere, voor het inzicht van het algemeen bestuur onontbeerlijke, informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum, worden in de jaarrekening verwerkt tot aan het moment van vaststelling van de jaarrekening. Het gaat dan om gebeurtenissen met materiële bedragen ten opzichte van het totaal van baten en/of lasten.
Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken.
Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

Balans

Investeringen met economisch nut worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht en in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven gedurende de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.
Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is.
Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut mogen worden geactiveerd. Reserves mogen direct in mindering worden gebracht op deze investeringen.
De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.
Liquide middelen en overlopende posten worden tegen nominale waarde opgenomen.
Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.
De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

De BAR heeft een Nota activabeleid 2015 die op 15 december 2015 is vastgesteld. Er wordt gestart met afschrijven op 1 januari van het jaar volgend op het jaar dat de investering in gebruik wordt genomen.
In de Nota zijn de volgende (voor de BAR van belang zijnde) afschrijvingstermijnen opgenomen:

Omschrijving activa	Afschrijvings-termijn
Investeringen met een economisch nut	
Gebouwen	
Telefooncentrales	5
Vervoermiddelen	
Traktoren	15
Vrachtwagens	8
Reinigingsophaalwagens	8
Veegwagens	8
Aanhangwagens	8
Personenwagens	8
Overige gemeentelijke bedrijfswagens	8
Onderhoudsmaterieel	5
Machines, apparaten en installaties	
Borstelmachines, sneeuwblazers, schuivers	10
Automatiseringsapparatuur	4
Gereedschap	10
Software	5
Software basisadministratie, bijv Key2,GBA	5
Netwerk en bekabeling	4
Audio-visuele middelen	4
Overige tele-communicatieapparatuur	5
Overige materiële vaste activa	
Inventaris / Meubilair / Stoffering	10
Immateriële vaste avtiva	
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	5

3.2 Toelichting op de balans

ACTIVA

1. Vaste activa

Materiële vaste activa

Omschrijving	31 dec.2015	vermeerdering	vermindering	afschrijvingen	afwaardering	31 dec.2016
Materiële vaste activa met economisch nut						
Gebouwen	1.101.100	193.800	-	99.600	-	1.195.400
Machines, apparaten, installaties	2.506.900	1.161.700	-	1.096.200	-	2.572.400
Vervoermiddelen	1.137.900	-	-	311.300	-	826.600
Overige materiële activa	1.724.900	423.900	-	463.700	-	1.685.200
subtotaal	**6.470.800**	**1.779.400**	**-**	**1.970.800**	**-**	**6.279.600**
Materiële vaste activa met maatschappelijk nut						
Machines, apparaten, installaties	16.900			3.400		13.500
TOTAAL	**6.487.700**	**1.779.400**	**-**	**1.974.200**	**-**	**6.293.100**

2. Vlottende activa

Uitzettingen met rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vlottende bezittingen < 1 jaar	saldo 31/12/15	mutatie		saldo 31/12/16
Schatkistbankieren	452.000	534.100		986.100
Debiteuren:				
- Verrekening tussen gemeenten	17.982.700	-9.172.700	8.810.000	
- Overige semi overheid	351.800	-249.800	102.000	
Vorderingen op openbare lichamen				8.912.000
- Overige debiteuren	29.400	1.399.800		1.429.200
Overige uitzettingen	1.000	2.100		3.100
Totaal	**18.816.900**	**-7.486.500**		**11.330.400**

Het saldo debiteuren/vorderingen per 31 december 2016 bedraagt € 10.341.200, te weten € 8.912.000 + € 1.429.200. Hiervan is € 8.810.000 te vorderen op de deelnemende BAR-gemeenten. Doordat pas recent (10 maart 2017) duidelijk is geworden dat de Koepelvrijstelling toch mag worden toegepast door de BAR-organisatie, werden tot en met 2016 de gemeentelijke bijdragen belast met 21% BTW, met als gevolg hoge vorderingen op de BAR gemeenten. In 2017 zullen deze facturen gecorrigeerd worden.
Op 9 februari 2017 is van bovenstaand bedrag € 5.600.000 nog niet afgewikkeld tussen de deelnemende gemeenten. Onderlinge betalingen vinden gefaseerd plaats in verband met treasury.
De overige debiteuren zijn volledig afgewikkeld.

Schatkistbankieren

Voor het verplicht schatkistbankieren is een drempelbedrag vastgesteld dat op de rekening-courant van de eigen bank mag blijven staan. Het drempelbedrag is het maximale bedrag dat een decentrale overheid over een heel kwartaal gezien dagelijks buiten de Rijksschatkist mag aanhouden. Zie voor een nadere toelichting de paragraaf Financiering.
De bedragen die op de balans staan voor het schatkistbankeren zijn de bedragen die de GR BAR boven het drempelbedrag uitkomt.

Ten aanzien van het schatkistbankieren is het onderstaande overzicht een presentatieverplichting:

Drempelbedrag schatkistbankieren	
Begrotingstotaal 2016	59.394.000
Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	0,75%
Drempelbedrag	**445.455**

Afwijking t.o.v. drempelbedrag *)	
1e kwartaal	-149.180
2e kwartaal	-177.172
3e kwartaal	-178.361
4e kwartaal	-172.193

*) Een positief bedrag betekent dat het gemiddelde saldo op de rekening courant hoger was dan het drempelbedrag. Bij een negatief bedrag zijn we onder het drempelbedrag gebleven.

Overige uitzettingen

Overige uitzettingen	saldo 31/12/15	mutatie	saldo 31/12/16
Tussenrekening KBG	-	3.400	3.400
Tussenrekening debiteuren	-	-	-
BTW verhaalbaar	300	-300	-
BCF BTW	-	-	-
Voorschotten salarissen	700	-1.000	-300
Totaal	**1.000**	**2.100**	**3.100**

Liquide middelen

Liquide middelen	saldo 31/12/15	mutatie	saldo 31/12/16
Rabobank BAR-Organisatie	56.700	-38.700	18.000
Rabobank BAR-Organisatie Ideal	800	7.000	7.800
Totaal	**57.500**	**-31.700**	**25.800**

Overlopende activa

Overlopende activa	saldo 31/12/15	mutatie	saldo 31/12/16
Van Europese en Nederlandse overheden nog te ontvangen bedragen met bestedingsverplichting	-	30.000	30.000
Nog te ontvangen bedragen	376.300	-17.500	358.800
Vooruitbetaalde bedragen	344.500	-77.000	267.500
Totaal	**720.800**	**203.100**	**656.300**

PASSIVA

3. Vaste passiva

Eigen vermogen

Eigen vermogen	saldo 31/12/15	naar gemeenten	Toevoeging	saldo 31/12/16
Reserves				
Gerealiseerd resultaat volgens Overzicht van lasten en baten	788.100	-788.100	-	-
Totaal	**788.100**	**-788.100**	**-**	**-**

Dit betreft het positieve saldo van de jaarrekening 2015 wat is verrekend met de deelnemende gemeenten.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer
Voor de overdacht van de lopende activa zijn geldleningen met de gemeenten afgesloten. Zie hiervoor ook de toelichting in de paragraaf Financiering.

Banken en ov.finaniciële instellingen	saldo 31/12/15	mutatie	saldo 31/12/16	Rente
Gemeente Barendrecht	675.300	-404.000	271.300	20.300
Gemeente Albrandswaard	962.300	-259.800	702.500	40.600
Gemeente Ridderkerk	1.387.700	-592.200	795.500	58.300
Totaal	**3.025.300**	**-1.256.000**	**1.769.300**	**119.200**

4. Vlottende passiva

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vlottende schulden <1 jaar	saldo 31/12/15	mutatie	saldo 31/12/16
Overige schulden:			
Overige kasgeldleningen	3.500.000	-3.500.000	-
Verrekening tussen gemeenten	1.977.300	-817.900	1.159.400
Overige semi overheid	7.943.600	993.200	8.936.800
Overige crediteuren	6.439.900	-4.620.400	1.819.500
Tussenrekeningen	26.100	-24.200	1.900
Totaal	**19.886.900**	**-7.969.300**	**11.917.600**

Het saldo overige schulden per 31 december 2016 bedraagt € 11.917.600, waarvan € 6.578.500 te betalen is voor loonheffing, ABP-premie en omzetbelasting.
Per 9 februari 2017 is een bedrag van € 600 nog niet afgewikkeld.

Tussenrekeningen

Tussenrekeningen	saldo 31/12/15	mutatie	saldo 31/12/16
Tussenrekening financiën	900	1.200	2.100
Tussenrekening salarissen	21.200	-20.100	1.100
Tussenrekening salarisadministratie	2.000	-4.500	-2.500
Tussenrekening PV	-	1.100	1.100
Inhouding/doorbelasting derden	2.000	-1.900	100
Totaal	**26.100**	**-24.200**	**1.900**

Overlopende passiva

Overlopende passiva	saldo 31/12/15	mutatie	saldo 31/12/16
Nog te betalen bedragen	2.372.300	1.696.200	4.068.500
Af te dragen premies	-	528.200	528.200
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	10.300	11.700	22.000
Totaal	**2.382.600**	**2.236.100**	**4.618.700**

Onder de overlopende passiva staan aanzienlijke bedragen inzake nog af te dragen Btw aan de belastingdienst en terug te betalen Btw aan de 3 gemeenten. Dit heeft te maken met de onduidelijkheid in 2016 over het al dan niet mogen toepassen van de koepelvrijstelling voor de BAR-organisatie. Nu er op 17 maart 2017 een uitspraak is gedaan door de belastingdienst is de verwachting dat deze bedragen in de loop van 2017 worden afgewikkeld. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar bladzijde 17 van het Jaarverslag.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Het huurcontract van het gemeentehuis Hofhoek 5 (Albrandswaard) loopt tot 2018. De hieruit voortvloeiende verplichting tot einde contract bedraagt € 850.000.
De GR BAR huurt het gemeentehuis van Ridderkerk van de gemeente Ridderkerk. De jaarlijkse huurprijs bedraagt € 1.116.200.
De GR BAR huurt het gemeentehuis van Barendrecht van de gemeente Barendrecht. De jaarlijkse huurprijs bedraagt € 1.152.800.
Voor de multifunctionele printers is er een contract afgesloten met Ricoh. De jaarlijkse kosten zijn € 215.000. Het contract voor de gemeenten Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk loopt tot en met 31 mei 2018. Er is dan geen mogelijkheid meer tot verlenging. In 2018 zal er een nieuwe overeenkomst afgesloten worden middels een openbare aanbesteding.
Voor de drankenautomaten zijn contracten afgesloten met Pelican Rouge en Douwe Egberts. Die contracten zijn verlengd tot eind juli 2017. In 2017 wordt dit Europees aanbesteed. Het gehele budget van € 150.000 wordt op de markt gezet. Het nieuwe contract zal starten op 1 augustus 2017.

3.3 Overzicht van baten en lasten 2016

Op grond van het BBV worden in dit overzicht de baten en lasten per programma weergegeven. De GR BAR heeft echter maar één programma. Wel zijn de baten en de lasten gerubriceerd naar enkele kostensoorten.

Lasten	Rekening 2015	Begroting 2016	wijziging	begroting na wijziging	werkelijk	verschil
Salariskosten (incl. inhuurkosten)	-51.050.400	-48.103.500	-5.188.400	-53.291.900	-53.691.000	-399.100
Opleidingen	-952.800	-877.200	4.100	-873.100	-837.900	35.200
Overige personeelslasten	-1.019.600	-741.400	-171.700	-913.100	-1.069.500	-156.400
Huisvestingskosten	-4.820.700	-4.858.900	145.800	-4.713.100	-4.826.000	-112.900
ICT	-4.637.800	-4.608.400	151.700	-4.456.700	-4.123.600	333.100
Wagenpark inkl.gereedschap/machines	-733.000	-717.300	196.400	-520.900	-566.500	-45.600
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-55.000	-55.000
Overige bedrijfsvoering	-7.259.800	-5.894.500	495.800	-5.398.700	-5.513.200	-114.500
TOTAAL LASTEN	**-70.474.100**	**-65.801.200**	**-4.366.300**	**-70.167.500**	**-70.682.700**	**-515.200**
Baten						
Salariskosten (incl. inhuurkosten)	548.600	100.900	1.106.900	1.207.800	1.699.300	491.500
Opleidingen	386.000	-	-	-	-	-
Overige personeelslasten	-	-	-	-	-	-
Huisvestingskosten	502.900	668.000	20.500	688.500	628.900	-59.600
ICT	200.500	111.600	73.500	185.100	227.800	42.700
Wagenpark inkl.gereedschap/machines	-	-	-	-	-	-
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-
Overige bedrijfsvoering	3.775.600	3.115.800	-426.600	2.689.200	2.749.900	60.700
Bijdrage deelnemende gemeenten	65.848.600	61.804.900	3.592.000	65.396.900	64.588.700	-808.200
TOTAAL BATEN	**71.262.200**	**65.801.200**	**4.366.300**	**70.167.500**	**69.894.600**	**-272.900**
Totaal saldo van baten en lasten	**788.100**	**-**	**-**	**-**	**-788.100**	**-788.100**
Verrekening resultaat 2015 met gemeentelijke bijdrage	-	-	-	-	788.100	788.100
GEREALISEERD RESULTAAT	**788.100**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

Saldo	Rekening 2015	Begroting 2016	wijziging	begroting na wijziging	werkelijk	verschil
Salariskosten (incl. inhuurkosten)	-50.501.800	-48.002.600	-4.081.500	-52.084.100	-51.991.700	92.400
Opleidingen	-566.800	-877.200	4.100	-873.100	-837.900	35.200
Overige personeelslasten	-1.019.600	-741.400	-171.700	-913.100	-1.069.500	-156.400
Huisvestingskosten	-4.317.800	-4.190.900	166.300	-4.024.600	-4.197.100	-172.500
ICT	-4.437.300	-4.496.800	225.200	-4.271.600	-3.895.800	375.800
Wagenpark inkl.gereedschap/machines	-733.000	-717.300	196.400	-520.900	-566.500	-45.600
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-55.000	-55.000
Overige bedrijfsvoering	-3.484.200	-2.778.700	69.200	-2.709.500	-2.763.300	-53.800
Gesaldeerde bedragen (excl. bijdragen gemeenten)	**-65.060.500**	**-61.804.900**	**-3.592.000**	**-65.396.900**	**-65.376.800**	**20.100**
Bijdrage deelnemende gemeenten	65.848.600	61.804.900	3.592.000	65.396.900	64.588.700	-808.200
Totaal saldo van baten en lasten	**788.100**	**-**	**-**	**-**	**-788.100**	**-788.100**
Verrekening resultaat 2015 met gemeentelijke bijdrage	-	-	-	-	788.100	788.100
GEREALISEERD RESULTAAT	**788.100**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Nadat de jaarrekening 2016 was opgesteld resteerde een positief resultaat van € 20.100.
De begrote bijdrage van de deelnemende gemeenten kwam uit op € 65.396.900. De werkelijke lasten 2016 voor de BAR-organisatie waren per saldo € 65.376.800.
Het rekeningoverschot 2016 ad € 20.100 wordt via de bijdragen verrekend (teruggegeven) met de gemeenten. Dit gebeurt in het dienstjaar 2016. Dit is verwerkt in het Overzicht van baten en lasten waardoor het overzicht in 2016 sluit op € 0.
(Dit is een andere presentatie dan vorig jaar toen het voordelige saldo van € 788.100 expliciet in het overzicht werd genoemd. Er is dit jaar voor gekozen om het anders te doen omdat dat beter aansluit op de werkelijkheid. Immers, het overschot 2016 van € 20.100 wordt in hetzelfde jaar 2016 teruggegeven aan de gemeenten waardoor de administratie van de GR BAR in 2016 op € 0 uitkomt.)

Toelichting per kostensoort
- Salariskosten inclusief inhuur
Hier is per saldo een overschot van € 92.400.
De salariskosten betreffen de loonkosten, vacatureruimte, beloningsdifferentiatie, ambtsjubilea, kosten woon-werkverkeer / dienstreizen en inhuur derden.
De salariskosten maken 76% uit van de totale begroting (na wijziging) en zijn daarmee de grootste kostenpost van de BAR-organisatie.

Het overschot van € 92.400 is het saldo van alle plussen en minnen per afdeling. Het gaat daarbij uiteindelijk om een afwijking van 0,2%.
In 2016 was er bij de salariskosten aan de uitgavenkant een tekort van € 399.100, maar er waren ook inkomsten die niet begroot waren en per saldo voor een meevaller zorgden. Dat betrof met name detacheringsvergoedingen voor medewerkers van de afdeling Projecten die werkzaam zijn geweest voor de Gemeenschappelijk Regeling Nieuw-Reijerwaard en de Ontwikkelingsmaatschappij Midden-IJsselmonde.

- Overige personeelslasten
Hier is per saldo een tekort van € 156.400.
Onder overige personeelslasten zijn onder meer opgenomen de budgetten voor werving en selectie, arbo- en verzuimbegeleiding, kosten personeels- en salarisadministratie (PSA) en HRM-systemen en de zogeheten Werkkostenregeling.

De uitgaven die hier onder Overige personeelslasten worden verantwoord dienen, in het kader van integraal management, in samenhang met de hiervoor genoemde Salariskosten per domein te worden bezien. De ruimte op personeelslasten is door de domeinen ingezet.
Het nadelig verschil dat hier optreedt wordt veroorzaakt door de personele lasten die onder de Werkkostenregeling vallen. Dit betreft kosten zoals representatie, bindingsdagen, dienstreizen werklunches, bedrijfskantine, contributie vakvereniging, bijdrage personeelsvereniging en maaltijdvergoedingen. Deze lasten zijn van alle afdelingen van de BAR-organisatie bij elkaar gevoegd omdat ze onder dezelfde fiscale regeling vallen.

- Huisvestingskosten
Hier is per saldo een tekort van € 172.500.
De huisvestingskosten betreffen de kosten van de drie gemeentehuizen en de gemeentewerven.

Het tekort bij de huisvestingskosten wordt vooral veroorzaakt door het gemeentehuis Albrandswaard waar een nadeel is van € 160.200.
De kosten worden vrijwel volledig beïnvloed door het huurcontract en zijn daarmee tot medio 2018 niet beïnvloedbaar, dan loopt het contract af.
Bij de start van de BAR-organisatie zijn twee onderhuurders mee overgedragen van de gemeente Albrandswaard naar de BAR-organisatie. Deze genereren 'slechts' € 55.000 aan inkomsten. De wens was en is het aantal onderhuurders te vergroten. De verhuurmarkt van kantoorruimte is helaas slecht. Omdat de gemeente Albrandswaard voornemens is deze grote huurlocatie te verlaten kan slechts een beperkte looptijd worden aangeboden wat de aantrekkelijkheid ook niet vergroot. De ingeboekte extra taakstelling van € 55.000 euro per jaar is daarom niet realistisch gebleken.

- ICT
Hier is per saldo een overschot van € 375.800.

Er is een meevaller bij de post Onderhoud software. Dat komt omdat bij het afsluiten van meervoudige contracten extra korting is ontvangen. En ook omdat voor sommige meerjarige contracten de onderhoudskosten binnen de garantie vallen.
Het overschot is ook een gevolg van de aanpak die in 2014 is ingezet en die bestaat uit:
- scherp (her-)onderhandelen met leveranciers over softwarecontracten,
- consolidatie van pakketten wat leidt tot een vermindering van het aantal softwarepakketten,
- opzeggen van oude, niet meer gebruikte softwareproducten,
- bezinnen eer te beginnen - aanschaf centraal en altijd na advies van i-adviseurs.

Deze besparingen hebben tot doel ruimte te bieden voor de noodzakelijke doorontwikkeling. Op dit moment lopen er pilots en aanbestedingen die noodzakelijk zijn om ons softwarelandschap weer op niveau te brengen en de ambities op het gebied van excellente dienstverlening te kunnen realiseren.
Deze vernieuwingen zullen leiden tot extra jaarlijkse software-onderhoudskosten. Een deel van de ontstane ruimte in het software-onderhoudsbudget zal daarvoor nodig zijn.

- Overige bedrijfsvoeringskosten en Vennootschapsbelasting
Hier is per saldo een tekort van € 108.800.
De overige kosten voor bedrijfsvoering hebben betrekking op abonnementen, accountantskosten, advieskosten, portokosten, verzekeringskosten, dienstkleding, diverse kantoorbenodigdheden en sommige kapitaallasten.

Onder dit onderdeel valt een groot aatal posten en er zijn dus vele (kleine) plussen en minnen. Daarbij vallen de volgende twee op:
Bij Abonnementen, contributies en vakliteratuur is een incidentele overschrijding van € 69.900.
Met ingang van 1 januari 2016 zijn ook overheidsondernemingen belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb) geworden. Voor deze jaarrekening is voor het eerst een voorlopige berekening gemaakt van de door de BAR verschuldigde Vpb en die is als last in 2016 opgenomen, dit gaat om € 55.000.

Bijdrage deelnemende gemeenten

In de oorspronkelijke begroting 2016 zijn de totale organisatiekosten voor de BAR-organisatie vastgesteld op € 61.804.900. Dit bedrag is opgebouwd uit de inbreng van de organisatiekosten van de deelnemende gemeenten uit hun eigen begrotingen. Het aandeel van de inbreng per gemeente bedraagt:

	Barendrecht	Albrandswaard	Ridderkerk
Bijdrage per gemeente	**40,43%**	**20,58%**	**38,99%**

Geactualiseerde percentages

Bovengenoemde percentages zijn gebaseerd op de destijds per 1 januari 2014 door de gemeenten ingebrachte budgetten. Maar sindsdien zijn er tal van begrotingswijzigingen / mutaties geweest waardoor de bijdragen van de gemeenten aan de BAR-organisatie wijzigden. Sommige met flinke budgettaire gevolgen zoals de uitname als gevolg van de vorming van de NV BAR-Afvalbeheer. Deze mutaties zorgen ervoor dat de procentuele inbreng van de gemeenten aan de BAR is gewijzigd.

Daarom heeft het algemeen bestuur op 11 oktober 2016 besloten deze percentages te actualiseren en dat voortaan jaarlijks te doen op 1 januari op basis van de stand van de dan geldende begroting.
De in 2016 geactualiseerde percentages zijn:

	Barendrecht	Albrandswaard	Ridderkerk
Bijdrage per gemeente	**40,39%**	**19,63%**	**39,98%**

De nieuwe percentages zijn gelijk ingegaan voor de berekeningen die nog gedaan moesten worden voor 2016 zoals nieuwe taakmutaties en ze gelden ook voor de verdeling van het resultaat van deze jaarrekening.
Voor alle standaardwerkzaamheden in de bestaande begroting wijzigt er niets.

Gewijzigde bijdragen op basis van de tussenrapportages

In 2016 zijn twee tussentijdse rapportages opgesteld. In deze rapportages zijn voorstellen gedaan voor het ophogen en verlagen van enkele organisatiebudgetten. De begroting na wijziging bedraagt € 65.396.900.

Ontwikkeling van gemeentelijke bijdrage	Barendrecht	Albrandswaard	Ridderkerk	TOTAAL
Oorspronkelijke begroting 2016	24.925.400	12.797.500	24.082.000	61.804.900
mutaties op basis van 2 tussenrapportages	1.345.800	198.700	2.047.500	3.592.000
Begroting na wijziging	**26.271.200**	**12.996.200**	**26.129.500**	**65.396.900**

3.4 Verrekenen van standaard en maatwerk - rapportage 2016

Verrekenen in BAR

In de Notitie Verrekenen in de BAR-samenwerking zijn afspraken gemaakt over de wijze van verrekenen tussen de drie gemeenten. De verrekensystematiek moet ervoor zorgen dat de gemeenschappelijke regeling niet ongelimiteerd kan worden gevraagd aanvullende diensten te verlenen, zonder dat daar financiële consequenties aan verbonden zijn. En dat er tussen gemeenten verrekend wordt als er voor een bepaalde gemeente minder uren gewerkt zijn dan deze gemeente had ingebracht (en vice versa). Immers, als een willekeurige gemeente zonder meerkosten aanvullende diensten kan vragen aan de gemeenschappelijke regeling dan kan dit leiden tot een ongewenste onevenredigheid in de uitbreiding van de diensten voor de ene gemeente, terwijl de kosten over de deelnemende gemeenten worden gespreid.
Om dit te voorkomen, wordt onderscheid gemaakt in het standaardpakket en maatwerk. Het standaardpakket wordt volgens een verdeelsleutel naar rato van ingebracht budget verrekend en de maatwerkpakketten worden separaat aan de betreffende gemeente in rekening gebracht. Daarbij worden de werkelijk bestede uren en bijbehorende loonkosten afgezet tegen wat was ingebracht voor dit maatwerk.

Uren schrijven

Om te bepalen in welke mate er voor de maatwerkpakketten voor de afzonderlijke gemeenten is gewerkt, is met ingang van 2014 het uren schrijven ingevoerd. Dit is puur bedoeld om in beeld te brengen of iemand uren heeft gemaakt voor een afzonderlijke gemeente of voor de BAR gezamenlijk. Deze verdeling wordt vervolgens gebruikt bij de jaarlijkse afrekening tussen de gemeenten.

Algemeen beeld 2016

In totaliteit is er ook dit jaar minder maatwerk verricht voor de gemeenten afzonderlijk en meer gezamenlijk voor de BAR. We zien dat verhoudingsgewijs voor Ridderkerk en Barendrecht het effect van de lagere inzet op maatwerk groter was dan voor Albrandswaard. Dit wordt veroorzaakt doordat Albrandswaard relatief minder mensen heeft ingebracht en dat deze medewerkers vaker dan in de twee andere gemeenten ook daadwerkelijk alleen aan het maatwerk hebben gewerkt. Wanneer er gezamenlijke projecten zijn uitgevoerd, dan zijn hier meestal Ridderkerkse of Barendrechtse maatwerkmedewerkers ingezet. Dit heeft als gevolg dat Albrandswaard relatief meer moet “bijbetalen” voor de gezamenlijk uitgevoerde projecten.
In 2016 is er wederom meer aan gezamenlijke BAR-projecten gewerkt, zoals het programma Excellente Dienstverlening.
Ook is Albrandswaard sinds medio 2015 gebruik gaan maken van BAR-medewerkers voor het werken aan projecten. Waar voorheen derden werden ingehuurd, is nu gebruik gemaakt van maatwerk vanuit de BAR.

Onderstaand volgen:
A. de berekening van de onderlinge verrekening op basis van de uren
B. de aantallen cliënten en indicaties

A. Verrekenen van de loonkosten besteed aan maatwerk en standaard

In de doorrekening van de loonkosten, zien we een uiteindelijke verrekening van 1,4% van de totale loonkosten.

Deze verschuiving levert de volgende verrekening van de gemaakte loonkosten tussen de gemeenten op:

Periode:	jan. t/m dec. 2016		*exclusief verrekening op basis van aantallen cliënten*	
Te besteden uren t/m periode	**standaard**	**maatwerk**		
	BAR	Barendrecht	Albrandswaard	Ridderkerk
BBO/RT	2.868	10.956	21.512	17.956
Concerncontrol	13.453	-	-	-
Domein BAR@Work	198.984	370	336	9.141
Domein Beheer & Onderhoud	151.547	40.278	13.437	28.291
Domein Financien	44.515	5.639	4.350	10.150
Domein Maatschappij	73.922	51.834	31.692	64.673
Domein Publiek	97.154	2.578	-	-
Domein Ruimte	18.931	57.936	20.405	41.124
Domein Strategie	7.745	8.966	1.450	6.815
Domein Veiligheid	64.473	6.324	3.947	5.800
Eindtotaal	**673.593**	**184.879**	**97.130**	**183.950**
	59%	16%	9%	16%

Geschreven uren t/m periode	**standaard**	**maatwerk**		
	BAR	Barendrecht	Albrandswaard	Ridderkerk
BBO/RT	2.895	10.956	21.512	17.928
Concerncontrol	13.453	-	-	-
Domein BAR@Work	198.984	370	336	9.141
Domein Beheer & Onderhoud	151.547	40.278	13.437	28.291
Domein Financien	48.596	4.612	4.168	7.277
Domein Maatschappij	73.922	51.834	31.692	64.673
Domein Publiek	97.154	2.578	-	-
Domein Ruimte	17.768	53.828	22.435	44.363
Domein Strategie	14.635	3.384	1.445	5.512
Domein Veiligheid	64.473	6.324	3.947	5.800
Eindtotaal	**683.429**	**174.164**	**98.973**	**182.986**
	60%	15%	9%	16%
Afwijking op totaalniveau in uren	**9.836**	**-10.716**	**1.843**	**-964**

De afwijkingen uitgedrukt in euro's geven het onderstaande beeld. Ter vergelijking zijn ook de cijfers van 2015 ernaast gezet.

Verrekening maatwerk en standaard	Barendrecht 2015	**Barendrecht 2016**	Albrandswaard 2015	**Albrandswaard 2016**	Ridderkerk 2015	**Ridderkerk 2016**
maatwerk (op basis van uren)	-€ 584.000	-€ 643.000	€ 202.000	€ 105.000	€ 90.000	-€ 128.000
standaard (op basis van ingebracht budget)	€ 119.000	€ 269.000	€ 53.000	€ 131.000	€ 120.000	€ 266.000
Subtotaal: verrekening op basis van uren	-€ 465.000	**-€ 374.000**	€ 255.000	**€ 236.000**	€ 210.000	**€ 138.000**

In de eerste regel zien we de loonkosten behorende bij de uren die meer of minder zijn besteed aan

maatwerk. Een min bedrag wil zeggen: minder besteed, een plus bedrag is meer besteed. Oftewel: op basis van de daadwerkelijk gemaakte en geschreven uren is er voor Barendrecht in 2016 € 643.000 minder aan maatwerk besteed, voor Albrandswaard € 105.000 meer en voor Ridderkerk € 128.000 minder. In totaal is er per saldo voor de drie gemeenten een bedrag van € 666.000 minder besteed aan maatwerk.

Al het werk dat minder is uitgevoerd voor maatwerk voor de drie gemeenten, is besteed aan gezamenlijke BAR-taken. Deze worden, conform de gemaakte afspraken, doorbelast op basis van het voor de BAR ingebrachte budget. Dit betekent dat de € 666.000 vervolgens weer verdeeld wordt naar Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk.
Onderaan de streep zien we dan vervolgens wat het saldo van de twee doorbelastingen (maatwerk en standaard) is: Barendrecht krijgt € 374.000 terug, Albrandswaard moet € 236.000 bijbetalen en Ridderkerk moet € 138.000 bijbetalen.
De bijbetaling voor Albrandswaard is vooral gelegen in het extra maatwerk voor projecten/grexen en het meebetalen aan de BAR-brede projecten, voor Ridderkerk wordt het bedrag voornamelijk veroorzaakt door het meebetalen aan de BAR-brede projecten.

De belangrijkste afwijkingen:

1. Strategie en Financiën

Met name voor de domeinen Strategie en Financiën is er ook dit jaar een grote verschuiving van maatwerk voor individuele gemeenten naar gezamenlijk BAR. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door concernbrede projecten als de drie decentralisaties, het programma Excellente Dienstverlening en de invoering van de vennootschapsbelasting, maar ook door een aantal andere activiteiten dat gezamenlijk voor alle drie de gemeenten is uitgevoerd, zoals concernbrede bijeenkomsten, de planning & control producten voor de BAR- organisatie en BAR-brede afstemming rondom de Metropoolregio.

2. Ruimte

Bij domein Ruimte zien we dat er met name meer uren zijn gemaakt voor de gemeente Albrandswaard. Voor deze gemeente is de BAR-organisatie sinds halverwege 2015 een aantal taken in het kader van projecten en grondexploitaties gaan uitvoeren. Deze taken werden voorheen grotendeels verricht door ingehuurde externen. Ook voor de gemeente Ridderkerk zijn in 2016 meer projecten uitgevoerd.

B. Verrekenen op aantallen

Voor de afdelingen Toegang, Participatie, Verstrekkingen en Vakondersteuning van het Domein Maatschappij is afgesproken dat verrekening niet op basis van uren schrijven zal plaats vinden, maar op basis van de ontwikkeling van het aantal cliënten en indicaties.
De ontwikkeling van de cliëntenaantallen en het aantal indicaties ziet er over de afgelopen jaren als volgt uit:

			Barendrecht	Albrandswaard	Ridderkerk
Cliënten	Participatie	2014	430	390	665
		2015	458	387	735
		2016	478	393	817
Indicaties	WMO	2014	3.730	1.825	5.440
		2015	4.103	1.966	5.554
		2016	4.287	2.011	5.727
	totaal	2014	**4.160**	**2.215**	**6.105**
		2015	**4.561**	**2.353**	**6.289**
		2016	**4.765**	**2.404**	**6.544**

In Barendrecht is er in 2016, evenals in 2014 en 2015, sprake van een toename van het aantal cliënten participatie. Wel is de toename van het bestand ieder jaar kleiner geworden. In Albrandswaard is er in 2016 sprake van stabilisatie van het bestand. In 2014 was er een toename en in 2015 een afname. Dit wisselende beeld is met name te verklaren door de in- en uitstroom van cliënten in Delta.
In Ridderkerk is er in de afgelopen drie jaar een toename van het aantal cliënten participatie te zien, waarbij er in 2016 sprake is van een extra toename door het aantal vergunninghouders dat in 2016 in Ridderkerk is gehuisvest.
Het aantal Wmo-indicaties is in de gemeente Barendrecht relatief meer toegenomen dan in Albrandswaard en Ridderkerk. De stijging in 2016 komt mede doordat burgers de weg naar de gemeentelijke voorzieningen beter hebben kunnen vinden dan in 2015 toen er sprake was van een grote structuurwijziging. Daarnaast blijven ouderen langer thuis wonen door de extramuralisering waardoor het gebruik van Wmo-voorzieningen toeneemt.

Totaal (A + B)

De totale verrekening van het standaard en maatwerk laat het volgende beeld zien:

Verrekening maatwerk en standaard	Barendrecht 2015	**Barendrecht 2016**	Albrandswaard 2015	**Albrandswaard 2016**	Ridderkerk 2015	**Ridderkerk 2016**
maatwerk (op basis van uren)	-€ 584.000	-€ 643.000	€ 202.000	€ 105.000	€ 90.000	-€ 128.000
standaard (op basis van ingebracht budget)	€ 119.000	€ 269.000	€ 53.000	€ 131.000	€ 120.000	€ 266.000
Subtotaal: verrekening op basis van uren	-€ 465.000	**-€ 374.000**	€ 255.000	**€ 236.000**	€ 210.000	**€ 138.000**
Verrekening maatwerk (op basis van aantallen)	€ 159.000	€ 152.000	-€ 17.000	€ 0	-€ 142.000	-€ 152.000
Totaal verrekening uren en aantallen	-€ 306.000	**-€ 222.000**	€ 238.000	**€ 236.000**	€ 68.000	**-€ 14.000**

Per saldo krijgt de gemeente Barendrecht € 222.000 terug, de gemeente Albrandswaard moet € 236.000 bijbetalen en de gemeente Ridderkerk krijgt € 14.000 terug.

3.5 Staat van incidentele baten en lasten

In dit overzicht staan de lasten en baten die naar hun aard éénmalig zijn (en groter dan € 50.000).
Onderstaand overzicht is gebaseerd op de notitie van de commissie BBV van januari 2012.

	Werkelijke lasten 2016	Werkelijke baten 2016
Opgebouwd vakantiegeld juni - december 2016 (in verband met invoering Individueelkeuzebudget)	1.636.200	
Bijdragen gemeenten		1.636.200
Totaal eenmalige laten en baten jaarrekening 2016 BAR	**1.636.200**	**1.636.200**

3.6 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi publieke sector (WNT), kortweg: Wet normering topinkomens, is in 2013 in werking getreden. Het doel van de WNT is het tegengaan van excessieve beloningen en ontslagvergoedingen bij instellingen in de (semi) publieke sector. In de WNT worden inkomens en ontslagvergoedingen van topfunctionarissen bij instellingen met een publieke taak genormeerd en openbaar gemaakt. Jaarlijks worden de bezoldigings-normen in een ministeriële regeling vastgesteld.

Topfunctionarissen binnen de gemeenschappelijke regeling BAR
De WNT heeft het begrip 'topfunctionaris' gedefinieerd voor de (semi-) publieke sector. Op basis van de WNT is bepaald dat voor de BAR-organisatie de leden van het Dagelijks Bestuur (DB) en Algemeen Bestuur (AB) onder het begrip topfunctionaris vallen.

WNT beloningsnorm en topfunctionarissen 2016
Op grond van de WNT mag vanaf 2016 het inkomen van topfunctionarissen in de (semi) publieke sector maximaal 100% van het ministersalaris zijn. Dat komt in 2016 neer op € 179.000, inclusief onkosten en pensioenbijdrage.
Binnen de BAR is geconstateerd dat er geen overschrijding van deze norm heeft plaatsgevonden.

De leden van het DB en AB in 2016 waren:

Leden	Functie	Functie	Periode	Beloning
A. Attema (voorzitter)	Bestuurder DB	Bestuurder AB	2016	onbezoldigd
J. van Belzen (waarnemend voorzitter)	Bestuurder DB	Bestuurder AB	2016	onbezoldigd
H. Wagner	Bestuurder DB	Bestuurder AB	2016	onbezoldigd
J.P. Lokker (waarnemend voor burg. Wagner)	Bestuurder DB	Bestuurder AB	1 april - 5 september 2016	onbezoldigd
L.P. van der Linden	Bestuurder DB	Bestuurder AB	2016	onbezoldigd
H. van der Graaff	Bestuurder DB	Bestuurder AB	2016	onbezoldigd
H. Dokter	Bestuurder DB	Bestuurder AB	2016	onbezoldigd
D. Vermaat		Bestuurder AB	2016	onbezoldigd
H.L.A. van Noort		Bestuurder AB	1 januari - 13 september 2016	onbezoldigd
I.C. Monhemius- Van Veen		Bestuurder AB	1 januari - 29 november 2016	onbezoldigd
P. W. J. Luijendijk		Bestuurder AB	29 november - 31	onbezoldigd

Leden	Functie	Functie	Periode	Beloning
			december 2016	
J. van Wolfswinkel		Bestuurder AB	29 november - 31 december 2016	onbezoldigd
J. de Leeuwe		Bestuurder AB	2016	onbezoldigd
M.C.C. Goedknegt		Bestuurder AB	2016	onbezoldigd
M. Rombout		Bestuurder AB	2016	onbezoldigd
V.A. Smit		Bestuurder AB	2016	onbezoldigd
M. Japenga		Bestuurder AB	2016	onbezoldigd
T. Keuzenkamp		Bestuurder AB	2016	onbezoldigd

3.7 Rechtmatigheid

Begrotingsrechtmatigheid

Exploitatie

In deze paragraaf wordt stilgestaan bij het begrotingscriterium waarmee wordt getoetst of het budgetrecht van het algemeen bestuur is gerespecteerd.
Bij een kostenoverschrijding is er in principe sprake van onrechtmatige uitgaven want de door het algemeen bestuur vastgestelde begroting is dan overschreden.

In het “Controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening van de GR BAR-organisatie” is vervolgens bepaald dat in sommige gevallen de kostenoverschrijdingen - alhoewel ze onrechtmatig zijn - buiten het oordeel van de accountant kunnen blijven.
Dit is het geval als de kostenoverschrijdingen:

- passen binnen het bestaande beleid en niet tijdig (= in de 2e tussenrapportage) gerapporteerd konden worden aan het algemeen bestuur
- geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde inkomsten
- een gevolg zijn van exogene, onontkoombare of onvoorziene factoren
- het gevolg zijn van een open einde (subsidie)regeling

In deze rekening is gezien het Overzicht van baten en lasten 2016 aan de lastenkant een overschrijding van € 515.200. Omdat het Overzicht van baten en lasten op het niveau van een aantal kostencategorieën wordt gepresenteerd en er aan de uitgavenkant in sommige gevallen sprake is van overschrijdingen is het goed het Overzicht van baten en lasten kort op het niveau van die kostencategorieën door te lopen. Dan kan van de overschrijdingen benoemd worden of er sprake is van een begrotingsonrechtmatigheid. Bij deze analyse van de begrotingsrechtmatigheid is aansluiting gezocht bij wat geschreven staat in de financiële analyse in de Toelichting op het Overzicht van baten en lasten op bladzijde 36 en verder.

- *Salariskosten*

Bij enkele afdelingen zijn er overschrijdingen aan de uitgavenkant maar die worden gecompenseerd door direct gerelateerde inkomsten in de vorm van detacheringsvergoedingen.
Deze overschrijding kan buiten het oordeel van de accountant blijven.

- *Opleidingen*

Hier is sprake van een overschot aan de uitgavenkant van € 35.200 en dus is er geen begrotingsonrechtmatigheid.

- *Overige personeelslasten*

Aan de uitgavenkant is een overschrijding van het budget van € 156.400 en er zijn geen direct gerelateerde inkomsten.

Hier is sprake van een begrotingsonrechtmatigheid.

- *Huisvestingskosten*

Hier is een overschrijding aan de uitgavenkant van € 112.900. De belangrijkste oorzaak van die overschrijding is het gemeentehuis Albrandswaard. Ook aan de inkomstenkant is een tekort.
Hier is sprake van een begrotingsonrechtmatigheid.

- *ICT*

Er is een overschot aan de uitgavenkant van € 333.100 en dus geen begrotingsonrechtmatigheid.

- *Wagenpark inclusief gereedschappen en machines*

Aan de uitgavenkant is een overschrijding van € 45.600 en er zijn geen direct gerelateerde inkomsten.
Hier is sprake van een begrotingsonrechtmatigheid.

- *Overige bedrijfsvoeringskosten en Vennootschapsbelasting*

Hier is een tekort aan de uitgavenkant van € 169.500 wat voornamelijk door de twee volgende posten wordt veroorzaakt.
Er is een overschrijding van € 69.500 bij de post Abonnementen, contributies en vakliteratuur. Hier is sprake van een begrotingsonrechtmatigheid.
De tweede oorzaak is de per 2016 verschuldigde Vennootschapsbelasting van € 55.000. Deze berekening is laat bekend geworden en kon ten tijde van de 2e tussenrapportage nog niet gemeld worden. Deze overschrijding hoeft niet mee te tellen in het oordeel van de accountant.

Resumerend dienen voor het beoordelen van de begrotingsrechtmatigheid de volgende kostenoverschrijdingen strikt genomen als onrechtmatig te worden beoordeeld:

- Overige personeelslasten - werkkostenregeling	156.400
- Huisvestingskosten - gemeentehuis Albrandswaard	112.900
- Wagenpark	45.600
- Overige bedrijfsvoeringskosten - abonnementen c.s.	69.500
Totaal	384.400

Bij deze afwijkingen kan tevens worden geconcludeerd dat ze allemaal passen binnen het bestaande beleid van de GR BAR en daarom hoeven ze niet mee te wegen bij het oordeel van de accountant of al dan niet een goedkeurende verklaring kan worden gegeven.
Als het algemeen bestuur de rekening vaststelt worden de kostenoverschrijdingen alsnog geautoriseerd.

Kredieten (investeringen)
De toets op de begrotingsrechtmatigheid van de kredieten houdt in dat een overschrijding van kredieten moet worden gerapporteerd indien de afwijking groter is dan € 25.000.
In de bijlage “Staat van kredieten 2016” zijn alle beschikbaar gestelde kredieten opgenomen. En daar is uit af te lezen dat er geen krediet is dat met meer dan € 25.000 overschrijdt.

Bijlagen

Bijlage Staat van kredieten 2016

Per 31 december 2016 is 66% van de begrote investeringen uitgegeven.

Dat niet alles is uitgegeven heeft als belangrijkste oorzaken:

1. De investeringen voor de aanschaf van nieuwe voertuigen voor de buitendienst zijn uitgesteld in afwachting van besluitvorming om eventueel te gaan leasen.
2. De beschikbare budgetten voor de software-investeringen zijn ten dele gebruikt, wat werd veroorzaakt door:
   - de onzekerheidsmarge van de oorspronkelijke inschatting,
   - de uit 2015 overgekomen lijst kleine investeringsbudgetten,
   - beschikbare resources (mensen, zowel intern als bij leveranciers),
   - snelheid van besluitvorming,
   - verplaatsing van investeringsuitgaven naar exploitatielasten ten gevolge van de verschuiving van ‘in-huis oplossingen’ naar ‘Software As A Service’ oplossingen,
   - doorlooptijd van aanbestedingen en projecten waardoor uitgaven doorschuiven naar 2017,
   - aanpassingen in financieel beleid BAR (beperking in wat als investering opgevoerd kan worden).
3. Een aantal investeringen is aangehouden vanwege de invoering van de nieuwe Omgevingswet.

Investeringen	overboeking jaarrekening 2015	begroting 2016	investerings-kredieten begin 2016	mutaties 2016	raming investering en 2016 na mutaties	werkelijke uitgaven/ inkomsten 2016	restant 2016	doorschuiven naar 2017	afsluiten J/N
Bestelwagen Citroën Berlingo	30.000		30.000	-30.000	0		0		N
Pick up Volkswagen LT35	38.000		38.000	-38.000	0		0		N
Bestelbus Volkswagen LT35A	38.000		38.000	-38.000	0		0		N
Vorkheftruck Hala	30.000		30.000	0	30.000		30.000		J
Apparatuur garage	5.537		5.537	0	5.537		5.537		J
Vervanging kantensteker en Flymo	5.500		5.500	0	5.500		5.500		J
Vervangen Groene wagentankwagen	3.750		3.750	-3.750	0		0		J
Vervangen bezander	5.169		5.169	-5.169	0		0		J
Vervangen Stuer tractor M952H 2WD	49.500		49.500	-49.500	0		0		N
Landrover P93 48-VG-JB	14.103		14.103	-14.103	0		0		N
Kleintransporter Leibus S816			0	30.000	30.000		30.000	30.000	N
Zoutoplosser	14.100		14.100	-14.100	0		0		N
Bladzuiger Trilo SU60	10.000		10.000	-10.000	0		0		J
Phoenix bezander	15.000		15.000	0	15.000	24.500	-9.500		J
Kleintransporter Leibus S817			0	30.000	30.000		30.000	30.000	N
Aanhang zoutstrooier fietspaden-1			0	30.000	30.000		30.000	30.000	N
Aanhang zoutstrooier fietspaden-2			0	30.000	30.000		30.000	30.000	N
Grafdelfmachine			0	70.000	70.000		70.000	70.000	N
Vervanging Citroen	30.000		30.000	-30.000	0		0		N
Inrichting GWS en digitalisering dossiers	61.821		61.821	0	61.821	57.783	4.038	4.038	N
ICT Digikoppeling	9.000		9.000	-9.000	0		0		J
ICT Key2financien (doorstart volgende fase)	19.418		19.418	0	19.418	16.605	2.813		J
ICT Zaakgericht werken, Midoffice, OMS	15.000		15.000	-5.785	9.215	11.102	-1.887		J
ICT Bezwaarsch. Reg.	35.000		35.000	-35.000	0		0		J
ICT Key2Begraven	5.000		5.000	-5.000	0		0		J
ICT Bouw- en woningtoezicht	40.000		40.000	-30.000	10.000	2.650	7.350		J
ICT Gemnet consolidatie	16.160		16.160	-16.034	126	126	0		J
Cognos BI BAR breed ingericht	13.500		13.500	0	13.500	6.900	6.600		J
Datawarehouse (aanschaf/project)	30.000		30.000	-30.000	0		0		J
Testprofessionalisering	10.000		10.000	-10.000	0		0		J
Consolidatie Kadaster en WKPB			0	0	0	1.311	-1.311		J
Consolidatie GIS-landschap	35.741		35.741	0	35.741	16.900	18.841		J
Investeringen BAR - Automatisering			0	0	0	1.887	-1.887		J
Vervangen 3x Toyota Dyna	96.000		96.000	-96.000	0		0		N
Vervangen Tandem-asser	10.000		10.000	0	10.000		10.000		J
2.02 Aanschaf WION Ingezet voor BGT	1.665		1.665	-1.665	0		0		J
KCC, kennisbank en website	10.224		10.224	-4.122	6.102	4.545	1.557		J
Invoering BGT			0	0	0	1.280	-1.280		J
Loods werf Londen			0	20.000	20.000	41.843	-21.843		J
Aanvullende aanpassingen werf Londen			0	142.000	142.000	151.975	-9.975		J
Installaties werf Londen			0	93.000	93.000	74.889	18.111	18.111	N
Optimalisatie BAG proces BAR-organisatie	1.808		1.808	0	1.808	4.928	-3.120		J
Kantoorautomatisering		232.500	232.500	0	232.500	168.210	64.290		J
Informatiebeveiliging		50.000	50.000	50.000	100.000	43.442	56.558		J
Business Intelligence		175.000	175.000	-100.000	75.000	21.490	53.510		J
Zaakgericht werken		175.000	175.000	-100.000	75.000	75.141	-141		J
Architectuur/Basis gem.		125.000	125.000	0	125.000	72.295	52.705		J
Archiveren + digitaliseren		150.000	150.000	-150.000	0	10.770	-10.770		J
Omgevingswet		125.000	125.000	-125.000	0		0		J
Consolidatie en standaardisatie software		233.000	233.000	0	233.000	58.035	174.965		J
Gegevensmanagement incl GEO registratie		225.000	225.000	0	225.000	105.012	119.988		J
Uitbreiding storage BAR dubbel data centre		400.000	400.000	0	400.000	380.822	19.178		J
Vervanging routers en switches		300.000	300.000	0	300.000	166.558	133.442		J
Mobiele telefoontoestellen		50.000	50.000	0	50.000	29.911	20.089		J
Vervanging en uitbreiding serverpark		150.000	150.000	0	150.000	173.614	-23.614		J
Mobile Device Management		20.000	20.000	0	20.000	30.900	-10.900		J
Innovatie		17.500	17.500	6.500	24.000	24.000	0		J
totaal	**698.996**	**2.428.000**	**3.126.996**	**-448.728**	**2.678.268**	**1.779.424**	**898.844**	**212.149**	

Bijlage Overzicht (administratieve) begrotingswijzigingen

Omschrijving kostensoort	L/B	Primitieve begroting 2016	Wijziging	Begroot na wijziging
Salariskosten				
	Lasten	**48.103.511**	**5.188.415**	**53.291.926**
	Baten	**-100.900**	**-1.106.940**	**-1.207.840**
Wijzigingen veroorzaakt door:				
Taakstelling overwerkbudget	L		-53.000	
Herverdeling budgetten personele benodigdheden	L		-12.910	
Gevolgen 2e TURAP 2015 deel 1	L		164.700	
Eerste TURAP 2016	L		2.272.538	
Eerste TURAP 2016	B		-1.076.940	
Wijziging facilitaire zaken	L		65.000	
Wijziging Wijkbeheer	L		238.100	
Gevolgen 2e TURAP 2015 deel 2	B		-30.000	
Wijziging loonkosten	L		203.547	
Tweede TURAP 2016	L		2.210.400	
FMF inhaalslag	L		70.040	
Wijziging Financiën	L		30.000	
Opleidingen				
	Lasten	**877.223**	**-4.085**	**873.138**
	Baten	**-**	**-**	**-**
Wijzigingen veroorzaakt door:				
Gevolgen 2e TURAP 2015 deel 1	L		700	
Eerste TURAP 2016	L		-4.659	
BBO BD en RK	L		-126	
Overige personeelslasten				
	Lasten	**741.409**	**171.695**	**913.104**
	Baten	**-**	**-**	**-**
Wijzigingen veroorzaakt door:				
Herverdeling budgetten personele benodigdheden	L		12.910	
Eerste TURAP 2016	L		-2.277	
Wijziging facilitaire zaken	L		16.526	
Wijziging Wijkbeheer	L		42.000	
Tweede TURAP 2016	L		24.000	
Van afval naar materieel	L		78.411	
BBO BD en RK	L		125	
Huisvestingskosten				
	Lasten	**4.858.928**	**-145.815**	**4.713.113**
	Baten	**-668.000**	**-20.500**	**-688.500**
Wijzigingen veroorzaakt door:				
Gevolgen 2e TURAP 2015 deel 1	L		-133.024	
Gevolgen 2e TURAP 2015 deel 1	B		58.900	
Eerste TURAP 2016	B		-133.400	
Wijziging facilitaire zaken	L		602	
Raming werkelijke kapitaallasten	L		11.499	
Tweede TURAP 2016	L		-24.892	
Tweede TURAP 2016	B		54.000	

Omschrijving kostensoort	L/B	Primitieve begroting 2016	Wijziging	Begroot na wijziging
ICT				
	Lasten	**4.608.374**	**-151.691**	**4.456.683**
	Baten	**-111.600**	**-73.500**	**-185.100**
Wijzigingen veroorzaakt door:				
Wijziging 3D	L		40.000	
Gevolgen 2e TURAP 2015 deel 1	L		46.300	
Budget VIS en onderhoud software	L		6.200	
Verschuivingen kapitaallasten IM-Automatisering	L		181	
Eerste TURAP 2016	L		223.300	
Eerste TURAP 2016	B		-73.500	
Raming werkelijke kapitaallasten	L		-490.372	
Tweede TURAP 2016	L		22.700	
Wagenpark incl.gereedschap/machines				
	Lasten	**717.276**	**-196.357**	**520.919**
	Baten	**-**	**-**	**-**
Wijzigingen veroorzaakt door:				
Gevolgen 2e TURAP 2015 deel 1	L		31.500	
Eerste TURAP 2016	L		-56.500	
Gevolgen 2e TURAP 2015 deel 2	L		-27.000	
Van afval naar materieel	L		-144.357	
Overige bedrijfsvoering				
	Lasten	**5.894.566**	**-495.875**	**5.398.691**
	Baten	**-3.115.844**	**426.627**	**-2.689.217**
Wijzigingen veroorzaakt door:				
Taakstelling overwerkbudget	L		53.000	
Wijziging 3D	L		-40.000	
Gevolgen 2e TURAP 2015 deel 1	L		272.187	
Gevolgen 2e TURAP 2015 deel 1	B		-120.900	
Budget VIS en onderhoud software	L		-6.200	
Verschuivingen kapitaallasten IM-Automatisering	L		-181	
Eerste TURAP 2016	L		71.100	
Eerste TURAP 2016	B		-131.644	
Wijziging facilitaire zaken	L		-86.628	
Wijziging facilitaire zaken	B		4.500	
Wijziging Wijkbeheer	L		-165.100	
Wijziging Wijkbeheer	B		-115.000	
Raming werkelijke kapitaallasten	L		478.873	
Gevolgen 2e TURAP 2015 deel 2	L		-138.430	
Gevolgen 2e TURAP 2015 deel 2	B		69.215	
Wijziging loonkosten	L		-954.003	
Wijziging loonkosten	B		750.456	
Tweede TURAP 2016	L		23.600	
FMF inhaalslag	L		-40.040	
FMF inhaalslag	B		-30.000	
Wijziging Financiën	L		-30.000	
Van afval naar materieel	L		65.946	
BBO BD en RK	L		1	
Bijdrage				
	Lasten	**-**	**-**	**-**
	Baten	**-61.804.943**	**-3.591.974**	**-65.396.917**
Wijzigingen veroorzaakt door:				
Gevolgen 2e TURAP 2015 deel 1	B		-320.363	
Eerste TURAP 2016	B		-1.088.018	
Gevolgen 2e TURAP 2015 deel 2	B		126.215	
Tweede TURAP 2016	B		-2.309.808	

Bijlage indicatoren herijkte doelstellingen BAR - 2016

In deze bijlage zijn de prestatiegegevens opgenomen die direct in relatie staan met de belangrijkste doelstellingen van de BAR-organisatie. Een groot deel van de indicatoren laat een stijgende lijn zien. De wachttijden aan de telefoon zijn structureel verbeterd. De doelstellingen op het gebied van acceptabele kosten en op het gebied van een kwalitatief deskundige robuuste organisatie worden allemaal gehaald. Op het gebied van de bezwaarschriften ligt er wel een uitdaging om met name de afrondingsfase van het proces te optimaliseren.
Helaas kunnen we op het moment van opstellen van deze bijlage nog niet de cijfers overleggen van het afhandelen van klantvragen met betrekking tot vergunningen, subsidies en de meldingen openbare ruimte.

Waardering algehele dienstverlening (Waarstaatjegemeente.nl)

	norm	realisatie	landelijk gem.
Barendrecht (2015)	7,2	**7,1**	6,7
Albrandswaard		n.n.b.	
Ridderkerk (2016)		**6,9**	

Wachttijd aan de telefoon

	2015	2016 kw 1	2016 kw 2	2016 kw 3	2016 kw 4	2016
norm (sec.)	60	60	60	60	60	60
realisatie	64	53	53	41	29	44

Wachttijd aan de balie

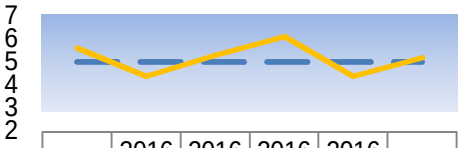

	2015	2016 kw 1	2016 kw 2	2016 kw 3	2016 kw 4	2016
norm (min.)	5	5	5	5	5	5
realisatie	5,6	4,4	5,3	6,1	4,4	5,2

Betaaltermijn facturen

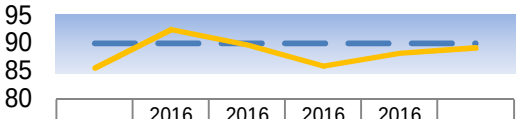

	2015	2016 kw 1	2016 kw 2	2016 kw 3	2016 kw 4	2016
norm (90% < 30 dgn)	90	90	90	90	90	90
realisatie	85,6	92,6	89,8	86	88,3	89,2

Afhandeling bezwaren

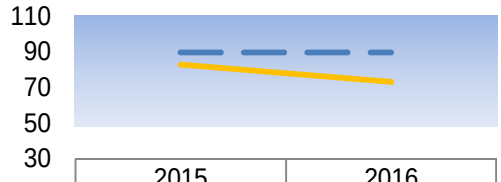

	2015	2016
norm (90%)	90	90
realisatie	83,3	73,3

Aanvragen Participatiewet

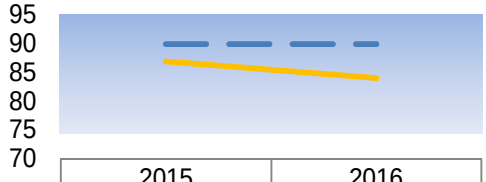

	2015	2016
norm (90%)	90	90
realisatie	87	84

Aanvragen WMO

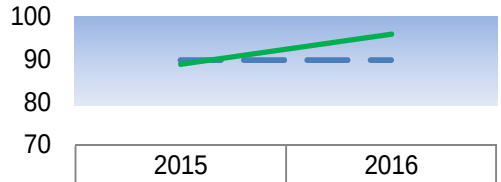

	2015	2016
norm (90%)	90	90
realisatie	89	96

Budgetafwijking BAR-begroting

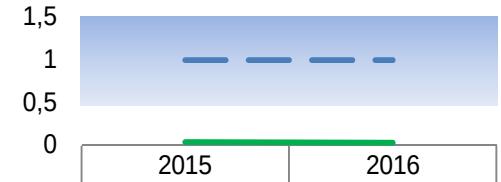

	2015	2016
norm (< 1%)	1	1
realisatie	0,035	0,03

Gerealiseerde taakstelling

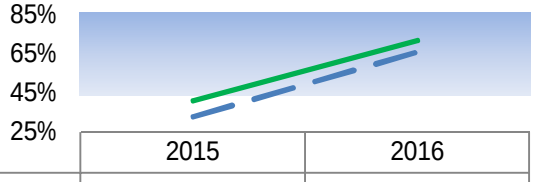

	2015	2016
norm	33%	66%
realisatie	41%	72%

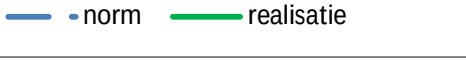

Medewerkers zonder vervanging

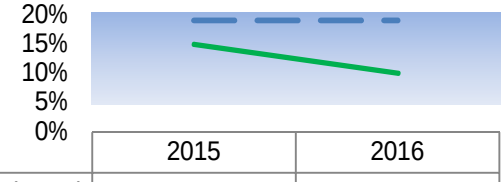

	2015	2016
norm (<19%)	19%	19%
realisatie	15%	10%

Gem. bezetting spec. functies

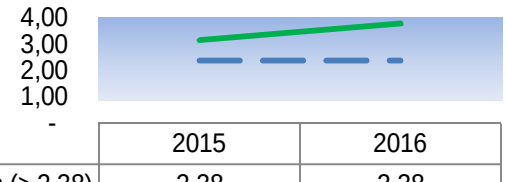

	2015	2016
norm (> 2,38)	2,38	2,38
realisatie	3,17	3,80

Percentage spec. functies

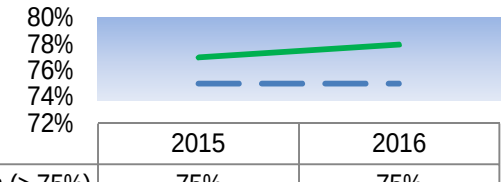

	2015	2016
norm (> 75%)	75%	75%
realisatie	77%	78%

Toelichting op de indicatoren:

Wachttijd aan de telefoon (KCC)
Over 2016 is een structurele verbetering ingezet ten opzichte van 2015. Hierbij is de norm (<60 sec.) op de wachttijden in het 2e halfjaar ruimschoots gehaald en is er een dalende positieve trend ingezet. Vanuit het jaargemiddelde (44 sec.) gezien is over 2016 een aanzienlijke verbetering bewerkstelligd.

Wachttijden Balies BAR
We kunnen op dit moment stellen dat iedere bezoeker met een afspraak uit mag gaan van een gemiddelde wachttijd van ongeveer 5 minuten. Deze wachttijd kan soms wat langer zijn maar eerder korter.

Er zijn meerdere factoren negatief van invloed op de wachttijden:

- Bezoekers worden terug gezet in de digitale wachtrij omdat ze bij voorbeeld vergeten zijn een pasfoto mee te nemen. Deze bezoekers zijn in eerste instantie tijdig opgeroepen.
- Mensen maken een afspraak voor één persoon, maar komen toch met meerdere personen.
- Technische storingen.
- Bezoekers zonder afspraak tussendoor helpen in het geval van afhalen rijbewijzen/reisdocumenten.

Betaalgedrag
Ten opzichte van 2015 is een opgaande lijn zichtbaar. De norm wordt over het hele jaar gemiddeld genomen maar net niet gehaald. Op basis van de ingezette verbetering ligt het in de lijn van de verwachting dat de gestelde norm in 2017 wel zal worden gehaald.

Bezwaarschriften
Met betrekking tot de afhandeling van bezwaarschriften is er in 2015 een achterstand opgelopen, waardoor het cijfer in 2016 lager is dan in 2015. Er is volop ingezet op verbetering en versnelling van het proces. Kijken we naar de afhandeling van de bezwaren die betrekking hebben op 2016 sec, is uiteindelijk 81,3% op tijd afgehandeld (peildatum 31-12-2016).

Klant(aan)vragen
De afhandeling van (aan)vragen binnen het sociaal domein schommelt qua prestatie. De norm wordt op het gebied van Wet werk en bijstand nog niet gehaald en het resultaat is ten opzichte van 2015 zelfs iets minder. Tegelijkertijd is de prestatie op het gebied van (aan)vragen op het gebied van de Wet maatschappelijke ondersteuning sterk verbeterd. Deze komt nu ruim boven de norm uit. Het sociaal domein is het domein dat de afgelopen periode het meest aan veranderingen onderhevig is geweest, wat zijn weerslag heeft gehad op de prestaties. De norm wordt echter bijna gehaald en het ligt in de lijn van de verwachting dat deze in 2017 ook wordt gehaald ten aanzien van de afhandeling van Wwb (aan)vragen.

Acceptabele kosten
De doelstellingen ten aanzien van acceptabele kosten en de daarbij gestelde normen worden gehaald. De afwijking op het totaalbudget is minimaal en ruim binnen de gestelde norm. De taakstellingsnorm wordt net als over 2015 ook in 2016 ruimschoots gehaald. Enigszins in lijn met de verwachting is de positieve afwijking van de norm over 2016 wel minder. Op dit moment is 72% van de totale taakstelling van € 5.885.000 gerealiseerd.

Kwalitatief deskundige robuuste organisatie

Om de kwaliteit en robuustheid van de BAR-organisatie te borgen, monitoren we op de genoemde indicatoren. Hierbij ligt de focus op het continu beschikbaar hebben van capabel personeel en voldoende feitelijke bezetting. Hoe hoger de gemiddelde bezetting per specifieke functie is en hoe lager het aantal medewerkers zonder vervanger, hoe beter een onverwacht vertrek of ziekte van een medewerker kan worden opgevangen. En hoe meer specifieke functies er in de organisatie zijn, hoe meer eigen deskundigheid er is in de organisatie en hoe minder er expertise hoeft te worden ingehuurd. Er is en wordt continu geïnvesteerd in de medewerkers, de werkomgeving en faciliteiten waarbinnen en waarmee deze tot prestaties moeten komen. Over 2016 is met name op het gebied van vervanging een positief resultaat neergezet. Het risico dat dat er bij afwezigheid van een medewerker werk stil komt te liggen is flink afgenomen ten opzichte van 2015.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.
Wilhelminakade 1
3072 AP Rotterdam
Postbus 2031
3000 CA Rotterdam
Nederland

Tel: 088 288 2888
Fax: 088 288 9830
www.deloitte.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling BAR-organisatie

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarstukken 2016 van de Gemeenschappelijke Regeling BAR-organisatie te Barendrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2016 als van de activa en passiva van de Gemeenschappelijke Regeling BAR-organisatie op 31 december 2016 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
- Zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, zoals opgenomen in het normenkader d.d. 14 juli 2015.

De jaarrekening bestaat uit:

- De balans per 31 december 2016.
- Het overzicht van baten en lasten over 2016.
- De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur 14 juli 2015 en de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2016. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Gemeenschappelijke Regeling BAR-organisatie zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

De Deloitte Accountants B.V. is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel te Rotterdam onder nummer 24362853.

Member of
Deloitte Touche Tohmatsu Limited

2017.015091/JO/1

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 706.000, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten bedraagt inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteits-voorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2016.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 50.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is zoals bedoeld in artikel 213 lid 3 sub d Gemeentewet en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de voor de gemeenschappelijke regeling van toepassing zijnde vereisten in de Gemeentewet en aan de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, zoals opgenomen in het normenkader.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 14 juli 2015 en de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2016, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controle-werkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling.

Deloitte.

- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Rotterdam, 14 april 2017

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. R.M.J. van Vugt RA

GEMEENTEBARENDRECHT | Gemeente Albrandswaard | RIDDERKERK GEMEENTE RIDDERKERK

1e Tussenrapportage 2017

GR BAR-organisatie

Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk

algemeen bestuur
4 juli 2017

Inhoud

Inleiding....3

1. Financiële afwijkingen 1e tussenrapportage 2017 5

2. Uren verrekenen BAR - rapportage 2017 januari t/m februari 12

3. Prestatiegegevens kwartaal 1 2017 14

4. Voortgang investeringsschema 2017 18

Bijlage Overzicht (administratieve) begrotingswijzigingen 2017 20

Inleiding

Jaarlijks worden twee tussenrapportages opgesteld. Het doel van een tussenrapportage is het algemeen bestuur in staat te stellen gedurende het jaar de begroting beleidsmatig en financieel bij te sturen. In de loop van een jaar doen zich ontwikkelingen voor die aanleiding kunnen zijn tot het bijstellen van de begroting.

De financiële afwijkingen in deze tussenrapportage zijn onderverdeeld in 2 categorieën:

I. Nieuwe of gewijzigde taken.
II. Mutaties op basis van nieuwe informatie en verschuivingen tussen GR BAR en de gemeenten.

Bij het onderdeel Financiële afwijkingen 1e tussenrapportage 2017 zijn deze mutaties voorzien van een toelichting. Ze worden alle verrekend met de gemeentelijke bijdragen.

I. Nieuwe of gewijzigde taken:

Nr	Omschrijving	Bedrag	I/S	Barendrecht	Albrandswaard	Ridderkerk
1	Gestegen werkgeverspremies	694.700	I	277.500	139.300	277.900
2	Functionaris gegevensbescherming	50.000	I	20.000	10.000	20.000
3	Basis voor Samen Verder (3D's)	2.045.700	S	778.400	370.500	896.800
4	Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde	30.000	I	12.000	6.000	12.000
5	Bedrijfskantine Ridderkerk	25.000	S	-	-	25.000

II. Mutaties op basis van nieuwe informatie en verschuivingen tussen GR BAR en de gemeenten:

Nr	Omschrijving	Bedrag	I/S	Barendrecht	Albrandswaard	Ridderkerk
6	Verzekeringen - herschikking budgetten	-150.000	S	-60.000	-30.000	-60.000
7	Budgetten BAR-gebouwen gaan van de BAR naar de gemeenten	-3.988.800	S	-1.888.300	-689.900	-1.410.600
8	Mens en Werk (I) - werkzaamheden onderhoudsbestekken openbare ruimte van Barendrecht naar de BAR	150.000	S	150.000	-	-
9	Mens en Werk (II) - werkzaamheden onderhoudsbestekken openbare ruimte van de BAR naar Albrandswaard	-85.000	S	-	-85.000	-
10	Omgevingswet/werkbudget milieu - van de BAR naar Albrandswaard	-40.000	I	-	-40.000	-
11	Gemeentehuis Albrandswaard - afrekening over 2016	97.900	I	-39.100	-19.600	-39.200
12	Technische werkvoorbereiding - budget van Albrandswaard naar de BAR	55.000	S	-	55.000	-
13	Stedenbouw - budget van Ridderkerk naar de BAR	41.000	I	-	-	41.000

Behalve de financiële afwijkingen wordt in deze tussenrapportage gerapporteerd over:
- de urenverrekening binnen de BAR,
- prestatiegegevens 1e kwartaal 2017,
- de voortgang van het investeringsschema 2017,
- en is als bijlage een overzicht met de (administratieve) begrotingswijzigingen in 2017 opgenomen.

Verdeelsleutel standaard werkzaamheden
Voor het verrekenen van de standaard werkzaamheden is een verdeelsleutel afgesproken op basis van de ingebrachte budgetten. Dit percentage wordt jaarlijks opnieuw berekend op basis van de stand van de begroting op 1 januari van het betreffende jaar.
Voor het jaar 2017 is de verdeelsleutel als volgt:

Barendrecht	39,94%
Albrandswaard	20,06%
Ridderkerk	40,00%

Afronden
De bedragen in deze tussenrapportage zijn afgerond op € 100.

Zienswijzeprocedure
Alle financiële mutaties in deze 1e tussenrapportage 2017 van de BAR zijn ook in de gemeentelijke 1e tussenrapportages opgenomen. Daardoor is een zienswijzeprocedure voor deze tussenrapportage niet nodig.

1. Financiële afwijkingen 1e tussenrapportage 2017

+ = voordeel, - = nadeel
L = lasten / B = Baten

Nr	Toelichting	L/B	2017	2018	2019	2020
	I. Nieuwe of gewijzigde taken					
1	*Gestegen werkgeverspremies* In 2017 stijgt de werkgeverspremie ABP met 1,98%, de sociale werkgeverspremies stijgen met 0,13% en de werkgeverspremie Zorgverzekeringswet daalt met 0,1%. Bij elkaar gaat dit om € 694.700. Het is in deze tussenrapportage een incidentele uitgave voor 2017. De structurele gevolgen zijn verwerkt in de begroting 2018. Hiervoor worden - volgens afspraak - de gemeentelijke bijdragen verhoogd. Verhoging bijdrage Barendrecht (39,94%) Verhoging bijdrage Albrandswaard (20,06%) Verhoging bijdrage Ridderkerk (40,00%)	L B B B	-694.700 277.500 139.300 277.900			
2	*Functionaris voor de Gegevensbescherming (FG)* Gemeenten zijn op basis van de nieuwe Europese privacy-verordening (de Algemene Verordening Gegevensbescherming) verplicht een interne toezichthouder op de verwerking van persoonsgegevens aan te stellen. Deze Functionaris voor de Gegevensbescherming (FG) helpt de gemeente bij het vroegtijdig identificeren en adresseren van privacy-risico's en heeft een belangrijke rol in het privacy-management en de zorg voor een behoorlijke, zorgvuldige gegevensverwerking. Het voorstel is om voor de drie gemeenten Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk gezamenlijk één functionaris aan te stellen. De jaarlijkse kosten bedragen €100.000 en worden	L	-50.000			

Nr	Toelichting	L/B	2017	2018	2019	2020
	volgens de gebruikelijke verdeelsleutel verdeeld naar de drie gemeenten. Voor 2017 wordt gestreefd naar een aanstelling vanaf 1 juli. Het is in deze tussenrapportage een incidentele uitgave voor 2017. De structurele gevolgen zijn verwerkt in de begroting 2018. Verhoging bijdrage Barendrecht (39,94%) Verhoging bijdrage Albrandswaard (20,06%) Verhoging bijdrage Ridderkerk (40,00%)	 B B B	 20.000 10.000 20.000			
3	*Basis voor Samen Verder (3 D's)* In maart 2017 hebben de gemeenteraden van Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk besloten om voor het budget voor de uitvoering van de drie decentralisaties in het sociaal domein uit te gaan van 10% van de integratie-uitkering sociaal domein (stand septembercirculaire 2016). Naast de eerder beschikbaar gestelde middelen is besloten om bij de 1e tussenrapportage 2017 een bedrag van € 2.045.700 structureel vanuit de gemeenten over te hevelen naar de BAR-organisatie. Verhoging bijdrage Barendrecht Verhoging bijdrage Albrandswaard Verhoging bijdrage Ridderkerk	 L B B B	 -2.045.700 778.400 370.500 896.800	 -2.045.700 778.400 370.500 896.800	 -2.045.700 778.400 370.500 896.800	 -2.045.700 778.400 370.500 896.800
4	*Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde (NRIJ)* Het Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde (NRIJ) is in transitie. De varianten voor de drie BAR-gemeenten daarbij zijn doorstarten of uittreden. Beide varianten brengen veel werk met zich mee. Iedere gemeente dient inzet te leveren aan de NRIJ, dus ook de BAR. Daar komt nog bij dat het een politiek gevoelig dossier is. Dit maakt dat er extra druk wordt gelegd op de capaciteit en daarom wordt een extra bedrag	 L	 -30.000			

Nr	Toelichting	L/B	2017	2018	2019	2020
	gevraagd om capaciteit en expertise in te huren om de NRIJ-transitie in goede banen te leiden.					
	Verhoging bijdrage Barendrecht (39,94%)	B	12.000			
	Verhoging bijdrage Albrandswaard (20,06%)	B	6.000			
	Verhoging bijdrage Ridderkerk (40,00%)	B	12.000			
5	*Bedrijfskantine Ridderkerk* In 2017 wordt de exploitatie van de horecavoorzieningen van de drie BAR-gemeenten en de BAR-organisatie opnieuw aanbesteed. In afwachting hiervan is het huidige contract met Van der Valk voor de kantine in het gemeentehuis van Ridderkerk verlengd tot 1 augustus. Voor het in stand houden van de bedrijfskantine inclusief lunchservice in Ridderkerk is structureel een hogere bijdrage van Ridderkerk noodzakelijk.	L	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
	Verhoging bijdrage Ridderkerk	B	25.000	25.000	25.000	25.000
	II. Mutaties op basis van nieuwe informatie en verschuivingen tussen GR BAR en de gemeenten					
6	*Verzekeringen* De post verzekeringen is doorgelicht en naar aanleiding daarvan vindt er een herschikking plaats van de budgetten tussen de GR BAR en de gemeenten. Daarbij is gekeken wie de polishouder is en daar zijn de budgetten geraamd. Voor de BAR betekent dit dat een bedrag van € 150.000 wordt afgeraamd en naar de gemeenten gaat. Dit wordt verrekend met de gemeentelijke bijdragen waardoor het budgettair neutraal uitpakt. In Albrandswaard is dit vooralsnog alleen voor het begrotingsjaar 2017 verwerkt.	L	150.000	120.000	120.000	120.000
	Verlaging bijdrage Barendrecht	B	-60.000	-60.000	-60.000	-60.000
	Verlaging bijdrage Albrandswaard	B	-30.000			
	Verlaging bijdrage Ridderkerk	B	-60.000	-60.000	-60.000	-60.000

Nr	Toelichting	L/B	2017	2018	2019	2020
7	*BAR-gebouwen* Tot en met 2016 huurde de BAR de in gebruik zijnde gebouwen voor de huisvesting van het ambtelijk apparaat van de gemeenten. Met ingang van 1 januari 2017 is dit gewijzigd en stellen de gemeenten Barendrecht (het gemeentehuis en de gemeentewerf aan de Londen), Albrandswaard (het gemeentehuis en de gemeentewerf) en Ridderkerk (een deel van het gemeentehuis en depot De Gorzen) die gebouwen om niet ter beschikking aan de BAR-organisatie. De ramingen van de gemeentehuizen, de werven en depot De Gorzen gaan van de BAR-begroting naar de begrotingen van de gemeenten. Dit wordt verrekend met de gemeentelijke bijdragen waardoor het (in alle vier de begrotingen) budgettair neutraal uitwerkt.					
	Gemeentehuis Barendrecht	L/B	1.551.100	1.554.900	1.554.900	1.554.900
	Gemeentewerf Barendrecht	L/B	337.200	335.900	334.000	332.100
	Gemeentehuis Albrandswaard	L/B	630.500	348.700	316.200	316.100
	Gemeentewerf Albrandswaard	L/B	59.400	60.200	60.200	60.200
	Gemeentehuis Ridderkerk	L/B	1.385.400	1.387.300	1.387.300	1.387.300
	Depot De Gorzen (Ridderkerk)	L/B	25.200	25.400	25.400	25.400
	Verlaging bijdrage Barendrecht	B	-1.888.300	-1.890.800	-1.888.900	-1.887.000
	Verlaging bijdrage Albrandswaard	B	-689.900	-408.900	-376.400	-376.300
	Verlaging bijdrage Ridderkerk	B	-1.410.600	-1.412.700	-1.412.700	-1.412.700
8	*Mens-en-Werk (I)* De onderhoudsbestekken openbare ruimte zijn BAR-breed (GR en drie gemeenten) opnieuw aanbesteed. Hierdoor zijn de werkpakketten van de eigen buitendienst, de medewerkers van Mens-en-Werk (onderdeel afdeling Wijkbeheer) en de externe dienst (aannemers) gewijzigd. In Barendrecht wordt in de nieuwe situatie werk uitgevoerd door Mens-en-Werk in plaats van de aannemers. Het budget voor Mens-en-Werk zit in de BAR. Daarom gaat er € 150.000 van de gemeente	L	-150.000	-150.000	-150.000	-150.000

Nr	Toelichting	L/B	2017	2018	2019	2020
	Barendrecht naar de BAR. (dit werkt in beide begrotingen budgettair neutraal uit) Verhoging bijdrage Barendrecht	 B	 150.000	 150.000	 150.000	 150.000
9	*Mens-en-Werk (II)* De onderhoudsbestekken openbare ruimte zijn BAR-breed (GR en drie gemeenten) opnieuw aanbesteed. Hierdoor zijn de werkpakketten van de eigen buitendienst, de medewerkers van Mens-en-Werk (onderdeel afdeling Wijkbeheer) en de externe dienst (aannemers) gewijzigd. In Albrandswaard worden medewerkers van Mens-en-Werk ingezet in de door de aannemers aangenomen onderhoudsbestekken. Deze medewerkers worden begeleid door de aannemers. Daarom gaat er € 85.000 uit de begroting van de GR BAR naar de gemeente Albrandswaard. (dit werkt in beide begrotingen budgettair neutraal uit) Verlaging bijdrage Albrandswaard	L B	85.000 -85.000	85.000 -85.000	85.000 -85.000	85.000 -85.000
10	*Omgevingswet / milieu-werkbudget Albrandswaard* In 2016 heeft de gemeenteraad van Albrandswaard een milieu-werkbudget beschikbaar gesteld. Dit maakte onderdeel uit van besluitvorming over de Omgevingswet en deze middelen werden vervolgens abusievelijk begroot op het budget van de Omgevingswet in de BAR-begroting. Het had in de begroting van Albrandswaard opgenomen moeten worden. Dit wordt in deze tussenrapportage hersteld. Het budget gaat terug naar Albrandswaard. Verlaging bijdrage Albrandswaard	L B	40.000 -40.000			
11	*Gemeentehuis Albrandswaard* Recent is gebleken dat er in 2016 abusievelijk vanuit Albrandswaard teveel kosten zijn gefactureerd / doorbelast aan	B	97.900			

Nr	Toelichting	L/B	2017	2018	2019	2020
	de BAR voor het gemeentehuis Albrandswaard. Dit gaat om € 97.900. Dit zou in principe gecorrigeerd moeten worden in alle vier de jaarrekeningen. Echter, gezien de situatie op dit moment (24 april) - de jaarrekening van de BAR is klaar en de goedkeurende accountantsverklaring is ontvangen, de gemeentelijke jaarrekeningen zijn ook al heel ver en worden momenteel gecontroleerd door de accountant - is dit qua timing erg onwenselijk. Vandaar dat het wordt hersteld in deze tussenrapportage. De gemeenten krijgen daarbij hetzelfde bedrag terug als in 2016 teveel is betaald. (de tussenrapportages en rekeningen van de gemeenten worden tegelijkertijd naar de gemeenteraden verstuurd waardoor deze nagekomen informatie over het gemeentehuis Albrandswaard de gemeenteraden tijdig bereikt)					
	Verlaging bijdrage Barendrecht (39,94%)	B	-39.100			
	Verlaging bijdrage Albrandswaard (20,06%)	B	-19.600			
	Verlaging bijdrage Ridderkerk (40,00%)	B	-39.200			
12	*Technische werkvoorbereiding Albrandswaard*					
	De gemeente Albrandswaard heeft destijds geen formatie ingebracht bij de BAR voor de technische werkvoorbereiding (bestekken) van Beheer-projecten. Dit werk werd in Albrandswaard geregeld middels inhuur van externe bureaus en werd betaald vanuit de verschillende Beheer-exploitatiebudgetten. Tegenwoordig verzorgt de BAR (afdeling Ingenieursbureau) deze bestekken, maar hier is er geen formatie voor met als gevolg dat Albrandswaard jaarlijks een meerwerkrekening krijgt voor deze extra uren. Om dit te ondervangen en structureel goed te regelen wordt er	L	-55.000	-55.000	-55.000	-55.000

Nr	Toelichting	L/B	2017	2018	2019	2020
	structureel € 55.000 overgeheveld van de Beheer-budgetten in de begroting van Albrandswaard naar de BAR. (dit werkt voor beide begrotingen budgettair neutraal uit) Verhoging bijdrage Albrandswaard	B	55.000	55.000	55.000	55.000
13	*Stedenbouw (Ridderkerk)* In het verleden werd in Ridderkerk stedenbouwkundig advies ingekocht via een adviesbureau. Vanaf heden wordt dit verzorgd door de BAR-organisatie. Het voordeel hiervan is dat er meer werk verzet kan worden tegen lagere kosten. Het hiervoor beschikbare budget in de begroting van Ridderkerk wordt overgeheveld naar de BAR. (dit werkt voor beide begrotingen budgettair neutraal uit) Verhoging bijdrage Ridderkerk	L B	-41.000 41.000			
	Totaal		**0**	**0**	**0**	**0**

2. Uren verrekenen BAR - rapportage 2017 januari t/m februari

Uren schrijven

Om te bepalen in welke mate er voor de maatwerkpakketten voor de afzonderlijke gemeenten is gewerkt, is met ingang van 2014 het uren schrijven ingevoerd. Dit is puur bedoeld om in beeld te brengen of iemand uren heeft gemaakt voor een afzonderlijke gemeente of voor de BAR gezamenlijk. Als er voor een afzonderlijke gemeente is gewerkt, betreft het maatwerk, voor de BAR is het standaard werk. Deze verdeling wordt vervolgens gebruikt voor een jaarlijkse afrekening tussen de gemeenten.
In deze tussenrapportage zijn de gegevens over de eerste twee maanden van 2017 opgenomen.

Het verschil in besteding van uren tussen standaard (kolom BAR) en maatwerk (kolommen Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk) ziet er als volgt uit:

Periode:	**jan. t/m feb. 2017**	*exclusief verrekening op basis van aantallen cliënten*			
Te besteden uren t/m periode	**standaard**	**maatwerk**			
	BAR	Barendrecht	Albrandswaard	Ridderkerk	**TOTAAL**
BBO/RT	478	1.826	3.585	2.993	8.882
Concerncontrol	2.242	-	-	-	2.242
Domein BAR@Work	33.164	62	56	1.524	34.805
Domein Beheer & Onderhoud	25.258	6.713	2.239	4.715	38.926
Domein Financien	7.419	940	725	1.692	10.776
Domein Maatschappij	12.320	8.639	5.282	10.779	37.020
Domein Publiek	16.192	430	-	-	16.622
Domein Ruimte	3.155	9.656	3.401	6.854	23.066
Domein Strategie	1.291	1.494	242	1.136	4.163
Domein Veiligheid	10.745	1.054	658	967	13.424
Eindtotaal	**112.265**	**30.813**	**16.188**	**30.658**	**189.925**
	59%	16%	9%	16%	
Geen rekening gehouden met eventuele pieken in seizoenen, vakantieperiode, hoger of lager gemiddeld ziekteverzuim etc.					
Geschreven uren t/m periode	**standaard**	**maatwerk**			
	BAR	Barendrecht	Albrandswaard	Ridderkerk	**TOTAAL**
BBO/RT	478	1.826	3.585	2.993	8.882
Concerncontrol	2.242	-	-	-	2.242
Domein BAR@Work	33.164	62	56	1.524	34.805
Domein Beheer & Onderhoud	25.258	6.713	2.239	4.715	38.926
Domein Financien	7.462	490	684	1.085	9.721
Domein Maatschappij	12.320	8.639	5.282	10.779	37.020
Domein Publiek	16.192	430	-	-	16.622
Domein Ruimte	2.977	9.010	3.862	7.872	23.720
Domein Strategie	1.659	515	264	605	3.043
Domein Veiligheid	10.745	1.054	658	967	13.424
Eindtotaal	**112.498**	**28.738**	**16.630**	**30.539**	**188.405**
	60%	15%	9%	16%	
Verschil te besteden en daadwerkelijk geschreven	233	-2.075	442	-120	-1.520
correctie nog niet geschreven uren	907	232	134	246	1.520
Afwijking op totaalniveau in uren	**1.140**	**-1.843**	**576**	**127**	

Toelichting:
Er wordt bij de te besteden uren uitgegaan van een gemiddeld aantal productieve uren per fte van 1.450 per jaar. In de praktijk kan het voorkomen dat er minder uren geschreven zijn, bijvoorbeeld doordat iemand op vakantie of ziek was. Deze uren worden in een correctieregel meegenomen en voorlopig naar rato van de wel gemaakte uren verdeeld over de vier bedrijven. Uiteindelijk zal op jaarbasis een compleet beeld te maken zijn.
De uren die meer of minder aan maatwerk voor een gemeente besteed zijn worden verrekend met de betreffende gemeente. De uren die in plaats van aan maatwerk extra aan gezamenlijke BAR-projecten zijn besteed (onder de kolom BAR), worden volgens de afgesproken verdeelsleutel in rekening gebracht bij de drie gemeenten.

De eerste twee maanden van 2017 laten eenzelfde beeld zien als in de voorgaande perioden en jaren: er is meer gezamenlijk aan BAR-brede projecten besteed en er zijn minder uren besteed aan projecten voor Barendrecht. Voor Albrandswaard en Ridderkerk zijn er voor projecten juist meer uren gemaakt.

Verdeelsleutel standaard werkzaamheden
Voor het verrekenen van de standaard werkzaamheden is een verdeelsleutel afgesproken op basis van de ingebrachte budgetten. Dit percentage wordt jaarlijks opnieuw berekend op basis van de op 1 januari van het betreffende jaar ingebrachte budgetten.

Voor het jaar 2017 is de verdeelsleutel als volgt:

Barendrecht	39,94%
Albrandswaard	20,06%
Ridderkerk	40,00%

3. Prestatiegegevens kwartaal 1 2017

Waardering algehele dienstverlening (Waarstaatjegemeente.nl)

	norm	realisatie	landelijk gem.
Barendrecht (2015)	7,5	**7,1**	6,7
Albrandswaard		n.n.b.	
Ridderkerk (2016)		**6,9**	

Wachttijd aan de telefoon

	2015	2016	2017 kw 1	2017 kw 2	2017 kw 3	2017 kw 4	2017
norm (<)	60	60	30	30	30	30	30
realisatie	64	44	36				

Wachttijd aan de balie

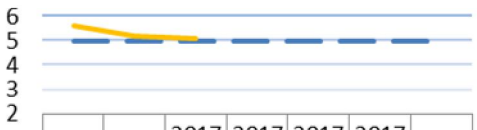

	2015	2016	2017 kw 1	2017 kw 2	2017 kw3	2017 kw4	2017
norm (<)	5	5	5	5	5	5	5
realisatie	5,6	5,2	5,1				

Betaaltermijn facturen

	2015	2016	2017 kw 1	2017 kw 2	2017 kw3	2017 kw4	2017
norm (>)	90%	90%	90%	90%	90%	90%	90%
realisatie	85,6%	89,2%	94,0%				

Afhandeling bezwaren

	2015	2016	2017 kw 1	2017 kw 2	2017 kw3	2017k w4	2017
norm (>)	90%	90%	90%	90%	90%	90%	90%
realisatie	83,3%	73,3%	88,9%				

Aanvragen Levensonderhoud

	2015	2016	2017 kw 1	2017 kw 2	2017 kw3	2017k w4	2017
norm (>)	90%	90%	95%	95%	95%	95%	95%
realisatie	87%	84%	76,1%				

Aanvragen WMO

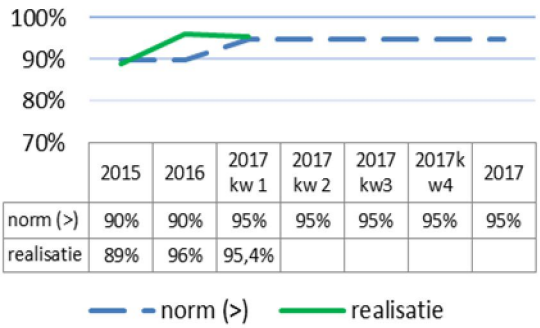

	2015	2016	2017 kw 1	2017 kw 2	2017 kw3	2017k w4	2017
norm (>)	90%	90%	95%	95%	95%	95%	95%
realisatie	89%	96%	95,4%				

Aanvragen WABO

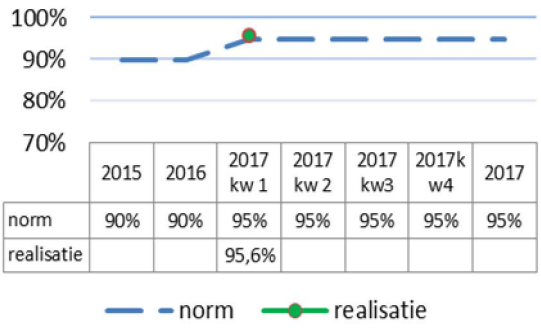

	2015	2016	2017 kw 1	2017 kw 2	2017 kw3	2017k w4	2017
norm	90%	90%	95%	95%	95%	95%	95%
realisatie			95,6%				

Aanvragen Subsidies

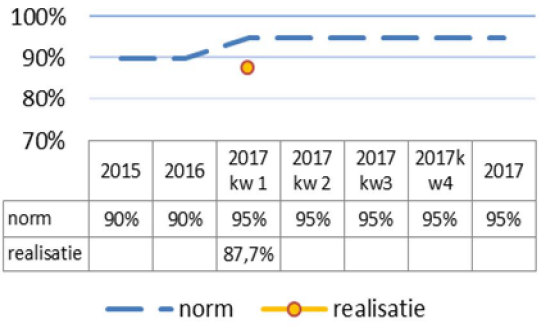

	2015	2016	2017 kw 1	2017 kw 2	2017 kw3	2017k w4	2017
norm	90%	90%	95%	95%	95%	95%	95%
realisatie			87,7%				

Budgetafwijking BAR-begroting

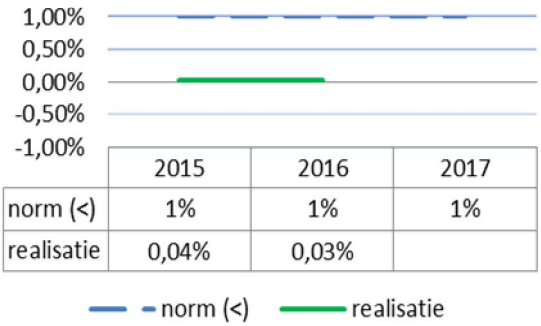

	2015	2016	2017
norm (<)	1%	1%	1%
realisatie	0,04%	0,03%	

Gerealiseerde taakstelling

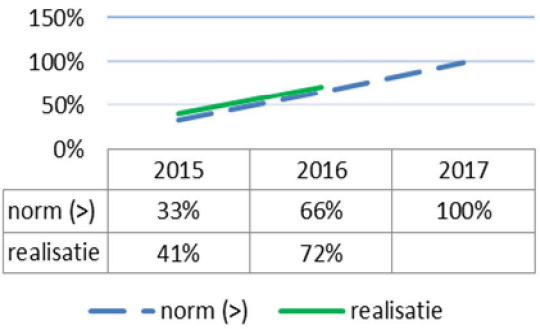

	2015	2016	2017
norm (>)	33%	66%	100%
realisatie	41%	72%	

Medewerkers zonder vervanging

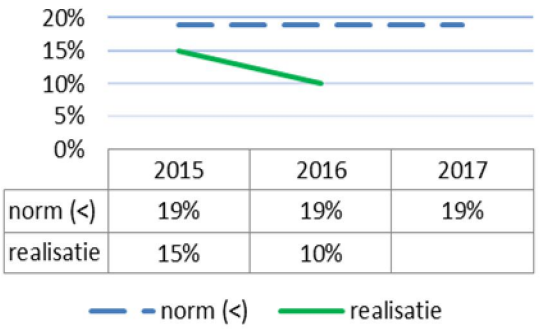

	2015	2016	2017
norm (<)	19%	19%	19%
realisatie	15%	10%	

Gem. bezetting spec. functies

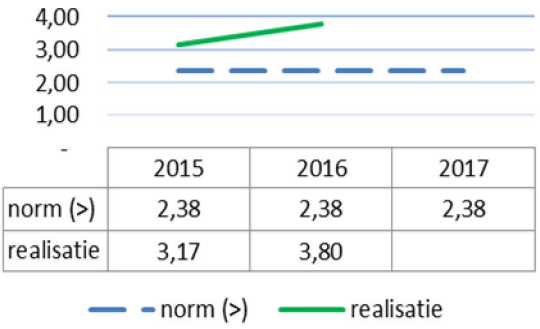

	2015	2016	2017
norm (>)	2,38	2,38	2,38
realisatie	3,17	3,80	

Percentage spec. functies

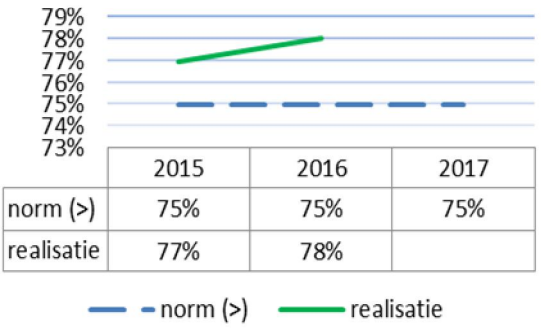

	2015	2016	2017
norm (>)	75%	75%	75%
realisatie	77%	78%	

Toelichting op de cijfers:
Van de veertien gemeten prestaties, staan er negen op groen. De verwachting is dat we voor deze indicatoren de norm in 2017 ook blijven behalen. De overige indicatoren hebben de aandacht en worden hieronder nader toegelicht.

Waardering algehele dienstverlening
De meest recente meting voor Waar-staat-je-gemeente is die voor de gemeente Ridderkerk geweest. Hierin scoort de gemeente een 6,9. Hoewel dit lager is dan onze ambitieuze norm van 7,5, is dit cijfer hoger dan gemiddeld wordt gescoord door vergelijkbare gemeenten.

Wachttijd aan de telefoon
Dit jaar wordt het aantal telefoongesprekken onder andere teruggebracht door verbeteringen van de informatie op de websites, het toevoegen van andere mogelijkheden om contact te zoeken zoals de gemeente app en webcare (reageren op sociale media zoals Twitter) en het verbeteren van de kwaliteit van grote mailingen met de brievenbrigade.
De gemiddelde wachttijd in het Klant Contact Centrum (KCC) lag in het eerste kwartaal 2017 ruim onder de minuut. In februari zien we wel een negatieve uitschieter in de ochtend. Daar tegenover staat dat maart de beste maand tot nu toe is, met een gemiddelde wachttijd van 25 seconden. Het KCC heeft het eerste kwartaal 39.529 oproepen afgehandeld. Dat zijn er een kleine duizend meer dan het eerste kwartaal 2016 en ruim vierduizend meer dan het vorige kwartaal. Er is duidelijk geen sprake van een afname in het volume telefoontjes.
De servicenorm van 2016 wordt ruim behaald. Om de aangescherpte norm van 30 seconden voor eind 2017 te behalen moeten nog wel stappen worden gezet. Om dit te bereiken wordt momenteel gewerkt aan een apart KCC voor de openbare ruimte. De effecten hiervan moeten in het derde kwartaal zichtbaar worden.

Wachttijden aan de balie
Het eerste kwartaal van 2017 is fors drukker geweest dan het eerste kwartaal 2016. De gemiddelde wachttijd met afspraak ligt rond de 5 minuten. Bij de vrije inloop is dit circa 12 minuten. De servicenormen worden dit kwartaal nog niet helemaal gehaald. In juni worden de openingstijden van de balies aangepast. Deze wijziging moet bijdragen aan het behalen van de gestelde normen.
Van invloed op de wachttijden zijn:

- Bezoekers worden terug gezet in de digitale wachtrij omdat ze bij voorbeeld vergeten zijn een pasfoto mee te nemen. Deze bezoekers zijn in eerste instantie tijdig opgeroepen.
- Regelmatig is er in de middag nog overloop uit de bezoekers van de ochtend.
- Mensen maken een afspraak voor één persoon, maar komen toch met meerdere personen.
- Technische storingen.
- Bezoekers zonder afspraak tussendoor helpen in het geval van afhalen van rijbewijzen/reisdocumenten.

Afhandeling bezwaarschriften
Er wordt nog niet in alle gevallen aan de norm, afhandeling binnen de wettelijke termijnen, voldaan. Het aantal bezwaarschriften dat wel binnen de norm wordt afgehandeld neemt wel toe. De behandelvoorraad neemt steeds verder af door het terugdringen van de doorlooptijd.

Aanvragen subsidies en aanvragen Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingswet)
Voor de afdoening van aanvragen van subsidies en Wabo is begin dit jaar gestart met het registreren van de gegevens.

4. Voortgang investeringsschema 2017

	1	2	3	4	5=1+2+3+4	6	7=5+6	8	9=7-8
Investeringen	**begroting 2017**	**doorge-schoven 1e tussenrap-portage 2016**	**doorge-schoven 2e tussenrap-portage 2016**	**overboeking jaarekening 2016**	**investeringen begin 2017**	**mutaties 1e tussenrap-portage 2017**	**investeringen 2017 na 1e tussenrappor-tage 2017**	**werkelijke uitgaven 2017**	**restant geraamde investeringen 2017**
Bestelwagen Citroën Berlingo			30.000		30.000		30.000		30.000
Pick up Volkswagen LT35			38.000		38.000		38.000		38.000
Bestelbus Volkswagen LT35A			38.000		38.000		38.000		38.000
Vervangen Stuer tractor M952H 2WD+			49.500		49.500		49.500		49.500
Landrover P93 48-VG-JB			14.100		14.100		14.100		14.100
Kleintransporter Leibur S816				30.000	30.000		30.000		30.000
Zoutoplosser			14.100		14.100		14.100		14.100
Kleintransporter Leibur S817				30.000	30.000		30.000		30.000
Aanhang zoutstrooier fietspaden-1				30.000	30.000		30.000		30.000
Aanhang zoutstrooier fietspaden-2				30.000	30.000		30.000		30.000
Grafdelfmachine				70.000	70.000		70.000		70.000
BHV piepers	10.000				10.000		10.000		10.000
Keukenapp+witgoed	10.000				10.000		10.000		10.000
Vervanging Citroen			30.000		30.000		30.000		30.000
Inrichting GWS en digitalisering dossiers				4.000	4.000		4.000	300	3.700
Vervangen 3x Toyota Dyna			96.000		96.000		96.000		96.000
Installaties werf Londen				18.100	18.100		18.100	10.500	7.600
Omgevingswet	25.000				25.000		25.000		25.000
Kantoorautomatisering	300.000				300.000		300.000		300.000
Uitbreiding storage BAR dubbel data center	150.000				150.000		150.000		150.000
Vervanging routers en switches	100.000				100.000		100.000	28.900	71.100
Informatiebeveiliging	50.000				50.000		50.000	5.000	45.000
Gegevensmanagement incl GEO registratie	200.000				200.000		200.000		200.000
Business Intelligence	125.000				125.000		125.000	2.000	123.000
Zaakgericht werken	206.300	75.000	25.000		306.300		306.300	14.300	292.000
Architectuur/Basis gem.	93.800				93.800		93.800	17.800	76.000
Consolidatie en standaardisatie software	187.500				187.500		187.500	5.600	181.900
Allocatie t.b.v. innovatie en nieuw thema's	225.000				225.000		225.000	7.400	217.600
Mobiele telefoontoestellen	200.000				200.000		200.000		200.000
Vervanging vergaderstoelen RK/BD	52.000				52.000		52.000	48.400	3.600
Vervanging bureaustoelen RK/BD	50.000				50.000		50.000	20.700	29.300
Vervanging Wifi infrastructuur	60.000				60.000		60.000		60.000
Thin pilot project	200.000				200.000		200.000		200.000
Back-up infrastructuur	50.000				50.000		50.000		50.000
Vervanging en uitbreiding serverpark	50.000				50.000		50.000		50.000
Innovatie	15.000				15.000		15.000	700	14.300

	1	2	3	4	5=1+2+3+4	6	7=5+6	8	9=7-8
Investeringen	**begroting 2017**	**doorge-schoven 1e tussenrap-portage 2016**	**doorge-schoven 2e tussenrap-portage 2016**	**overboeking jaarekening 2016**	**investeringen begin 2017**	**mutaties 1e tussenrap-portage 2017**	**investeringen 2017 na 1e tussenrappor-tage 2017**	**werkelijke uitgaven 2017**	**restant geraamde investeringen 2017**
In deze tussenrapportage nieuw opgenomen vervangingsinvesteringen									
Aanhangwagen Werf Londen					0	15.000	15.000		15.000
Calciumtank					0	40.000	40.000		40.000
Grafbekistingen					0	38.000	38.000		38.000
Grafliften					0	25.000	25.000		25.000
Grote strooier					0	45.000	45.000		45.000
Klein motorisch gereedschap Werf Londen					0	50.000	50.000		50.000
Kleine opzetstrooiers (3x)					0	90.000	90.000		90.000
Kleine padenstrooiers (2x)					0	20.000	20.000		20.000
Opzetstrooiers (2x)					0	57.900	57.900		57.900
Schuif					0	36.400	36.400		36.400
Shovel Werf Londen					0	70.000	70.000		70.000
Tractor begraafplaats					0	55.000	55.000		55.000
Vorkheftruck Werf Londen					0	30.000	30.000		30.000
Totaal	**2.359.600**	**75.000**	**334.700**	**212.100**	**2.981.400**	**572.300**	**3.553.700**	**161.600**	**3.392.100**

Toelichting bij investeringsschema

In deze tussenrapportage worden er geen investeringen bijgesteld. Wel zijn er diverse nieuwe investeringen opgenomen voor materieel dat aan vervanging toe is omdat het einde van de levensduur is bereikt. De kapitaallasten die dat met zich meebrengt passen binnen het in de BAR-begroting beschikbare budget voor kapitaallasten.

Bijlage Overzicht (administratieve) begrotingswijzigingen 2017

(exclusief wijzigingen 1e tussenrapportage 2017)

	Omschrijving kostensoort	L/B	Primitieve begroting 2017	Wijziging	Begroot na wijziging
	Salariskosten				
		Lasten	**50.297.200**	**878.700**	**51.175.900**
		Baten	**-100.900**	**-1.564.200**	**-1.665.100**
BWN 3	*Gevolgen 2e turap 2015 en 1e turap 2016*	L		223.600	
BWN 3	*Gevolgen 2e turap 2015 en 1e turap 2016*	B		-1.060.500	
BWN 8	*Invulling taakstelling*	L		100.000	
BWN 9	*Tweede turap 2016 incl investeringen*	L		-1.015.000	
BWN 11	*Wijkbeheer*	L		238.100	
BWN 15	*Loonkosten en andere correcties*	L		926.000	
BWN 15	*Loonkosten en andere correcties*	B		-503.700	
BWN 16	*Verdeling budget Omgevingswet 2017*	L		406.000	
	Opleidingen				
		Lasten	**887.900**	**-16.200**	**871.700**
		Baten	**-**	**-**	**-**
BWN 3	*Gevolgen 2e turap 2015 en 1e turap 2016*	L		-14.700	
BWN 14	*Wijz afdeling afval naar materieel*	L		-1.500	
	Overige personeelslasten				
		Lasten	**767.800**	**130.100**	**897.900**
		Baten	**-**	**-**	**-**
BWN 3	*Gevolgen 2e turap 2015 en 1e turap 2016*	L		-2.300	
BWN 6	*Wijziging HRM*	L		-4.800	
BWN 10	*Herverdeling Publiek*	L		3.000	
BWN 11	*Wijkbeheer*	L		42.000	
BWN 14	*Wijz afdeling afval naar materieel*	L		92.200	
	Huisvestingskosten				
		Lasten	**4.725.300**	**-154.700**	**4.570.600**
		Baten	**-609.100**	**-79.400**	**-688.500**
BWN 2	*Raming kapitaallasten*	L		28.500	
BWN 3	*Gevolgen 2e turap 2015 en 1e turap 2016*	B		-133.400	
BWN 9	*Tweede turap 2016 incl investeringen*	L		-183.200	
BWN 9	*Tweede turap 2016 incl investeringen*	B		54.000	
BWN 18	*Afrondingen en aframen voorzieningen*	L		-	
	ICT				
		Lasten	**4.835.800**	**-479.800**	**4.356.000**
		Baten	**-**	**-73.500**	**-73.500**
BWN 1	*Adm wijziging kosten informatiemanagement*	L		4.900	
BWN 2	*Raming kapitaallasten*	L		-391.200	
BWN 3	*Gevolgen 2e turap 2015 en 1e turap 2016*	L		33.500	
BWN 3	*Gevolgen 2e turap 2015 en 1e turap 2016*	B		-73.500	
BWN 6	*Wijziging HRM*	L		4.800	
BWN 9	*Tweede turap 2016 incl investeringen*	L		18.800	
BWN 16	*Verdeling budget Omgevingswet 2017*	L		25.000	
BWN 17	*Opleidingskosten en nieuwe afdelingen*	L		-175.600	

	Omschrijving kostensoort	L/B	Primitieve begroting 2017	Wijziging	Begroot na wijziging
	Wagenpark incl.gereedschap/machines				
		Lasten	**748.800**	**-162.100**	**586.700**
		Baten	**-**	**-**	**-**
BWN 3	*Gevolgen 2e turap 2015 en 1e turap 2016*	L		-83.500	
BWN 14	*Wijz afdeling afval naar materieel*	L		-81.100	
BWN 17	*Opleidingskosten en nieuwe afdelingen*	L		2.500	
	Overige bedrijfsvoering				
		Lasten	**5.956.000**	**67.500**	**6.023.500**
		Baten	**-3.341.900**	**242.200**	**-3.099.700**
BWN 1	*Adm wijziging kosten informatiemanagement*	L		-4.900	
BWN 2	*Raming kapitaallasten*	L		362.700	
BWN 3	*Gevolgen 2e turap 2015 en 1e turap 2016*	L		-64.000	
BWN 3	*Gevolgen 2e turap 2015 en 1e turap 2016*	B		-91.100	
BWN 4	*Verrekenen stelposten 2015 met BAR-bijdragen*	L		677.900	
BWN 8	*Invulling taakstelling*	L		-100.000	
BWN 9	*Tweede turap 2016 incl investeringen*	L		502.000	
BWN 10	*Herverdeling Publiek*	L		-1.200	
BWN 10	*Herverdeling Publiek*	B		-1.800	
BWN 11	*Wijkbeheer*	L		-165.100	
BWN 11	*Wijkbeheer*	B		-115.000	
BWN 14	*Wijz afdeling afval naar materieel*	L		-9.500	
BWN 15	*Loonkosten en andere correcties*	L		-872.500	
BWN 15	*Loonkosten en andere correcties*	B		450.100	
BWN 16	*Verdeling budget Omgevingswet 2017*	L		-431.000	
BWN 17	*Opleidingskosten en nieuwe afdelingen*	L		173.100	
BWN 18	*Afrondingen en aframen voorzieningen*	L		-	
	Bijdrage				
		Lasten	**-**	**-**	**-**
		Baten	**-64.166.900**	**1.211.400**	**-62.955.500**
BWN 3	*Gevolgen 2e turap 2015 en 1e turap 2016*	B		1.265.900	
BWN 4	*Verrekenen stelposten 2015 met BAR-bijdragen*	B		-677.900	
BWN 9	*Tweede turap 2016 incl investeringen*	B		623.400	

GR BAR-organisatie

Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk
werken samen op basis van

vertrouwen, ruimte voor diversiteit en gezamenlijkheid

Begroting 2018

algemeen bestuur
4 juli 2017

Inhoudsopgave

INLEIDING 3

BELEIDSBEGROTING 5

1. Programmaplan 6

1.1 Doelstellingen 6
1.2 Prestatieafspraken en indicatoren 7
1.3 Accenten in 2018 9
1.4 Financiën 11
1.5 Financiële en overige ontwikkelingen 12

2. Paragrafen 14

2.1 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing 14
2.2 Paragraaf Financiering 16
2.3 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen 20
2.4 Paragraaf Bedrijfsvoering 21

FINANCIËLE BEGROTING 23

3. Overzicht van baten en lasten en toelichting 24

3.1 Cijfers begroting 2018 24
3.2 Gronden waarop de ramingen zijn gebaseerd 27
3.3 Overzicht incidentele baten en lasten 28
3.4 Overzicht beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves 28
3.5 Meerjarenbalans 28
3.6 EMU-saldo 29

BIJLAGEN 31

Bijlage Investeringen 32

Bijlage Taakvelden 33

Bijlage Overzicht Overhead 35

Inleiding

Voor u ligt de begroting voor het jaar 2018 van de GR BAR-organisatie. De GR BAR-organisatie is de ambtelijke organisatie voor drie zelfstandige gemeenten. Excellente dienstverlening tegen acceptabele kosten met een kwalitatief deskundige en robuuste organisatie, dat is het doel van de BAR-samenwerking tussen Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk.

2018 wordt het vijfde jaar van de samenwerking tussen de gemeenten Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk. Dit betekent dat de organisatie het fusieproces heeft afgerond en dat vanaf 2018 de resultaten van de samenwerking voor de volle 100% zichtbaar zijn.

De begroting van de BAR-organisatie bevat alleen budgetten voor de bedrijfsvoering.
De programmabudgetten maken deel uit van de gemeentelijke programmabegrotingen van Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk.

Om op één A-4tje inzicht te krijgen in de cijfers van deze begroting wordt verwezen naar bladzijde 26, het Overzicht van baten en lasten 2018.

De budgetverhogingen in deze begroting ten opzichte van 2017 kunt u terugvinden in het onderdeel 3.1. Cijfers van de begroting 2018 op bladzijde 24.

Beleidsbegroting

1. Programmaplan

1.1 Doelstellingen

De GR BAR-organisatie is het samenwerkingsverband tussen de gemeenten Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk. Wij ondersteunen op een professionele manier de drie gemeentebesturen in hun activiteiten voor de lokale samenleving.

Onze visie is:
"Wij zijn er voor onze inwoners. Zij zijn de kern van ons bestaan. Onze inwoners staan centraal. Wij staan dicht bij onze inwoners. Als eerste overheid zijn wij een betrokken en gelijkwaardige partner. Wij zijn nabij.
Wij willen het verschil maken voor onze inwoners. Samen met onze inwoners doen wij de goede dingen. Wij zijn gedreven door de maatschappelijke opgaven.
Wij leveren Persoonlijke, Moderne, Betrokken en Betrouwbare dienstverlening"

Het bestuurlijke organogram van de GR BAR-organisatie ziet er als volgt uit:

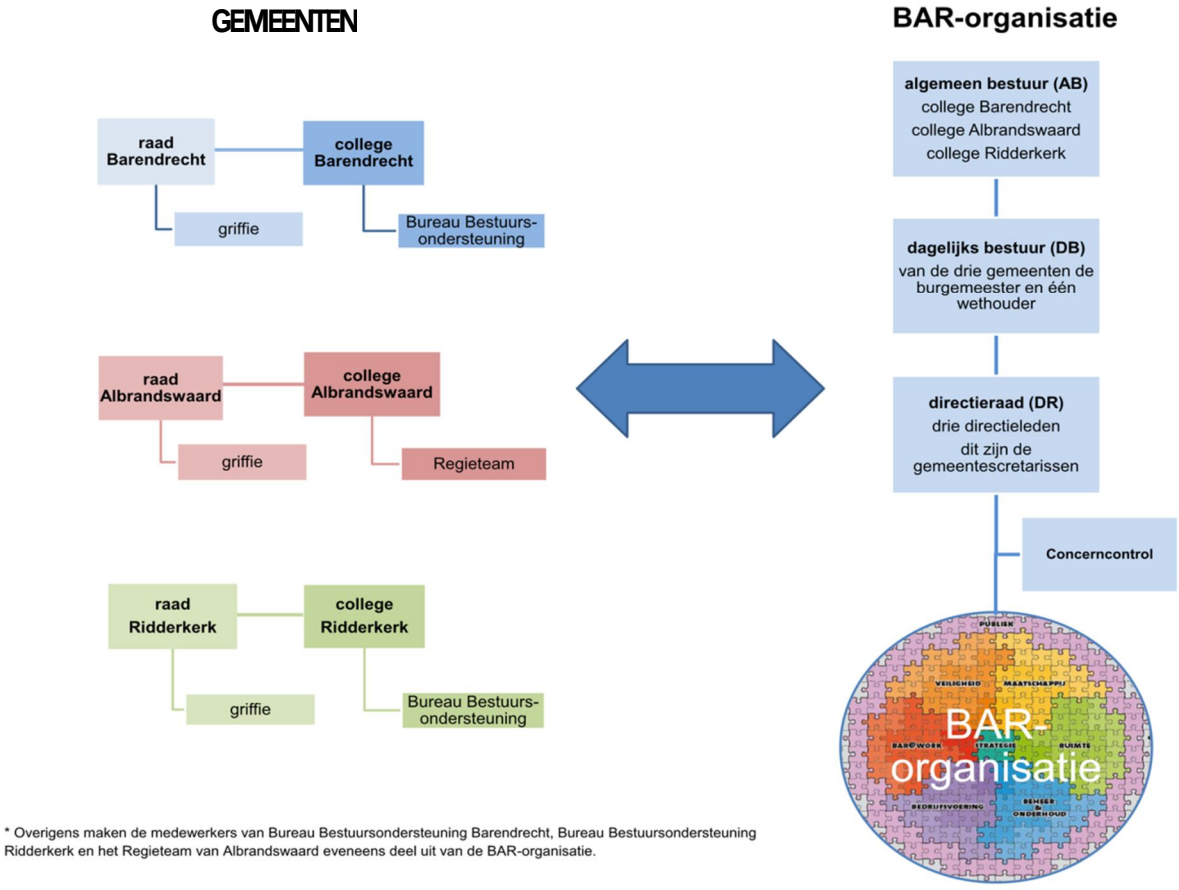

Onze centrale opgave is een optimaal functionerende ambtelijke organisatie die ervoor zorgt dat de drie gemeenten autonoom kunnen blijven opereren, ook met de huidige complexe opgaven zoals die van de drie decentralisaties.
Daarbij zijn de drie hoofddoelstellingen:

1. Een excellente dienstverlening,

2. Acceptabele kosten,
3. Een kwalitatief deskundige en robuuste organisatie.

1.2 Prestatieafspraken en indicatoren

De drie hoofddoelstellingen zijn in prestatieafspraken vertaald. Deze maken het mogelijk de voortgang en ontwikkeling te volgen en waar nodig bij te sturen. Dit kan door bij de prestatieafspraken indicatoren te benoemen en daarbij een norm vast te stellen.

Doelstelling	Prestatieafspraken	Indicator	Realisatie 2016	Norm 2017 en verder
1. Excellente dienstverlening	De klant staat centraal voor ons. We zorgen voor kwalitatief goede producten met een goede service en persoonlijke benadering	- Waardering algehele dienstverlening (Waarstaatjegemeente.nl) - *Tevredenheid cliënten wmo/werk en inkomen/jeugdhulp (nulmeting vindt momenteel plaats)*	6,9 -	>7,5 *n.t.b. na nulmeting*
	We zorgen ervoor dat de wachttijd aan de telefoon zo kort mogelijk is	- Wachttijd aan de telefoon	44 sec.	<30 sec.
	We zorgen ervoor dat de wachttijd aan de balie zo kort mogelijk is	- Wachttijd aan de balie (met afspraak)		90% < 5 min.
	Onze leveranciers worden zo snel mogelijk betaald	- Betaaltermijn facturen	89,2% binnen 30 dagen	90% binnen 30 dagen
	We handelen bezwaarschriften zo snel mogelijk af	- Afhandeltermijn bezwaarschriften	69,8% binnen 12 weken	90% binnen 12 weken
	We beantwoorden alle klantvragen zo snel mogelijk	- Afwikkeling klantvragen: o Aanvragen Wet Werk & Bijstand o Aanvragen WMO o Aanvragen vergunningen o Subsidieaanvragen o Meldingen openbare ruimte	96% binnen termijn	95% binnen termijn
2. Acceptabele kosten	We organiseren de samenwerking binnen de door de gemeenten beschikbaar gestelde budgetten. Uitgangspunt is een	- Budgetafwijking BAR-begroting op totaalniveau	0,035%	< 1%

Doelstelling	Prestatieafspraken	Indicator	Realisatie 2016	Norm 2017 en verder
	meerjarig sluitende exploitatie			
	We realiseren de ingeboekte taakstelling	- Taakstelling (ingeboekte € 5 miljoen) wordt gerealiseerd	72%	100%
	We zorgen voor een transparante en getrouwe financiële administratie	- Goedkeurende accountantsverklaring BAR en drie gemeenten		100%
3. Kwalitatief deskundige, robuuste organisatie	We zorgen ervoor dat onverwacht vertrek of ziekte van een collega gemakkelijk kan worden opgevangen	- Percentage medewerkers zonder vervanger - Gemiddelde bezetting in fte per specifieke functie	10% 3,80	<19% >2,38
	We zorgen voor deskundigheid in eigen organisatie	- percentage specifieke functies	78%	>75%

Deze prestatieafspraken en indicatoren zullen worden gemonitord in de P&C-producten.

Vijf nieuwe indicatoren bedrijfsvoering met ingang van het begrotingsjaar 2018
In het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn 39 verplichte beleidsindicatoren ingevoerd. De bedoeling van deze indicatoren is de begroting en het jaarverslag beleidsmatiger te maken, zodat het bestuur zich een beeld kan vormen over behaalde en te behalen beleidsresultaten en ook om onderlinge vergelijking tussen gemeenten mogelijk te maken.

De onderstaande beleidsindicatoren hebben betrekking op de bedrijfsvoering en worden daarom in de BAR-begroting opgenomen.

Nr.	Indicator	Omschrijving	Jaar	Uitkomst	Bron
1	Formatie: 772,9 fte	fte per 1000 inwoners	2018	6,55	Eigen begroting
2	Bezetting: 752,5 fte	fte per 1000 inwoners	2017	6,38	Eigen begroting
3	Apparaatskosten: € 63.412.000	kosten per inwoner	2018	€ 538	Eigen begroting
4	Externe inhuur: € 467.000	percentage van de totale loonsom + het totaal van de externe inhuur (€ 52.201.000)	2018	0,89%	Eigen begroting
5	Overhead € 26.363.500	percentage van de totale lasten (€ 69.116.800)	2018	38%	Eigen begroting

Toelichting:
1. Dit betreft de toegestane formatie (formatieplan).
2. Dit betreft het werkelijk aantal fte dat werkzaam is bij de GR BAR (per 1 januari 2017).
3. Apparaatskosten, ook wel organisatiekosten, zijn alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie. In het geval van de BAR gaat het om het totaal van de begroting (netto).

4. Externe inhuur betreft de werkzaamheden uitgevoerd door externen in opdracht van de GR BAR, waarbij personele capaciteit en deskundigheid wordt ingezet zonder arbeidsovereenkomst of aanstelling.
5. Overhead betreft alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van het primaire proces.
(de uitkomst van deze indicator is het resultaat van een eerste indicatieve berekening)
- *fte = het equivalent van een 36-urige werkweek*
- *inwoners = 117.943, is het totaal aantal inwoners van de drie gemeenten per 1 januari 2017, bron: Gemeentefonds*

1.3 Accenten in 2018

In de voorgaande twee paragrafen zijn de doelstellingen voor de BAR-organisatie en de bijbehorende prestatieafspraken beschreven.
In deze paragraaf is in één overzicht weergegeven waar de BAR-organisatie voor staat en wat de prioriteiten in 2018 zijn. Deze prioriteiten dragen in belangrijke mate bij aan het bereiken van de drie hoofddoelstellingen voor de BAR-organisatie. Het overzicht is tevens een instrument om focus aan te brengen in de activiteiten van de BAR-organisatie. Om zodoende gericht en in samenhang de juiste dingen te doen als organisatie. Belangrijk hierbij is dat voor de BAR-organisatie vijf bedrijfsvoeringsprioriteiten en vier beleidsprioriteiten zijn benoemd. Deze zijn weergegeven in het onderstaande overzicht.

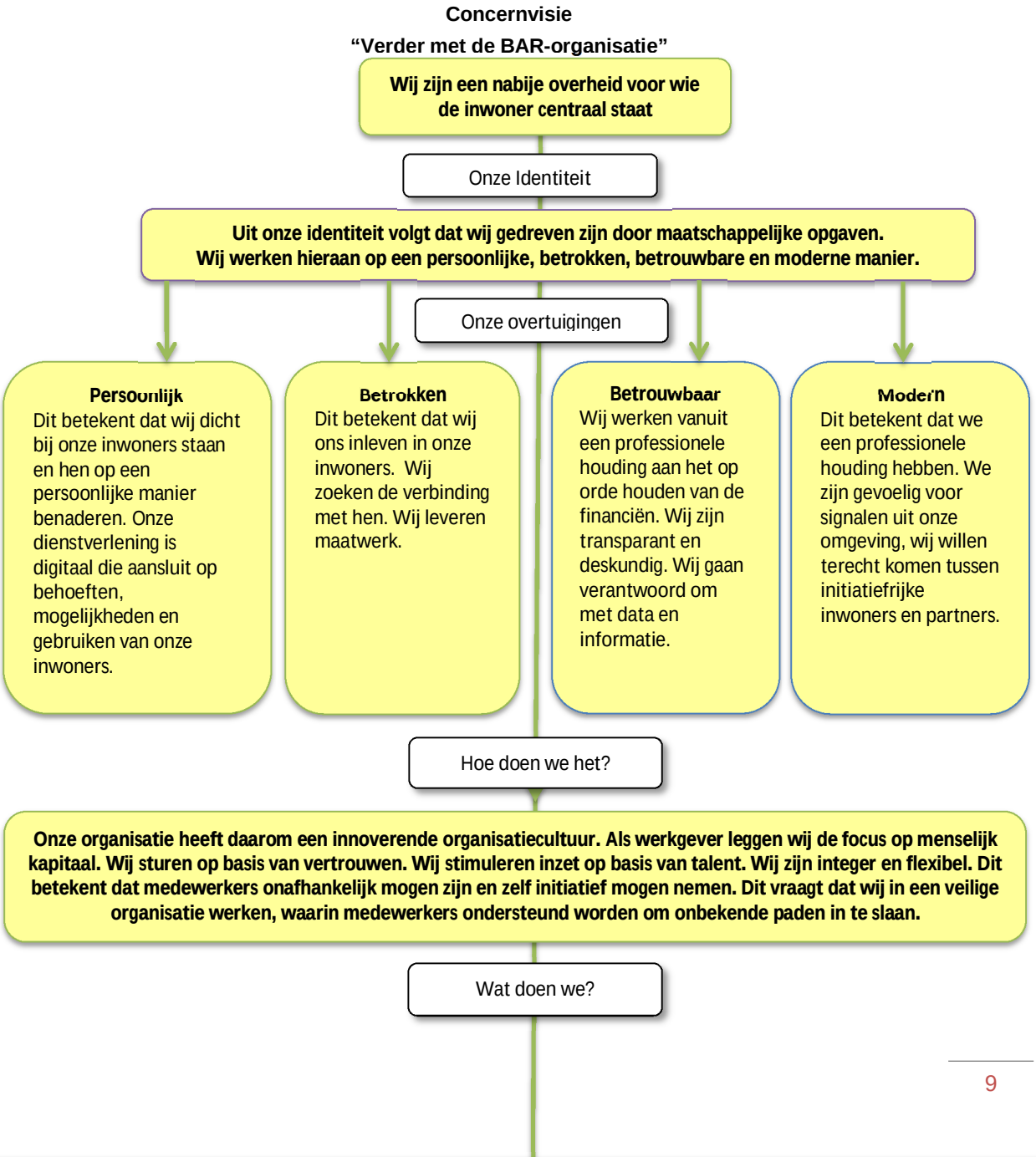

Onze Missie is daarom dat wij, de BAR-organisatie, een nabije overheid zijn die met een warm hart betrokken is bij de gemeenschappen van de drie gemeenten en alle inwoners en partijen die daar hun plek hebben. Wij ondersteunen de drie besturen en werken met excellente dienstverlening aan de woon-en leefomgeving en complexe maatschappelijke vraagstukken die daarbij horen.

Voor wie doen we het?

Wij werken voor onze gemeenschappen met burgers, besturen, raadsleden, politieke partijen, maatschappelijke partners, collega's, potentiële werknemers.

Onze doelstellingen

Doelstellingen BAR-organisatie
Wij leveren excellente dienstverlening tegen acceptabele kosten met een kwalitatief deskundige en robuuste organisatie.

Onze prioriteiten

Beleidsprioriteiten BAR-organisatie 2017-2018
1. Gemeentelijke Dienstverlening
2. Sociaal Domein
3. Bestuurlijke Samenwerking
4. Omgevingswet

Bedrijfvoeringsprioriteiten BAR-organisatie 2017-2018
1. Dienstverleningsindicatoren/prestatieafspraken herijkte BAR-doelstellingen
2. Management development
3. Strategische personeelsplanning
4. Ontwikkeling medewerkers (BAR-academie)
   - Burgersensitiviteit
   - Bestuurlijke sensitiviteit
   - Strategisch vermogen
   - Adviesvaardigheden
   - Helder schrijven
5. Informatiegedreven organisatie
   - Informatieveiligheid
   - Makkelijk Digitaal/Zaakgericht werken

1.4 Financiën

Invulling taakstelling

In de aanloop naar de BAR-Organisatie (2011 - 2013) is een besparing gerealiseerd van ruim € 1,2 miljoen op de bedrijfsvoeringskosten. (zoals reeds eerder gemeld)
Aansluitend is één van de doelstellingen van de BAR-organisatie het behalen van een efficiëntievoordeel van 10% op de bedrijfsvoeringskosten. Het uitgangspunt is dat in 2018 structureel voor € 5 miljoen aan besparingen gerealiseerd is. Hier wordt stapsgewijs naar toe gewerkt. Deze voordelen zijn ook verwerkt in de begrotingen van de drie gemeenten.
In 2015 is de taakstelling met nog eens € 885.000 verhoogd voor onvoorziene extra kosten die de GR BAR voor eigen rekening heeft genomen.
In tabel ziet dat er als volgt uit:

TAAKSTELLING	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**
Taakstelling	-1.667.000	-3.334.000	-5.000.000	-5.000.000	-5.000.000
EXTRA TAAKSTELLING					
- Functiewaardering HR21	-645.000	-750.000	-755.000	-755.000	-755.000
- Dienstreizen	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
- Servicekosten gemeentehuizen	-80.000	-80.000	-80.000	-80.000	-80.000
- Overige	-40.000	-	-	-	-
totaal extra taakstelling	-815.000	-880.000	-885.000	-885.000	-885.000
TOTAAL TAAKSTELLING	**-2.482.000**	**-4.214.000**	**-5.885.000**	**-5.885.000**	**-5.885.000**

De gevraagde bezuinigingen zijn benoemd en door de domeinen in actie gezet. In onderstaande tabel zijn de beide taakstellingen opgenomen en de wijze waarop daaraan invulling is gegeven.
Daarbij blijkt dat de ingeboekte bezuinigingen in de periode 2015-2018 fluctueren ten opzichte van de in de vorige tabel benoemde taakstelling. In 2015 en 2016 zijn er tijdelijke overschotten van respectievelijk € 766.000 en € 9.000. In 2017 en 2018 zijn er tijdelijke tekorten van € 678.000 en € 97.000. Dit is/wordt verrekend met de gemeentelijke bijdragen.

Samenvatting	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**
Taakstelling	-2.482.000	-4.214.000	-5.885.000	-5.885.000
Bezuiniging personeel	-2.297.000	-2.671.000	-3.304.000	-3.537.000
Bezuiniging overige personeelslasten	-100.000	-239.000	-239.000	-239.000
Bezuiniging management	-85.000	-185.000	-200.000	-200.000
Bezuiniging huisvesting	-248.000	-475.000	-475.000	-720.000
Bezuiniging ICT	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
Bezuiniging overige bedrijfsvoering	-418.000	-553.000	-889.000	-992.000
Incidenteel terug te betalen aan de gemeenten	766.000	9.000		
Incidenteel te ontvangen van gemeenten			-678.000	-97.000

Wat gaat het kosten?

In onderstaande tabel is weergegeven wat de totale netto lasten van de BAR-organisatie zijn. De BAR-organisatie heeft, in tegenstelling tot de gemeenten, slechts één programma, namelijk

bedrijfsvoering. De programmabudgetten van de gemeenten zijn opgenomen in de individuele begrotingen van de gemeenten zelf.

De in de tabel genoemde bedragen zijn gesaldeerde bedragen van de baten en de lasten (exclusief de bijdragen van de gemeenten)

Omschrijving	Begroting 2018 primair	Budgetverhogingen bestaand beleid	Budgetverhogingen Nieuwe of gewijzigde taken	Begroting 2018
Salariskosten (incl. inhuurkosten)	48.456.100	1.117.000	100.000	49.673.100
Overige bedrijfsvoering lasten	13.492.300	162.700	84.000	13.739.000
TOTAAL SALDO (excl. bijdragen gemeenten)	**61.948.400**	**1.279.700**	**184.000**	**63.412.100**

Voor een verdere specificatie van deze cijfers wordt verwezen naar het onderdeel Cijfers begroting 2018 in de financiële begroting op bladzijde 24.

De BAR-organisatie heeft als belangrijkste inkomst de bijdragen van de drie gemeenten.
Er is geen apart bedrag voor onvoorzien geraamd.
Eventuele tegenvallers worden of binnen de eigen middelen opgevangen of doorbelast aan de gemeenten als het bijvoorbeeld nieuwe taken of meerwerk betreft.

1.5 Financiële en overige ontwikkelingen

Uitwerking nieuwe cao gemeenten
De huidige cao loopt af op 1 mei 2017. Op het moment dat deze tekst geschreven wordt (1 maart 2017) zijn de cao-partijen gestart met de onderhandelingen voor een nieuwe cao en de inzetbrieven zijn uitgewisseld. De VNG ziet weinig tot geen loonruimte. De vakbonden zetten in op een loonsverhoging van 2,5% en een verhoging van de jaarlijkse tegemoetkoming voor de ziektekosten met € 100 per medewerker. De uitkomsten van de onderhandelingen worden verwacht in mei / juni 2017. De kosten van cao-verhogingen komen ten laste van de gemeenten.

Prijsstijgingen
De te hanteren prijsstijging voor de inflatiegevoelige posten in de begroting wordt ieder jaar gebaseerd op de meest recente prognose van het CPB (het Centraal Economisch Plan).
De laatste prognose van het CPB is van maart 2017 en die gaat uit van een inflatie voor 2018 van 1,4%, dit gaat om een bedrag van € 162.700.
De GR BAR wordt door de gemeenten gecompenseerd voor de inflatie.

Voor de meerjarenraming van de GR BAR (2019-2021) worden constante prijzen gehanteerd.

Afname klantcontacten Frontoffice
Vanaf 2019 is er sprake van een daling van het aantal klantcontacten aan de balies van de drie gemeenten. Dit wordt veroorzaakt doordat de reisdocumenten tien jaar geldig zijn geworden in plaats van vijf jaar. Dus inwoners komen nog maar één keer in de tien jaar naar de gemeente voor verlenging. De daling begint in 2019 en zet door tot en met 2024, waarbij de sterkte-afname zit in de jaren 2020-2023. De afname van de klantcontacten staat in directe relatie tot een afname van inkomsten leges burgerzaken. En is daarmee dus ook van invloed op de begrotingen van de drie gemeenten. In 2017 wordt een plan opgesteld waarbij de totale ontwikkeling ook kwantitatief in beeld wordt gebracht. Inclusief de gevolgen voor de bezetting en formatieomvang van de afdeling Frontoffice.

Basis voor Samen Verder (Sociaal Domein)
Vanaf 1 januari 2015 zijn de gemeenten Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk met de invoering van de nieuwe taken verantwoordelijk voor de gehele jeugdzorg, is de begeleiding uit de AWBZ aan de Wmo toegevoegd, passend onderwijs ingevoerd en de sociale werkvoorziening en Wajong toegevoegd aan de nieuwe Participatiewet. Deze veranderingen, die gepaard gaan met de nodige bezuinigingen en behoefte aan beter op elkaar afgestemde dienstverlening aan kwetsbare burgers, maken een integrale en efficiënte organisatie van de zorg noodzakelijk. Om deze nieuwe taken uit te gaan voeren én de benodigde transformatie te bewerkstelligen is ambtelijke capaciteit benodigd. Eind 2014 was er onduidelijkheid over de financiële kaders en daarmee ook wat de kosten van de implementatie zouden gaan betreffen. Aangezien ervaringscijfers ontbraken, is een schatting gemaakt van € 1,65 miljoen benodigde middelen voor personele inzet voor de drie gemeenten gezamenlijk. Met ingang van 2017 zou op basis van de ervaringen in 2015 en 2016 een herijking van het benodigde budget plaatsvinden. Deze herijking heeft de afgelopen periode plaatsgevonden en uit de analyse is gebleken dat er structureel meer middelen nodig zijn voor de uitvoering.
In maart 2017 hebben de gemeenteraden van Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk besloten om voor de uitvoering in het sociaal domein uit te gaan van 10% van de integratie-uitkering sociaal domein (stand septembercirculaire 2016). Naast de reeds beschikbaar gestelde middelen is besloten om bij de 1e Tussenrapportage 2017 een bedrag van € 2.045.650 structureel vanuit de gemeenten over te hevelen naar de BAR-organisatie.

2. Paragrafen

2.1 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Sinds 1 januari 2014 is de Gemeenschappelijke regeling BAR-organisatie formeel de uitvoeringsorganisatie van de gemeenten Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk. Namens deze gemeenten voert de BAR-organisatie actief beleid op de beheersing van de risico's die we gezamenlijk lopen. Door inzicht in de actuele risico's en de mogelijke maatregelen, worden organisatie en bestuur in staat gesteld om op verantwoorde wijze besluiten te nemen. Alle risico's worden tenminste twee keer per jaar herijkt en er wordt continu geanticipeerd op nieuwe risico's. Alle onzekerheden of risico's die niet in de begroting (kunnen) worden opgenomen, worden vanaf het moment dat zij kwantificeerbaar zijn opgenomen in het risicoprofiel. Dit risicoprofiel komt tot stand met behulp van het risicomanagementsoftware-programma NARIS.

Weerstandvermogen, weerstandscapaciteit en risico's
Het weerstandsvermogen is het saldo van de weerstandscapaciteit en de risico's, oftewel: weerstandscapaciteit - risico's = weerstandsvermogen.
De weerstandscapaciteit bestaat uit de algemene reserve, de onbenutte belastingcapaciteit, het bedrag voor onvoorzien en stille reserves. Geen van deze componenten is aanwezig binnen de GR BAR wat maakt dat de BAR geen weerstandscapaciteit heeft. De in deze paragraaf geïnventariseerde risico's van de BAR zijn ondergebracht bij de gemeenten waar ze in de gemeentelijke risicoprofielen in de begrotingen zijn opgenomen.

Overzicht belangrijkste risico's BAR-organisatie
Het BAR-risicoprofiel toont de risico's die zich voor kunnen doen. Onderstaand overzicht toont de tien risico's met de grootste (financiële) impact. Deze tien risico's vertegenwoordigen 79,35% van het totaal aan bedrijfsvoeringsrisico's.

Nr	Risicogebeurtenis	Gevolgen	Maatregelen	Risicogebied	Max. risico	Invloed (%)
1	Aansprakelijkheid door fouten/onwetendheid/niet handelen van personeel	geld - financieel	HRM, begeleiding en ontwikkeling	HRM, personeels-samenstelling, domein- en procesinrichting	€ 269.000	16,25%
2	Cluster ICT risico's gerelateerd aan software, hardware, communicatie techniek en informatiebeveiliging.	geld - financieel	Kwaliteitsontwikkeling, organisatieontwikkeling	ICT	€ 210.000	12,92%
3	Onvoorziene frictiekosten GR BAR	geld - financieel	BAR@work, monitoring, organisatieontwikkeling, procesmanagement	HRM, organisatieontwikkeling	€ 186.000	11,40%
4	Risico's met betrekking tot beheer van binnen- en buitenaccommodaties	geld - financieel	Consolidatie- en rationalisatieprogramma, accommodatiebeheersproces, procesmanagement, organisatieontwikkeling	Gebouwenbeheer, Advies en programmering	€ 176.000	10,70%
5	Inzetten op competenties die onvoldoende ontwikkeld zijn kost meer dan geraamd.	geld - financieel	HRM, begeleiding en ontwikkeling, consolidatie- en rationalisatieprogramma,	HRM, personeels-samenstelling, domein- en procesinrichting	€ 113.000	6,88%

Nr	Risicogebeurtenis	Gevolgen	Maatregelen	Risicogebied	Max. risico	Invloed (%)
6	Cluster risico's Fraude, privacy en Integriteit	geld - extra kosten en boetes, imagoschade	Procesmanagement, organisatieontwikkeling, verbeteren compliance functie	Bestuur & Management	€ 93.000	5,70%
7	Achterblijvende ontwikkeling bedrijfsprocessen/-structuur	geld - financieel tijd- uitstel doelstelling	Consolidatie- en rationalisatieprogramma, procesmanagement, organisatieontwikkeling, good governance	Bedrijfsvoering, Concern Control	€ 85.000	5,10%
8	Onvoldoende inzicht in en kennis van contracten	geld - schade voor de gemeente	Consolidatie- en rationalisatieprogramma, contractbeheer-/ management, procesmanagement, organisatieontwikkeling	Contractbeheer, Juridische zaken	€ 50.000	3,60%
9	Niet voldoen aan actuele wet- en regelgeving (Compliance)	geld - financieel	Consolidatie- en rationalisatieprogramma , procesmanagement, organisatieontwikkeling, ontwikkelen Governance Risk en compliance competenties	Juridische Zaken	€ 47.000	3,50%
10	Uitvallen materiaal / voertuigen buitendienst	geld - financieel	Onderhoud, vakkundig gebruik	Materieel, uitvoering	€ 45.000	3,30%
	Totale invloed 10 risico's				**€ 1.274.000**	**79,35%**

Vooruitblik 2018

Het risicoprofiel van de BAR-organisatie zal de komende periode met name beïnvloed gaan worden door toenemende digitalisering en het inwerkingtreden van wet- en regelgeving met betrekking tot onder meer informatiebeveiliging en hierbinnen de bescherming van persoonsgegevens. Het op juiste wijze omgaan met gegevens vormt een groeiende uitdaging. De BAR-organisatie draagt zorg voor de professionele uitvoering van deze bescherming. Als maatregel om dit risico te minimaliseren is er het voornemen een Functionaris voor de Gegevensbescherming (FG) aan te trekken.
Het voldoen aan toenemende eisen levert continu nieuwe onzekerheden op gedurende de periodes die nodig zijn om de bedrijfsvoering hier op aan te passen. Dit vraagt om doorlopende scherpte op het gebied van in te vullen rollen, noodzakelijke kennis en kunde, ICT-oplossingen en communicatie. Het feit dat de dienstverlening van de gemeenten in deze tijd grotendeels plaats vindt in samenwerking met vele tientallen ketenpartners vraagt om slimme en vaak complexe oplossingen. Om risico's beheersbaar te houden moet er op voorhand al worden ingespeeld op de mogelijke gevolgen. Het gaat niet alleen om financiële risico's maar ook over de mogelijke imago- en politieke risico's die we lopen als we niet tijdig in staat zijn aan de nieuwe richtlijnen en noodzakelijke aanpassingen te voldoen. Komende tijd worden deze risico's kwantificeerbaar en van invloed op de benodigde weerstandscapaciteit. Voor de BAR-organisatie de taak hier doorlopend in mee te ontwikkelen en risico's beheersbaar te houden.
Het totaal aan risico's dat we zien in de bedrijfsvoering kent momenteel een positieve trend. Dit komt met name doordat de BAR-organisatie zich over het geheel genomen op de gewenste wijze ontwikkelt (zie illustratie). We bevinden ons nu in de fase dat de opgaande lijn is ingezet en het bundelen van kennis, kunde en uitvoeringskracht effect resulteert.

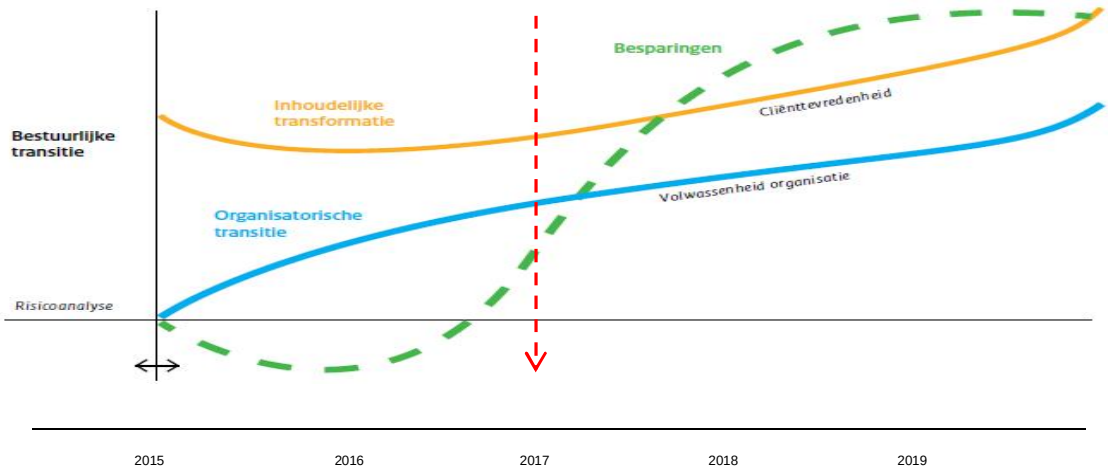

Weergave wetmatig verloop transitie en ontwikkeling BAR-organisatie 2015-2019.

2.2 Paragraaf Financiering

Kaders

In de financiële regeling van de BAR-organisatie zijn de kaders gesteld voor het uitoefenen van de financieringsfunctie. In het treasurystatuut van de BAR-organisatie wordt dit verder uitgewerkt. Dit statuut voldoet aan de wettelijke regelgeving zoals onder andere is opgenomen in de Wet Financiering Decentrale Overheden (Fido) en de Wet Schatkistbankieren. Het treasurystatuut is in 2014 vastgesteld door het dagelijks bestuur. Sindsdien zijn er geen beleids- of wetswijzigingen geweest die van invloed zijn op de uitvoering van de treasurysfunctie.
Uit de praktijk van ruim twee jaar werken binnen de BAR-organisatie is echter gebleken dat het statuut op een aantal punten moet worden aangepast om deze beter te laten aansluiten bij de bevoegdheden en mandaten zoals deze binnen de BAR-organisatie gelden. Het nieuwe treasurystatuut wordt in 2017 door het dagelijks bestuur vastgesteld.

Afdekken reguliere exploitatiekosten en totaalfinanciering

Het tijdig, juist en volledig beschikbaar hebben van financiële informatie is van wezenlijk belang om de treasuryfunctie naar behoren uit te kunnen voeren. Een goede liquiditeitsplanning is hierbij essentieel. De BAR-organisatie verkrijgt haar financiële middelen door periodieke bijdragen van de deelnemende gemeenten die de reguliere exploitatiekosten afdekken. De hoogte van de periodieke bijdrage wordt afgestemd op de financieringsbehoefte van de BAR-organisatie. Dit is zowel voor de BAR-organisatie, als ook voor de deelnemende gemeenten gunstig voor de liquiditeitspositie.

Omdat de reguliere exploitatiekosten gefinancierd worden door de deelnemende gemeenten, heeft de BAR-organisatie in principe geen geldleningen nodig anders dan voor de aanschaf van bedrijfsmiddelen met een meerjarig nut (investeringen). Het aantrekken van geldleningen zal in de toekomst eventueel nodig zijn voor de aanschaf en vervanging van bedrijfsmiddelen. Gelet op de ontwikkelingen op de rentemarkt wordt, in het geval van een liquiditeitstekort, steeds beoordeeld of het zinvol is om gebruik te maken van kortlopende of langlopende leningen. Hierbij wordt in eerste instantie gebruik gemaakt van eventuele liquiditeitsoverschotten bij de deelnemende gemeenten. Financiële consequenties voor de rentelasten als gevolg van het aantrekken van vreemd vermogen zijn nu nog niet opgenomen in de begroting 2018. Via de tussenrapportages worden indien nodig ontwikkelingen gemeld.

Schatkistbankieren
Sinds een aantal jaren is de Wet Schatkistbankieren van kracht. Dit houdt in dat decentrale overheden hun tegoeden moeten aanhouden in de Nederlandse Schatkist. Hierdoor zal de Nederlandse Staat minder geld hoeven te lenen op de financiële markten en zal de staatsschuld dalen. Het verplicht schatkistbankieren is ingevoerd voor gemeenten, provincies, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen en geldt dus ook voor de BAR-organisatie.

Ook kunnen bij de schatkist overtollige middelen tijdelijk op deposito worden weggezet. Decentrale overheden krijgen op de deposito's een rente vergoed die gelijk is aan de rentes die de Nederlandse Staat betaalt op leningen die ze op de markt aangaat. Op dit moment is deze rente 0%, bij overliquiditeit wordt er daarom geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om dit op deposito te zetten. Een leenfaciliteit, namelijk dat er ook via de Schatkist geleend kan worden, is niet aan de orde.

Drempelbedrag
Door het Ministerie is een drempelbedrag vastgesteld dat op de rekening-courant van de eigen bank mag blijven staan. Het drempelbedrag is het maximale bedrag dat een decentrale overheid over een heel kwartaal gezien dagelijks buiten de schatkist mag aanhouden. Door omstandigheden kan het voorkomen dat het drempelbedrag wordt overschreden, maar deze overschrijding moet dan op andere dagen in datzelfde kwartaal gecompenseerd worden door onder het drempelbedrag te blijven. Het drempelbedrag is vast gesteld op 0,75% van het begrotingstotaal. Voor de BAR-organisatie houdt dit in dat wanneer het saldo op de rekening-courant hoger is dan € 517.200, dit moet worden afgeroomd naar de Schatkist. Met onze huisbankier, de Rabobank, is afgesproken dat automatisch dagelijks wordt afgeroomd naar de Schatkist wanneer het saldo hoger is dan € 350.000. Hierdoor is de kans op overschrijding van de limiet minimaal.

Renterisicobeheer
Conform het treasurystatuut is het de BAR-organisatie toegestaan zelfstandig lang- en kortlopende leningen af te sluiten. In 2014 is er per gemeente een lening verstrekt aan de BAR-organisatie voor de financiering van de materiele vaste activa, welke zijn overgedragen van de gemeenten aan de BAR-organisatie. Voor het bepalen van de aflossing en rente op deze leningen is aansluiting gezocht bij de bedragen voor aflossing en rente zoals deze oorspronkelijk in de begroting van de gemeente waren opgenomen. Verder zijn er tot op dit moment geen langlopende leningen aangetrokken.

Langlopende leningen per 1-1-2018 (x € 1.000)

	hoofdsom 1-1-2018	aflossing	rentelasten	restant hoofdsom 31-12-2018
Barendrecht	165	55	5	110
Albrandsward	462	221	19	241
Ridderkerk	444	255	19	189
	1.071	**530**	**43**	**540**

Kasgeldlimiet
De bepalingen uit de Wet Fido, betreffende de kasgeldlimiet zijn ook van toepassing op de BAR-organisatie. De kasgeldlimiet geeft het renterisico op de korte termijn weer. Hieronder vallen alle kortlopende financieringen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar. De belangrijkste vormen hiervan zijn (opgenomen) daggeld- en kasgeldleningen en rekening-courantkrediet. De kasgeldlimiet is vastgesteld op 8,2% van het begrotingstotaal.

Aangezien het volume van de financieringsbehoefte van de BAR-organisatie laag is, zal er in de praktijk niet snel sprake zijn van een overschrijding van de kasgeldlimiet. Wanneer er op korte termijn een extra liquiditeitsbehoefte ontstaat zal dit in eerste instantie worden opgevangen door een tijdelijke ophoging van de wekelijkse bijdrage van de gemeenten. Dit zal dan worden rechtgetrokken met een lagere bijdrage later in het jaar, waardoor de bijdrage over het hele jaar verspreid weer aansluit met de begroting. Wanneer het nodig blijkt dat er kortlopende leningen moeten worden afgesloten zal de kasgeldlimiet als grens worden gehanteerd.

Kasgeldlimiet (x € 1.000)

Omvang begroting per 2018	€ 69.117
	8,20%
Kasgeldlimiet in bedrag	€ 5.668

	bedragen x 1.000 euro			
	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.
Totaal vlottende schuld	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal vlottende middelen	**1.000**	**1.000**	**1.000**	**1.000**
Gemiddeld saldo schuld (+) of overschot (-)	**-1.000**	**-1.000**	**-1.000**	**-1.000**
Kasgeldlimiet	**5.668**	**5.668**	**5.668**	**5.668**
Ruimte onder kasgeldlimiet	**6.668**	**6.668**	**6.668**	**6.668**

Renterisiconorm

De bepalingen betreffende de renterisiconorm uit de Wet Fido zijn ook van toepassing op de BAR-organisatie. De renterisiconorm bepaalt dat jaarlijks maximaal 20% van het begrotingstotaal onderhevig mag zijn aan renteherziening en herfinanciering. Van renteherziening is sprake, als in de leningsovereenkomst is bepaald dat de rente gedurende de looptijd in een bepaald jaar zal worden aangepast. Herfinanciering bestaat uit het totaal aan aflossingen van langlopende leningen, want het renterisico wordt verkleind door aflossingen in de tijd te spreiden. Zoals uit onderstaand overzicht blijkt blijft de GR BAR ruimschoots onder de renterisiconorm. Dit is ook logisch, aangezien op dit moment alleen langlopende leningen zijn afgesloten voor de overgedragen activa. Zolang de rente op kortlopende leningen op het huidige lage niveau blijft zal er ook steeds gekozen worden voor kortlopende financiering en zullen er de komende jaren geen langlopende leningen worden afgesloten.

Renterisiconorm en renterisico's van de vaste schuld

bedragen x € 1.000

Renterisico op vaste schuld	2018
1a. Renteherziening op vaste schuld o/g	
1b. Renteherziening op vaste schuld u/g	
1. Netto renteherziening op vaste schuld (1a - 1b)	0
2. Betaalde aflossingen	530
3. Renterisico op vaste schuld (1+ 2)	**530**
Renterisiconorm	
4a. Begrotingstotaal 2018	69.117
4b. Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20,0%
4. Renterisiconorm	**13.823**
Toets Renterisiconorm	
5a Ruimte onder renterisiconorm (4 - 3)	13.293
5b Overschrijding renterisiconorm (4 - 3)	

Renteschema

Om inzicht te geven in de rentelasten uit de externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening wordt onderstaand (in het BBV per 2018 verplicht voorgeschreven) schema opgenomen:

Externe rentelasten over de lange financiering	43.200
Externe rentelasten over de korte financiering	141.700
Externe rentebaten	memorie
Totaal aan de begroting toe te rekenen externe rente	184.900
Werkelijk aan de begroting toegerekende rente (rente-omslag)	184.900
Renteresultaat	0

2.3 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

De eigen activa van de GR BAR betreffen de bedrijfsvoering en bestaan vooral uit investeringen voor het wagenpark, facilitair en automatisering.

In deze begroting zijn de benodigde vervangingsinvesteringen en investeringen voortvloeiende uit nieuwe taken inzichtelijk gemaakt in een meerjarig investeringsplan (zie bijlage).
In de begroting is € 2.565.400 aan kapitaallasten opgenomen. Meerjarige dekking van de investeringen vindt in principe plaats binnen de vrijval van bestaande kapitaallasten. Hierbij moeten we wel constateren dat in het verleden de drie gemeenten bij de aanschaf van investeringen ten laste van incidentele middelen (b.v. kantoorinrichting en meubilair t.l.v. reserves) niet altijd kapitaallasten hebben opgenomen in de begroting en deze dus ook niet hebben overgedragen aan de BAR.

I&A investeringen
De GR BAR-organisatie is een informatieverwerkende organisatie en om de processen (BAR en gemeenten) te ondersteunen worden veel software-producten gebruikt. Dit applicatielandschap wordt continue vernieuwd en geoptimaliseerd. In 2017 en 2018 wordt in het kader van de visie op dienstverlening gewerkt aan de keuze en daaropvolgende invoering van een nieuw zaaksysteem. Daarnaast is het thema *datagedreven organisatie* een belangrijk aandachtspunt dat zal leiden tot investeringen. De steeds strenger wordende wetgeving op het gebied van privacy en informatiebeveiliging zal ook in 2018 effecten hebben en uitgaven vereisen. Verder werkt de afdeling Informatiemanagement met een meerjaren-investeringsbegroting gerelateerd aan het InformatieBeleid om gericht te sturen op toekomstvaste investeringen in software oplossingen.

Huisvesting
De BAR-organisatie maakt gebruik van gemeentelijke huisvesting.
Op het moment dat deze tekst wordt geschreven (1 maart 2017) staat de exploitatie van de huisvesting van de BAR (gemeentehuizen en -werven) op het punt gewijzigd te worden. Op dit moment huurt de BAR-organisatie de gebouwen van de drie gemeenten tegen een huurprijs die gelijk is aan de kapitaallasten (en waar van toepassing ook inclusief de huursom). De BAR-organisatie draagt zorg voor alle exploitatielasten die gebouw-gerelateerd zijn en verhuurt onder aan andere gebruikers.
Op dit moment ligt er een voorstel bij alle gemeentebesturen om dit te wijzigen. De eigendoms-gebruikersverhouding gaat naar een om-niet ingebruikgeving van alle huisvesting die de BAR-organisatie gebruikt. De gemeentewerf Nijverheidsweg - met uitzondering van de zoutloods - en de milieustraat op de Londen in Barendrecht zullen rechtstreeks vanuit de gemeenten worden verhuurd aan de NV BAR-Afvalbeheer.
Het gemeentehuis van Barendrecht is ondergebracht in de Stichting Gebouwenbeheer (SGB).

2.4 Paragraaf Bedrijfsvoering

Dit is een verplicht voorgeschreven paragraaf (BBV) waarin ten minste inzicht moet worden gegeven in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.
Maar omdat de GR BAR alleen bedrijfsvoering betreft is dit al opgenomen in het programmaplan en is een paragraaf Bedrijfsvoering niet nodig.

Financiële begroting

3. Overzicht van baten en lasten en toelichting

3.1 Cijfers begroting 2018

Het beeld voor de begroting 2018 is als volgt:

Omschrijving	Begroting 2018 primair	Budgetverhogingen		Begroting 2018
		bestaand beleid	Nieuwe of gewijzigde taken	
Salariskosten (incl. inhuurkosten)	48.456.000	1.117.000	100.000	49.673.000
Opleidingen	767.200	0	0	767.200
Overige personeelslasten	1.007.300	0	0	1.007.300
Huisvestingskosten	3.660.500	0	0	3.660.500
ICT	4.492.800	0	0	4.492.800
Wagenpark/ gereedschap/ machines	496.500	0	0	496.500
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
Overige bedrijfsvoering	3.068.000	162.700	84.000	3.314.700
TOTAAL SALDO (excl. bijdragen gemeenten)	**61.948.300**	**1.279.700**	**184.000**	**63.412.000**

De begroting is opgebouwd vanuit de meerjarenraming van de begroting 2017.

Budgetverhogingen 2018

Bij de budgetverhogingen wordt onderscheid gemaakt in twee soorten:

I. budgetverhogingen waarover afspraken zijn dat de BAR compensatie krijgt van de gemeenten (bestaand beleid).

II. budgetverhogingen op basis van nieuwe of gewijzigde taken waarover nog geen afspraken zijn met de gemeenten en/of die een hogere bijdrage met zich meebrengen (nieuwe of gewijzigde taken).

Hieronder een uitwerking per soort budgetverhoging

I. Bestaand beleid

1. Stelpost salarissen (werkgeverspremies, periodieken)	1.117.000
2. Vergoeding 1,4% inflatie door gemeenten	162.700
	1.279.700

Voor deze uitgaven worden volgens afspraak de bijdragen van de gemeenten verhoogd.

II. Nieuwe of gewijzigde taken

3. Digitaliseren APV-proces Vergunningverlening	84.000
4. Functionaris gegevensbescherming	100.000
	184.000

Ook voor deze uitgaven worden hogere bijdragen van de gemeenten gevraagd.

Totaal budgetverhogingen I en II 1.463.700

Toelichting budgetverhogingen 2018

I = incidenteel en S = structureel

I. Bestaand beleid

1. Stelpost salarissen (S)

Deze stelpost is als volgt opgebouwd:

- Verhoging ABP-premie	631.800	
- Verhoging sociale werkgeverspremies	46.400	
- Verlaging werkgeverspremie Zorgverzekeringswet	36.400-	
		641.800
- Periodieken 2016		210.700
- Periodieken 2018		264.500
		1.117.000

Op dit moment zijn er geen cao-ontwikkelingen.
De afspraak is dat de GR BAR door de gemeenten gecompenseerd wordt voor de jaarlijkse verhoging van de loonkosten voor de periodieken. In de jaren voor 2017 is dat echter niet gebeurd. De GR BAR vraagt in deze begroting alsnog compensatie voor de periodieken 2016, de jaren daarvoor draagt de BAR die kosten zelf.

2. Inflatie (S)

De gemeenten compenseren de GR BAR voor de inflatie. Voor 2018 wordt uitgegaan van een inflatie van 1,4% (prognose Centraal Planbureau).

II. Nieuwe of gewijzigde taken

3. Digitaliseren APV-proces Vergunningverlening (S)

Voor het online aanvragen en verwerken van vergunningen inzake de Algemene Plaatselijke Verordening (APV)/bijzondere wetten (zoals evenementen, exploitatie, drank- en horeca) wordt steeds meer om digitalisering van het proces gevraagd. Daarnaast wordt er een groter beroep gedaan op de organisatie om gegevens digitaal uit te wisselen. Om dit mogelijk te maken is een digitaliseringslag van het APV-proces Vergunningverlening nodig. De investering voor dit project bestaat uit de aanschaf en inrichting van een vergunningsverleningsapplicatie, waardoor het volledige proces van aanvraag tot archivering verder wordt gedigitaliseerd.
De uitgaven betreffen een investeringskrediet van € 15.000 voor de initiële aanschaf van de applicatie in 2018, en de volgende kosten voor de jaarlijkse exploitatie:

	2018	2019	2020	2021
* licentiekosten software	18.000	18.000	18.000	18.000
* inhuur van derden	66.000	66.000	-	-
* kapitaallasten	-	3.500	3.400	3.300
	84.000	87.500	21.400	21.300

Vanaf 2020 is er een structurele besparing van € 75.700 (geschatte besparing 1,5 fte) wat maakt dat deze uitgaven op termijn zichzelf terugverdienen.

4. Functionaris gegevensbescherming (S)

Op basis van de nieuwe Europese privacy-verordening (de Algemene Verordening Gegevensbescherming) zijn gemeenten verplicht een interne toezichthouder op de verwerking van persoonsgegevens aan te stellen. Deze Functionaris voor de Gegevensbescherming (FG) helpt de gemeente bij het vroegtijdig identificeren en adresseren van privacy-risico's en heeft een belangrijke rol in het privacy-management en de zorg voor een behoorlijke, zorgvuldige gegevensverwerking. Het voorstel is om voor de drie gemeenten Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk gezamenlijk één functionaris aan te stellen. De jaarlijkse kosten bedragen € 100.000.

Overzicht van baten en lasten

Op grond van het BBV worden in dit overzicht de baten en lasten per programma weergegeven. De GR BAR heeft echter maar één programma. Wel zijn de baten en de lasten gerubriceerd naar enkele kostensoorten.

Overzicht van baten en lasten 2018

Lasten	jaarrekening 2016	begroting 2017 na wijz.	begroting 2018	begroting 2019	begroting 2020	begroting 2021
Salariskosten (incl. inhuurkosten)	53.691.000	51.175.800	51.338.100	51.338.900	51.198.200	51.263.200
Opleidingen	837.900	763.200	767.200	766.800	766.800	766.800
Overige personeelslasten	1.069.500	1.006.500	1.007.300	1.007.600	991.100	1.007.600
Huisvestingskosten	4.826.000	4.570.600	4.577.000	4.542.700	4.535.300	4.540.700
ICT	4.123.600	4.356.000	4.566.300	4.634.100	4.358.200	4.733.000
Wagenpark inkl.gereedschap/machines	566.500	495.000	496.500	496.500	496.500	496.500
Vennootschapsbelasting	55.000	-	-	-	-	-
Overige bedrijfsvoering	5.513.200	6.115.000	6.364.400	6.272.400	6.439.700	5.973.300
Totaal lasten	**70.682.700**	**68.482.100**	**69.116.800**	**69.059.000**	**68.785.800**	**68.781.100**
Baten						
Salariskosten (incl. inhuurkosten)	-1.699.300	-1.665.100	-1.665.100	-1.665.100	-1.665.100	-1.665.100
Opleidingen	-	-	-	-	-	-
Overige personeelslasten	-	-	-	-	-	-
Huisvestingskosten	-628.900	-688.500	-916.500	-916.500	-916.500	-916.500
ICT	-227.800	-73.500	-73.500	-73.500	-73.500	-73.500
Wagenpark inkl.gereedschap/machines	-	-	-	-	-	-
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-
Overige bedrijfsvoering	-2.749.900	-3.099.600	-3.049.700	-3.073.100	-3.077.600	-3.073.100
Bijdragen deelnemende gemeenten:						
- Barendrecht	-26.263.100	-25.144.400	-25.141.000	-25.141.200	-25.085.700	-25.085.700
- Albrandswaard	-12.992.300	-12.626.500	-12.765.500	-12.756.100	-12.679.300	-12.679.200
- Ridderkerk	-26.121.400	-25.184.500	-25.505.500	-25.433.500	-25.288.100	-25.288.000
Totaal baten	**-70.682.700**	**-68.482.100**	**-69.116.800**	**-69.059.000**	**-68.785.800**	**-68.781.100**
Totaal saldo van baten en lasten	-	-	-	-	-	-
Reserve mutaties	-	-	-	-	-	-
GEREALISEERD RESULTAAT	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

Saldo	jaarrekening 2016	begroting 2017 na wijz.	begroting 2018	begroting 2019	begroting 2020	begroting 2021
Salariskosten (incl. inhuurkosten)	51.991.700	49.510.700	49.673.000	49.673.800	49.533.100	49.598.100
Opleidingen	837.900	763.200	767.200	766.800	766.800	766.800
Overige personeelslasten	1.069.500	1.006.500	1.007.300	1.007.600	991.100	1.007.600
Huisvestingskosten	4.197.100	3.882.100	3.660.500	3.626.200	3.618.800	3.624.200
ICT	3.895.800	4.282.500	4.492.800	4.560.600	4.284.700	4.659.500
Wagenpark inkl.gereedschap/machines	566.500	495.000	496.500	496.500	496.500	496.500
Vennootschapsbelasting	55.000	-	-	-	-	-
Overige bedrijfsvoering	2.763.300	3.015.400	3.314.700	3.199.300	3.362.100	2.900.200
Gesaldeerde bedragen (excl. bijdragen gemeenten)	**65.376.800**	**62.955.400**	**63.412.000**	**63.330.800**	**63.053.100**	**63.052.900**
Bijdragen deelnemende gemeenten:						
- Barendrecht	-26.263.100	-25.144.400	-25.141.000	-25.141.200	-25.085.700	-25.085.700
- Albrandswaard	-12.992.300	-12.626.500	-12.765.500	-12.756.100	-12.679.300	-12.679.200
- Ridderkerk	-26.121.400	-25.184.500	-25.505.500	-25.433.500	-25.288.100	-25.288.000
TOTAAL BIJDRAGEN	**-65.376.800**	**-62.955.400**	**-63.412.000**	**-63.330.800**	**-63.053.100**	**-63.052.900**
Totaal saldo van baten en lasten	-	-	-	-	-	-
Reserve mutaties	-	-	-	-	-	-
GEREALISEERD RESULTAAT	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

3.2 Gronden waarop de ramingen zijn gebaseerd

De volgende kaders hebben als uitgangspunt gediend voor het opstellen van deze begroting:

- *Ontwikkeling personele kosten*
  De afgesloten cao's worden gevolgd en er wordt rekening gehouden met gewijzigde werkgeverspremies en periodieken. De GR BAR wordt door de gemeenten gecompenseerd voor de cao, gestegen werkgeverspremies en periodieken.
- *Ontwikkeling overige kosten bedrijfsvoering*
  * Voor het te hanteren inflatiepercentage voor 2018 wordt gebruik gemaakt van CPB-prognoses. De GR BAR wordt door de gemeenten gecompenseerd voor de inflatie.
  * Voor de meerjarenraming (2019-2021) worden constante prijzen gehanteerd.
- *Risico's*
  De risico's van de BAR-organisatie worden opgenomen in de individuele risicoprofielen van de gemeenten.
- *Verrekenen*
  * Bij de jaarrekening:
  ✓ het standaardpakket wordt volgens een verdeelsleutel naar rato van ingebracht budget in rekening gebracht.
  ✓ het maatwerkpakket wordt separaat aan de betreffende gemeente in rekening gebracht.
  * Bij aanvullende diensten: De BAR-organisatie bespreekt dit vooraf met het desbetreffende college.
- *Nieuwe taken*
  Het uitgangspunt is dat de BAR-organisatie financieel wordt gecompenseerd door de gemeenten voor nieuwe taken.
- *Investeringen bedrijfsvoering*
  * In de begroting wordt jaarlijks een meerjarig investeringsschema opgenomen.
  * De meerjarige dekking van de kapitaallasten vindt in principe plaats binnen de vrijval van de bestaande kapitaallasten.
- *Financieel toezicht door Provincie*
  Uitgangspunt is repressief toezicht.

Verrekensystematiek

In de Notitie Verrekenen in de BAR-samenwerking zijn afspraken gemaakt over de wijze van verrekenen tussen de drie gemeenten. De verrekensystematiek moet ervoor zorgen dat de gemeenschappelijke regeling niet ongelimiteerd kan worden gevraagd aanvullende diensten te verlenen, zonder dat daar financiële consequenties aan verbonden zijn. Immers, als een willekeurige gemeente zonder meerkosten aanvullende diensten kan vragen aan de gemeenschappelijke regeling dan kan dit leiden tot een ongewenste onevenredigheid in de uitbreiding van de diensten voor de ene gemeente, terwijl de kosten over de deelnemende gemeenten worden gespreid. Om dit te voorkomen wordt onderscheid gemaakt in het standaardpakket en maatwerk. In deze begroting worden de huidige afspraken over standaard en maatwerk gecontinueerd.

Het standaardpakket wordt volgens een verdeelsleutel naar rato van ingebracht budget verrekend en de maatwerkpakketten worden separaat aan de betreffende gemeente in rekening gebracht. Om het maatwerk te kunnen toerekenen, is het tijdschrijven ingevoerd. Medewerkers houden hiermee bij voor welke gemeente ze werkzaamheden hebben uitgevoerd. Voor de afdelingen Toegang, Verstrekkingen en Vakondersteuning worden geen uren van het maatwerk bijgehouden, maar worden de aantallen cliënten als verrekensleutel gebruikt. Dit omdat het werk niet in uren is toe te

rekenen aan één gemeente, er worden bijvoorbeeld meerdere cliënten, afkomstig uit alle drie de gemeenten, per uur gesproken.

De percentages van de verdeelsleutel voor het standaard pakket worden jaarlijks op 1 januari geactualiseerd om te zorgen dat ze blijven aansluiten op de begrotingswijzigingen die ieder jaar worden opgesteld. De laatste keer is dit gebeurd op 1 januari 2017. Toen zijn de percentages berekend op:

- Barendrecht: 39,94%
- Albrandswaard: 20,06%
- Ridderkerk: 40,00%

Voor nieuwe taken geldt dat voor alle werkzaamheden die gezamenlijk worden uitgevoerd (standaard BAR) de afgesproken verdeelsleutel wordt aangehouden, tenzij in concrete situaties een afwijkende verdeelsleutel gerechtvaardigd is.

3.3 Overzicht incidentele baten en lasten

In deze begroting zijn geen incidentele baten en lasten opgenomen.

3.4 Overzicht beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

In 2018 zijn er geen reserves aanwezig.

3.5 Meerjarenbalans

Deze geprognosticeerde balans is een nieuw en verplicht onderdeel van de begroting en geeft inzicht in de ontwikkeling van de investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en de financieringsbehoefte. De indeling is hetzelfde als de balans in de rekening, maar niet zo in detail.

Activa

Omschrijving	1-1-2018	1-1-2019	1-1-2020	1-1-2021	1-1-2022
Vaste activa	**7.699.600**	**8.151.800**	**7.643.100**	**5.946.400**	**4.042.900**
** Materiële activa - economisch nut*	7.689.500	8.145.100	7.639.700	5.946.400	4.042.900
** Materiële activa - maatschappelijk nut*	10.100	6.700	3.400	0	0
Totaal activa	**7.699.600**	**8.151.800**	**7.643.100**	**5.946.400**	**4.042.900**

Passiva

Omschrijving	1-1-2018	1-1-2019	1-1-2020	1-1-2021	1-1-2022
Vaste passiva	**1.071.100**	**539.800**	**294.800**	**166.000**	**91.900**
** Reserves (eigen vermogen)*	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
** Voorzieningen*	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
** Langlopende schulden*	1.071.100	539.800	294.800	166.000	91.900
Vlottende passiva	**6.628.500**	**7.612.000**	**7.348.300**	**5.780.400**	**3.951.000**
** Kortlopende schulden*	6.628.500	7.612.000	7.348.300	5.780.400	3.951.000
Totaal Passiva	**7.699.600**	**8.151.800**	**7.643.100**	**5.946.400**	**4.042.900**

3.6 EMU-saldo

Het presenteren van het EMU-saldo is een nieuw en verplicht onderdeel van de begroting. Het EMU-saldo is ingevoerd door de Europese Unie om vergelijkingen tussen de verschillende eurolanden te kunnen maken. Het is het vorderingensaldo op transactiebasis. Is het saldo positief dan is er sprake van een vorderingenoverschot. Is het saldo negatief, dan spreekt men van een vorderingentekort. Het tekort mag niet hoger zijn dan 3% van het bruto binnenlands product. Deze 3% geldt voor de Nederlandse overheid in haar geheel (Rijk en decentrale overheden).

De GR BAR heeft als boekhoudstelsel (net als gemeenten) het stelsel van baten lasten. Om tot het EMU-saldo te komen is de volgende berekening nodig:

Omschrijving	2017	2018	2019	2020	2021
Exploitatiesaldo voor toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0	0
Bij: afschrijvingen ten laste van de exploitatie	2.262.000	2.293.400	2.316.000	2.316.000	2.316.000
Af: investeringen in (im)materiële activa die op de balans worden geactiveerd	-2.769.300	-2.480.000	-1.656.300	-570.000	0
EMU-saldo	**-507.300**	**-186.600**	**659.700**	**1.746.000**	**2.316.000**

Bijlagen

Bijlage Investeringen

Investeringsplan 2017-2021	2017	2018	2019	2020	2021
Bestelwagen Citroën Berlingo	30.000				
Pick up Volkswagen LT35	38.000				
Bestelbus Volkswagen LT35A	38.000				
AW2012-Vervangen Stuer tractor M952H 2WD	49.500				
Landrover P93 48-VG-JB	14.103				
Zoutoplosser	14.100				
AW2014 Vervangen 3x Toyota Dyna	96.000				
AW2014 Vervanging Citroën	30.000				
Totaal Materieel	**309.703**	**0**	**0**	**0**	**0**
Kantoorautomatisering (bijv. beeldschermen, docking stations, toetsenborden en thin clientproject)	300.000	40.000	40.000	110.000	
Uitbreiding storage BAR dubbel data centre	150.000	100.000	100.000	100.000	
Vervanging routers en switches	100.000		50.000	50.000	
Nieuwe telefooncentrale		100.000			
Thin client pilot project in 2016, impl 490 werkplekken jaren daarna	200.000			40.000	
BAR Backup infrastructuur (Hardware + Software)	50.000		50.000		
Mobiele telefoontoestellen (Smart phone)	200.000		150.000		
Vervanging en uitbreiding serverpark (geen data opslag)	50.000	50.000	25.000	125.000	
Beveiligingsmaatregelen (o.a. Firewall)		150.000			
Noodstroomvoorziening		30.000			
Vervanging externe toegang (plaats/tijd onafhankelijk werken)		50.000			
Vervanging Wifi infrastructuur	60.000	60.000			
Cloud infraststuctuur / Cyberbeveiliging		150.000			
Werkplek vervanging		100.000			
Vervanging alle netwerkcomponenten		75.000			
Innovatie	15.000	25.000	15.000	15.000	
Totaal Automatisering	**1.125.000**	**930.000**	**430.000**	**440.000**	**0**
Gegevensmanagement incl geo registratie	200.000	175.000	160.000		
Informatiebeveiliging	50.000	50.000	50.000		
Business Inteligence	125.000	93.800	62.500		
Zaakgericht werken	306.300	125.000	62.500		
Architectuur/Basis gem.	93.800	62.500	31.300		
Omgevingswet	25.000	25.000	25.000		
Consolidatie en standaardisatie software	187.500	93.700			
Allocatie t.b.v. innovatie en nieuwe thema's	225.000	450.000	675.000		
Applicaties		15.000			
Totaal Informatie management	**1.212.600**	**1.090.000**	**1.066.300**	**0**	**0**
BHV piepers	10.000		10.000		
Audio visuele middelen		50.000	40.000	20.000	
Vervanging keukenapparatuur/witgoed	10.000	60.000	50.000	60.000	
Vervanging bureaustoelen RK en BD	50.000	20.000			
Vervanging vergaderstoelen RK en BD	52.000				
doorontwikkelen kantoorinrichting (gezonde kantooromgeving)		100.000	60.000		
Vervanging bureaus RK		180.000			
Vervanging meubilair hubs en bedrijfsrestaurants		50.000		50.000	
Totaal facilitair	**122.000**	**460.000**	**160.000**	**130.000**	**0**
Totaal generaal	**2.769.303**	**2.480.000**	**1.656.300**	**570.000**	**0**

Bijlage Taakvelden

Dit is een nieuwe en verplichte bijlage bij de begroting 2018.
De begroting is daarvoor gesplitst in directe kosten die naar deze Bijlage Taakvelden gaan en in kosten van overhead die naar het hierna volgende Overzicht Overhead gaan.
Taakvelden zijn 53 voorgeschreven zorggebieden die betrekking hebben op taken en daaraan gerelateerde activiteiten.
De directe kosten zijn naar de taakvelden verdeeld aan de hand van de staat van personeelslasten en de functiebeschrijvingen van de medewerkers.
Het is een aanzet tot deze bijlage. De cijfers zijn indicatief, er is voor gekozen de verdeling globaal en eenvoudig te houden en er zijn diverse aannames gedaan.
(Noot: bij de toerekening naar de taakvelden is de interne hulpkostenplaats Kapitaallasten niet meegenomen. Dat zou namelijk dubbel zijn, want die kostenplaats wordt binnen de BAR doorberekend.)

Totalen per taakveld begroting 2018	BAR-begroting		Bijdrage gemeenten		
	Lasten	Baten	Barendrecht	Albrandswaard	Ridderkerk
0.1 Bestuur	532.642	-151.250	-151.211	-76.777	-153.404
0.2 Burgerzaken	3.788.104	-161.667	-1.437.775	-730.041	-1.458.621
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	1.272.579	-7.219	-501.681	-254.726	-508.953
0.4 Overhead	27.611.306	-1.247.751	-10.452.398	-5.307.263	-10.603.894
0.5 Treasury	0	0	0	0	0
0.61 OZB woningen	406.169	-1.378	-19.894	-9.990	-374.907
0.62 OZB niet-woningen	185.047	-793	0	0	-184.254
0.63 Parkeerbelasting	0	0	0	0	0
0.64 Belasting overig	0	0	0	0	0
0.7 Alg. Uitk. en ov. Uitk. Gemeentefonds	0	0	0	0	0
0.8 Overige baten en lasten	0	0	0	0	0
0.9 Vennootschapsbelasting	27.000	0	-10.704	-5.436	-10.860
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	0	0
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	141.100	0	-55.941	-28.405	-56.754
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.911.514	-13.351	-752.565	-382.120	-763.478
2.1 Verkeer, wegen en water	6.116.624	-60.804	-2.400.958	-1.219.098	-2.435.764
2.2 Parkeren	43.800	0	-17.366	-8.817	-17.617
2.3 Recreatieve havens	0	0	0	0	0
2.4 Economische havens en waterwegen	75.575	0	-29.963	-15.214	-30.398
2.5 Openbaar vervoer	0	0	0	0	0
3.1 Economische ontwikkeling	433.401	-482	-171.640	-87.150	-174.129
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	79.515	0	-31.526	-16.006	-31.983
3.3 Bedrijfsloket en -regelingen	0	0	0	0	0
3.4 Economische promotie	0	0	0	0	0
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	146.932	0	-58.254	-29.579	-59.099
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	460.233	0	-182.468	-92.650	-185.115
5.1 Sportbeleid en activering	202.209	0	-80.170	-40.707	-81.332
5.2 Sportaccommodaties	716.200	0	-283.953	-144.178	-288.069
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	123.724	0	-49.053	-24.907	-49.764
5.4 Musea	0	0	0	0	0
5.5 Cultureel erfgoed	82.530	0	-32.721	-16.614	-33.195
5.6 Media	0	0	0	0	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.722.543	-122.430	-1.427.342	-724.738	-1.448.033
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	645.460	0	-255.906	-129.937	-259.617
6.2 Wijkteams	441.364	0	-174.988	-88.851	-177.525
6.3 Inkomensregelingen	1.729.859	0	-685.838	-348.239	-695.782
6.4 Begeleidende participatie	0	0	0	0	0
6.5 Arbeidsparticipatie instrumenten gericht op toeleiding naar werk	1.596.335	0	-632.900	-321.359	-642.076
6.6 Maatwerk-voorzieningen (WMO)	1.707.607	0	-677.016	-343.759	-686.832
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	742.453	0	-294.361	-149.463	-298.629
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	1.380.585	0	-547.362	-277.926	-555.297
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	163.894	0	-64.979	-32.994	-65.921
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	282.933	0	-112.175	-56.957	-113.801
7.1 Volksgezondheid	220.067	0	-87.249	-44.302	-88.516
7.2 Riolering	302.951	-2.119	-119.271	-60.561	-121.000
7.3 Afval	1.524.749	-1.350.008	-69.279	-35.177	-70.285
7.4 Milieubeheer	715.075	0	-283.506	-143.952	-287.617
7.5 Begraafplaatsen	877.318	0	-347.831	-176.612	-352.875
8.1 Ruimtelijke ordening	2.957.313	-2.377	-1.171.545	-594.860	-1.188.531
8.2 Grondexploitatie	1.229.744	-11.583	-482.966	-245.228	-489.967
8.3 Wonen en bouwen	1.954.859	-6.085	-772.633	-392.307	-783.834
Totalen	**66.551.313**	**-3.139.297**	**-24.927.388**	**-12.656.900**	**-25.827.728**

Bijlage Overzicht Overhead

Dit is een nieuwe en verplichte bijlage bij de begroting 2018.
De begroting is daarvoor gesplitst in directe kosten die naar de Bijlage Taakvelden gaan (zie de bijlage hiervoor) en in kosten van overhead die naar dit Overzicht Overhead gaan.
Overhead is gedefinieerd als: de kosten die verband houden met de sturing en de ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Dit betreft de hiërarchisch leidinggevenden, financiën, control, HRM, inkoop, communicatie, juridische zaken, bestuurszaken en bestuursondersteuning, ICT, facilitaire zaken, huisvesting, DIV en managementondersteuning.
Het is een aanzet tot deze bijlage. De cijfers zijn indicatief, er is voor gekozen de verdeling globaal en eenvoudig te houden en er zijn diverse aannames gedaan.

	Lasten	Baten
Salariskosten, opleidingen en overige personeelslasten	17.580.834	-172.201
Gemeentehuis Bdr, Binnenhof 1	1.343.920	-100.000
Gemeentehuis Awrd, Hofhoek 5	451.849	-277.500
Gemeentehuis Rkrk, Koningsplein 1	1.109.826	-
Hulpkpl. Personele benodigdheden	1.554.753	-
Hulpkpl. Kantoorbenodigdheden	1.548.059	-
Hulpkpl. ICT benodigdheden	2.239.585	-73.500
Hulpkpl. Informatiemanagement	1.079.857	-
Regionale samenwerking duurzaamheid	120.900	-120.900
Stelposten	581.723	-503.650
Eindtotaal	**27.611.305**	**-1.247.751**